

ANUL XXII — NR. 31 (947) — 28 IULIE 1973

Flacăra

MIRON RADU PARASCHIVESCU:
AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Editorial Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Plantele medicinale și principiile lor active
ACȚIUNEA STOP ALCOOLUL!

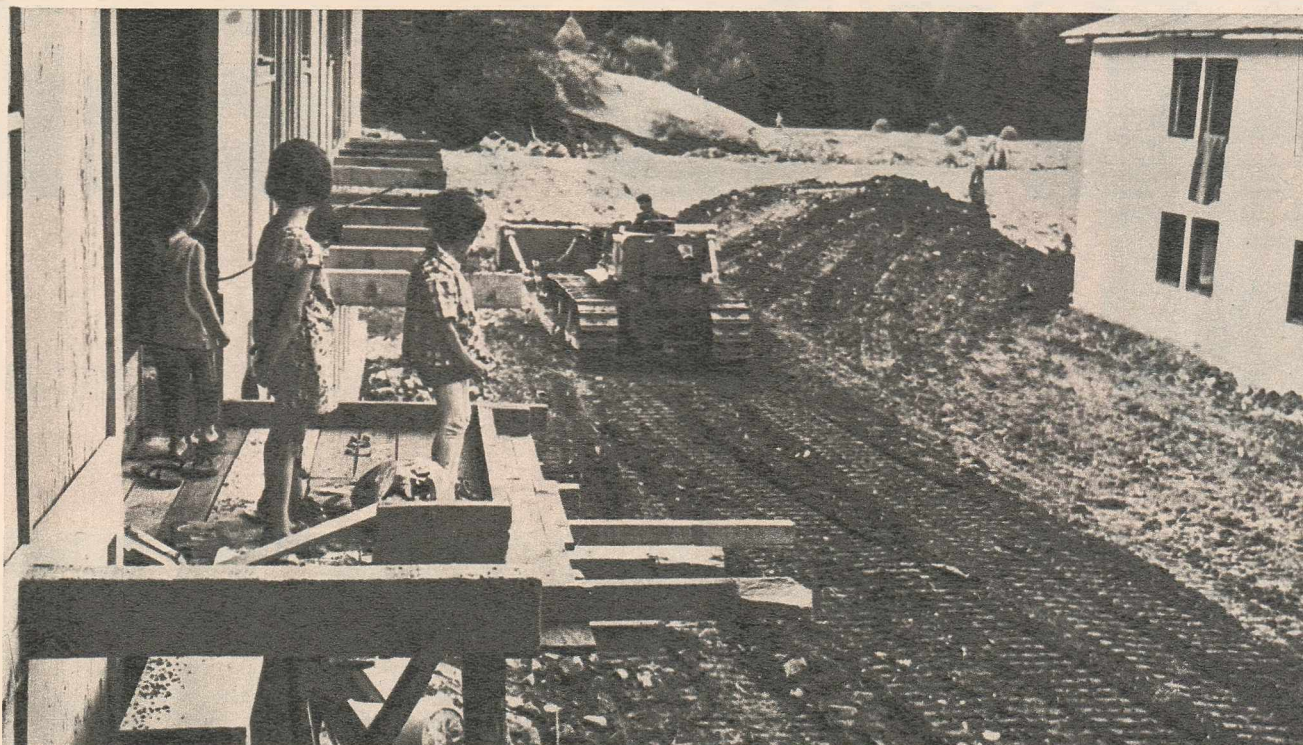
istoria se grăbește uneori

E vară. Vară românească cu zile fierbinți, înecate în lumină, cu nopți calde sub cer năpădit de stele. Așa cum am apucat noi, mereu, verile noastre. Oamenii numără zilele câte au mai rămas pînă la 23 August, ziua aceea de vară care a împîntat în istoria țării țărui de hotar. Care oameni numără zilele, cine sînt ei? Sînt, bunăoară, constructorii de la Uzina cocso-chimică din Galați care au pus în funcțiune cea de-a doua baterie. Sînt constructorii de autocamioane de la Brașov care se autodează cu mașini și agregate de înaltă complexitate tehnică (economii 18 milioane lei). Sînt chimiștii de la Săvinești care au adus instalațiile lor să lucreze cu 8-12 la sută peste parametrii proiectați (100 milioane lei). Sînt oamenii care asudă în aceste zile aprige pe ogoare, cei din Brăila și Buzău, de pildă, care și-au terminat, primii, treburile cu strînsul pînii; hărnicia lor a primit pe loc — rășnă — cuvîntul cald, ca pîinea caldă, de felicitare și încurajare, din partea conducătorului iubit al partidului și statului. Sînt cei ce trudesc să dea poporului bunuri pentru suflet, opere de artă, cărți. Tălmăcirea recentă în limbi străine a «Mioriței» noastre umblă prin lume și odată cu ea glasul Lucrătorilor din Țibleş și al olteanului Tudor Gheorghie. Iată, aceștia și încă mulți alții — îi găsești în toate uzinele, pe toate șantierele, pe toate ogoarele, în toate bibliotecile — numără zilele și se întrec să le îmbogățească prin faptele lor. Este omagiul pe cit de firesc și simplu, pe atît de încărcat în înțelesuri aduse de muncitori, țărani și cărturari aniversării evenimentului de la 23 August 1944, ziua în care ei, muncitorii, țărani, cărturarii au ocupat fronturile insurecției, urmînd partidul comunistilor pe drumuri de istorie nouă.

Cîte aniversări am scrijelit din 1944 pînă azi pe răbojul vremii? Doar 29. Privim în jur și greu ne vine a crede că doar în 29 de ani, noi, cu minile noastre, am împlinit atîtea. Ei da, istoria este uneori mai grăbită. O grăbesc oamenii, iar pe ei îi grăbește îndeplinirea sarcinilor multe și grele pe care și le-au asumat: să construiască, să producă mai mult, mai bine, bunuri materiale, bunuri spirituale, să-și ridice nivelul conștiinței, să-și crească în tihnă copiii și fără teamă de norii războiului. Toate cu termen, și toate termenele — scurtate. Cînd oamenii făuresc conștient istoria, o făuresc întotdeauna cu mai multă grabă. De aceea, numărăm și noi zilele câte au mai rămas pînă la 23 August, pînă la o nouă aniversare de istorie nouă.

E. DASCĂLU

FLACĂRA — REPORTAJ

Copii născuți pe șantiere. Și tot nu se satură.

Fotografii de Ion PREDOȘANU

NU SÎNTEM EROI, SÎNTEM OAMENI

Am mai auzit. Am mai văzut. Știm. Nu-i nici o noutate. Ba este.

Ne-am verificat, între altele, cu Micul dicționar enciclopedic, apărut în primăvară. Despre orașul Sebeș din județul Alba se menționează că are: termocentrală, combinat de industrializare a lemnului, fabrici de cherestea și de hirtie, de tricotaie, de piei și marochinării. Urmează monumentele — ziduri și turnuri medievale. Lucrul de competență al Sebeșului din ceasul acesta a fost omis. Editorii pot protesta: nu există! În felul lor au dreptate. Dar nu în toate felurile.

Ne-am dus la Sebeș. Am întrebat de-o adresă: «În cea mai înaltă clădire de pe stînga a străzii principale». E o adresă nouă acolo — I.C.H.

Am ieșit în calea râului Sebeș. Curge nervos. Ne-a luat în susul apei șoferul Petre Grosu, grăbit să încarce bușteni de fag «care se sufocă dacă stau mult după tăiere». A-njurat un excavator și ne-a spus că de-acî înaintea gata! — drumul nu mai este doar al lor, al forestierilor. După o bucată de vreme a-nceput să salute din cabină oameni cu căști de miner. Prietenii de cînd lumea. Nu chiar. Prieteșugul este încă de dată recentă.

Ne-am oprit în satul Tău, la sfatul șoferului. Inginerul Ștefan Pop țirguia piersici și roșii la o ferăstruică. A sărit ca ars cînd a văzut aparatul de fotografiat: «Ne faceți de ris! Așteptați să terminăm aprozarul». Nu puteam zăbovi atîta (eram și-așa întîrziată) cu toate că termenul nu e departe. În luna august. Și pentru aprozar și pentru celelalte — alimentară, textile, menaj, librărie, cizmărie, croitorie și, cică, pînă chiar și coafor.

În satul Tău! Bravo. «Nu sîntem eroi, sîntem oameni, avem nevoie de orice». Am înțeles repede. Așa începe fiecare șantier. Cu oameni. Cu locuințe pentru ei. Cu lumină electrică și apă caldă. Acolo, în vîrf de munte. Da, am mai auzit. Șeful lotului de construcții Șugag (asta e comuna — mare, dar n-o vezi, că-i împrăștiată prin păduri și fînețe) socotește cu glas tare: 32 plus 18, plus 32 de apartamente. 42 plus 58 de garsoniere, plus 200 de paturi la trei dormitoare, cantina, creșa, grădinița, dispensarul, școala. Care școală? Ne arătase o bucată de țiglă roșie a acoperișului școlii vechi, sus, printre fagi. «E prea departe. Și pe urmă... n-o să mai fie deloc. Acuma noi stăm pe fundul lacului. Acolo e nivelul apei» (arată către cer).

Vor fi înecate case din Tău. Nu multe. Și pe lingă ele crucile din vecinătatea casei. Satul n-are cimitir. Cei vii așteaptă să se mute. Am vorbit cu Budină Lisaveta. O bunică. «Se face baraj în locul ăsta!» O durea inima cu un fel de mîndrie. Casele-baracă se vor demonta înainte de a deveni Tăul-tău. Și-n fond, cine sînt locatarii coloniei? Se mută cu cățel, cu purcel, la propriu. Constructorii barajelor (al doilea se va face mai sus, la Oașa), cei de la aducțiunea principală, de la casa vanelor și uzina Gilceag, de la castelul de echilibru. «Nu vrei să vă spun despre niște oameni cu care lucrez din '67, de la Lotru?» «Cum să nu!» «Păi e dulgherul Fabian Ștefan. Cînd eram la barajul Vidra, un reporter, nu mai țin minte cine, scria că dacă le ceri cei din brigada asta îți fac și pian. Sună frumos, dar nu-i chiar așa. Pianele — altă poveste. Cu Pirlac Nicolae vin de la Voineasa. Sînt mulți. Sandu Gh. n-are

voie să cîștige sub 5 000 pe lună. Nu-i mort după bani, cum ați putea crede. Are poftă de lucru».

La Șugag e o colonie de blocuri definitive. Vor locui acolo și intelectualii comunei. Care mai stau în gazdă.

Au zburat elicoptere și-au presărat peste munte stîlpi metalici de înaltă tensiune. Bucăți de stîlpi. Au fost ridicați în picioare de oameni. Ca să aibă curent electric punctele de lucru care se ocupă cu pregătirea electricității din apă.

Coloniile sînt o noutate pe valea Sebeșului. Ele intră de obicei în «organizarea de șantier». Dacă o luăm așa, noul este deja expirat.

La galeria de deviere Oașa, drumul în munte a ajuns pînă la kilometrul 0+0,90. Au fost surpări. Brigada lui Ion Galeș a avut necazuri. Trecătoare. Și la tunelul de acces în casa vanelor a fost «rocă slabă». Maistrul Ion Dimana zice că acum, după 30 de metri de săpături, piatra nu mai poate fi alterată. Cînd ajungi să dai peste munte sănătos, imprezibilul e mai puțin posibil. O fi știind el ce spune.

Am mai văzut. Nu-i nici o noutate că se construiesc azi hidrocentrale în România. Dar acum un an cea de pe Someș nu era deloc. Iar azi, în prag de august, poți să stai direct pe albia lacului de la Tău.

Șeful de proiect al hidrocentralei — inginerul Jean Ilie de la I.S.P.H. — ne-a făcut o confidență a cărei denunțare nu credem să supere pe nimeni: reputatul profesor, specialist în construcții hidroenergetice, inginer doctor docent Dorin Pavel este, de fel, de pe Valea Sebeșului. Încă de prin 1925 a pus ochii pe riul acesta și a propus amenajarea lui. Administrația a respins proiectul. Nu erau bani pentru așa ceva. Acum, la 73 de ani, își vede visul împlinit. Și ni se mai șoptește la ureche (vorba vine): «Știi că ilustrul constructor a fost, se pare, prieten cu Sadoveanu, care a locuit și a scris la Oașa?» Hidrocentrala va șterge urmele Văii Frumoasei. Se vor păstra exclusiv în carte. Dar merită. Cine știe, cine vrea măsura schimbului în termeni tehnici să ia în seamă cei peste 500 milioane kilowați oră pe an, care se vor produce doar în primele două centrale subterane din etapa întâi. Urmează alte patru, după.

Mi-am amintit acum la sfîrșit de reproșul direct al inginerului Pop: «„Flacăra” nu ne prea ia în seamă pe noi, constructorii».

Ba uite că da.

Viorica CIORBAGIU

La aprozarul provizoriu se găsesc piersici faine, inginerul Ștefan Pop (primul din dreapta) nu stă. Chibzuiește. E ardelean.

Bucuria de a fotografia este mai mare cu filmul ORWOCOLOR negativ NC 19 MASK. De aceea crește și interesul față de fotografia modernă în culori.

Indiferent dacă soarele strălucește sau vremea este închisă, în semiîntuneric... dar și la bliț sau lumina lămpii — acest film vă garantează întot-

Orice anotimp este sezon de fotografiat

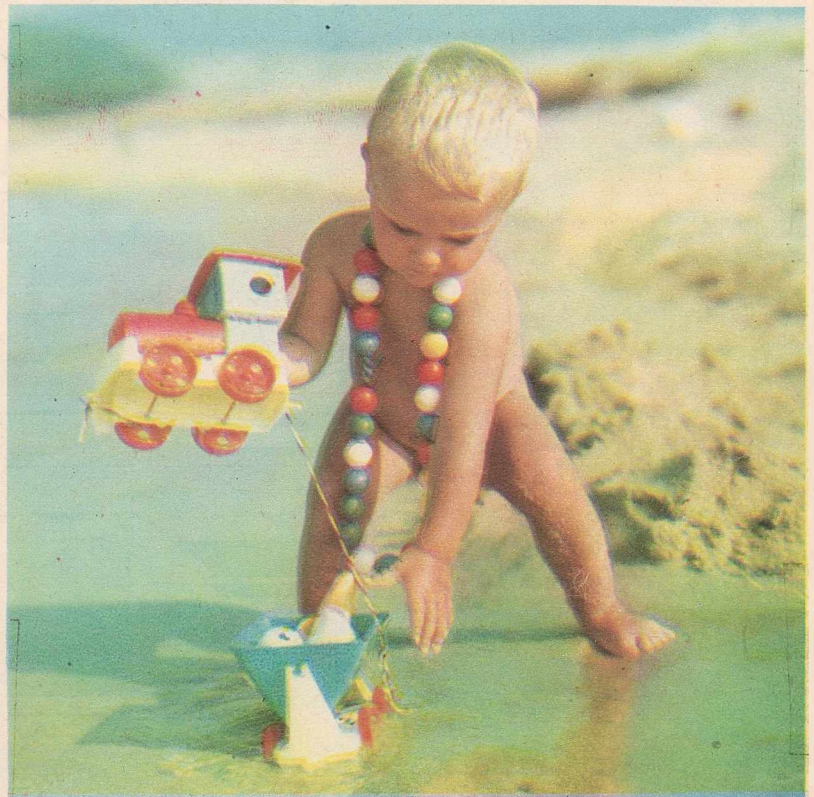

deauna cele mai bune rezultate.

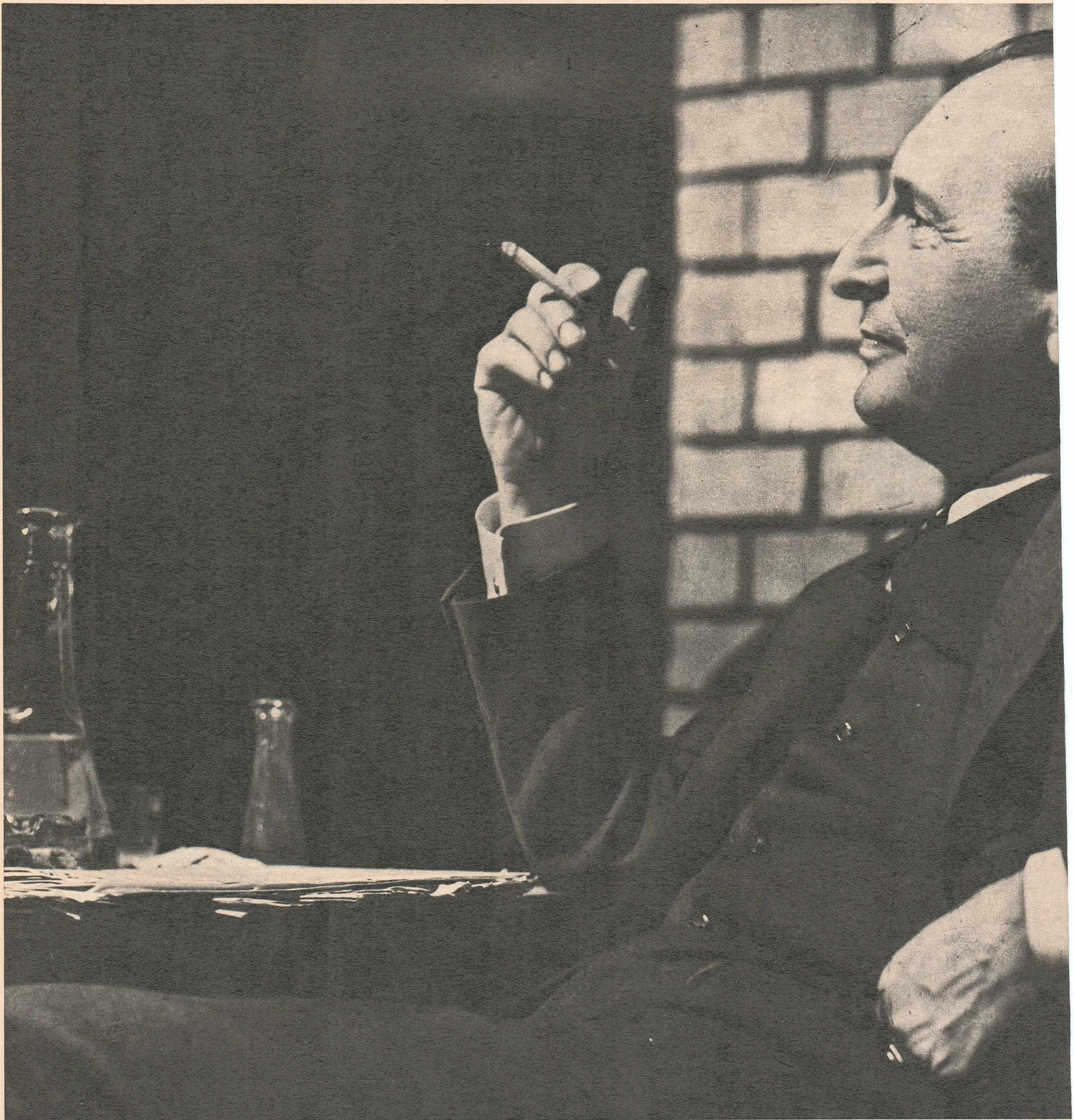
În afară de aceasta, puteți realiza diapozitive după negativele color sau imagini alb-negru.

Filmul NC 19 MASK se remarcă prin mare sensibilitate și excepțională redare a culorilor.

Orice anotimp — sezon fotografic de succes.

MIRON RADU PARASCHIVESCU:

I. Dar pot să-mi scriu, explicându-mi-o, a-mintirea lui Kalas care mă veghea de pojar, în timp ce mama era dusă la școală.

«Domnul Kalas» și colegul lui, al cărui nume nu-l mai țin minte, veniseră la noi prin octombrie sau noiembrie 1916.

Eu împlinisem sau eram aproape de 5 ani, când am văzut îngrozit, pe fereastră, trupa companiei nemțești ce ocupase târgul. Căștile și cizmele sînt ceea ce mi-a rămas în amintire. Și mai ales marșul lor în ritm foarte regulat, robotic aproape.

Nu dăduseră mai nici o luptă, decît cu elementele ce le erau împotriva: frig, ploi mărunte, poate și amestecate cu zăpadă, cer tuciuriu, totul ca decorul morții pe care o purtau cu ei.

Locuiam pe atunci, împreună cu mama, în casa veche, bătrîneasă, a avocatului Ion Dima, de pe strada-n pantă ce coboară în stînga bisericii Sf. Ioan pe lîngă gardul

(pe-atunci de zid lung și înalt de 4-5 metri) al grădinii lui Cereșeanu — stradă ce varsă în marea arteră a străzii Progresului, paralelă cu șoseaua națională.

PACE SEPARATĂ

Cînd văzurăm compania nemțească — echipată pînă-n dinți și cu lopețile pentru tranșee aninate de centiron, cu căștile lor adînci, și mai ales cînd îi auzeam ritmicul marș duduind pe strada Progresului ca un tanc cu eșapamentul înfundat — ne-am retras după perdele. Atunci am contractat spaima de nemți — de război mai bine spus, fiindcă neamț se asociază imediat în orice minte cu «arta» războiului.

Imprudentă însă, mama deschisese un geam și stătea rezemată-n coate, cu fișul pe umeri, în pervaz. Cînd fuseră la 5-6 metri de porțița casei, le-am auzit pentru prima oară și vocea: guturală și puternică, comanda agresivă opri, cu precizia unei frîne de mină la un camion, toată falanga macedoneană a noilor conquistadori.

AMINTIRI DIN COPILĂRIE (I)

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Doi dintr-înșii, neînarmați decât cu tesacuri și puști, dar cu capelele-n cap și cu mantăile lungi, turcheze, tivite cu vișușca-n roșu, intrară-n curtea cea mică din fața căsuței și începură o convorbire cu mama, pe limba lor. Am dedus mai mult decât să-nțeleg că ei o-ntribaseră pe mama dacă n-are loc să-i găzduiască, iar ea a răspuns că, în afara odăilor în care locuim noi, nu are unde. Cei doi — dintre care unul tânăr, un fel de căpitănaș, iar celălalt în vîrstă, cum aveam mai tîrziu să aflăm că-l cheamă — făcură stînga-mprejur. Dar nu ca să iasă pe poartă, ci ca să vadă toată casa și atenansele ei.

Apoi, se-ntoarseră la mama și cel tânăr i-a spus: «Vedeți, doamnă, spuneți că numai

două odăi aveți, și noi am găsit încă două, aproape complet goale și foarte încăpătoare. Ce v-ar împiedica să ne lăsați să găzduim în ele?...»

Mama le explică îndelung că odăile acelea nu ne aparțin, iar mobilă-n ele n-a fost niciodată: «Cum o să locuiți pe jos, că n-am nici o pătură, necum o saltea pentru dumneavoastră?...»

Neamțul cel tânăr mai spuse ceva, probabil decisiv, că mama se repezi la ușă să le-o deschidă. Ușa, ca și ferestrele geamlîcului și cele unde stăteam noi în pervaz, se afla pe partea dinspre sud a tîrgului. Spre nord, erau cele două odăi separate, ce se aflau de-a lungul tîndei înguste cu geamlîc; în ele se intra pe câte-o ușă separată, din același geamlîc, iar spre apus se aflau cele două

odăi ale noastre, dormitorul și bucătăria, în care de asemenea se putea intra tot prin tîndă, deși eu foloseam mai mult ușa bucătăriei ce da de-a dreptul afară.

În câteva zile, după ce s-a convins că și căpitănașul și, mai ales, domnul Kalas sînt oameni de treabă, mama începu să stea la șuete cu ei. Cine știe, Dumnezeu s-o ierte, dacă-n singurătatea în care trăia, nu s-o fi dus cu gîndul mai departe! Și n-aș avea de ce s-o condamni: era doar o femeie tînără, sub 34 de ani, iar cunoștințele ei de limbă germană, învățată probabil la școală sau în casa Flechtenmacherilor, îi făceau accesibilă comunicarea directă cu tînărul ofițer neamț. Fiindcă bătrînul, domnul Kalas, nu prea-l lua în seamă. În afară de tunică, nimic nu-l arăta a fi soldat, afară poate de mutismul sobru în care se-nchisese.

Pe cînd celălalt, domnul Heinerich, era guraliv și vesel mai tot timpul.

Țin mîntă că lungile lor convorbiri, dintre mama și domnul Heinerich, aveau loc din fereastra unde sta ea, ca și-n prima zi, rezemată-n coate, iar el, în curte, în picioare. Era un dialog ca-ntre Romeo și Julieta, dar fără nevoia nici unei scări, fiindcă nu exista nici balconul.

Și el nu exista într-așa măsură, că am văzut-o pe mama, întinzîndu-i tînărului căpitănaș fotografiile ei cele mai de preț, rămase probabil de la bătrînul compozitor și reprezentîndu-l pe el, pe fosta lui nevastă, ca și marea catedrală din Köln-ul pe care-l părăsiseră ca să-și găsească patria adoptivă în România noastră dinaintea independenței.

Pînă la urmă, cei doi ofițeri nemți au devenit adevărați prieteni ai casei. Deși-mi plăcea mai mult cel tînăr, domnul Kalas îmi impunea prin statura sa, prin tăcere și — mai ales — prin stufoasele lui mustați albe, lăsate pe oală.

Într-una din zile s-a întîmplat și ceea ce trebuia să se-ntîmple: m-am îmbolnăvit de pojar. Temperatura mare, ochii înlacrimați și durerile-n gît m-au pus la pat. Cînd mama lipsea, ducîndu-se la școală, mă lăsa în grija domnului Kalas. Acesta, metodic ca toți nemții, își lua o carte și se așeza cuminte lîngă patul meu, pe un scaun, își pune ochelarii și-ncepea să citească. Boala nu mi s-a părut grea decât prin lungimea ei. M-a ținut, cred, vreo 10-12 zile; în care timp nu aveam voie nici să mă dau jos din pat, nici să stau să mă uit pe fereastră, așa că singurul lucru pe care-l puteam contempla-n voie era tavanul odăii, iar cînd privirea-mi se-ntoarcea pe pămînt, pe domnul Kalas. Tavanul îl văd și-l jinduiesc și azi pentru odăile de la Văleni, deși acum, de cînd cu binefacerea gazelor, nu mai e o grea problemă încălzitul sobelor, tavanul de care vorbesc era un fel de căptușeală mai groasă și joasă, pusă adevăratului tavan din pod, adică un fel de panou orizontal din scînduri bine legate între ele, iar pentru ca frigul din pod sau căldura din odaie să nu le străbată, încheietura le era acoperită și ea cu câte-o șipcă îngustă și luată frumos la rîndea pe muchii, în descrescendo, ca o scăriță pe-o margine și alta — de-a lungul întregii stîngii. Fuseseră pe atunci meșteri pricepuți și îndrăgostiți de meseria lor, care înțelegeau că un lucru, cu cît e mai util, trebuie să fie și mai frumos sau măcar cu gust făcut. Această dușumea de plafon, ca să-i zic așa, mai avea și meritul de-a fi fost bine vopsită într-o culoare oliv, de ulei, ceea ce o făcea cu atît mai atractivă, cu cît mai nebătătoare la ochi. Acolo, între stîngiile acelea am văzut eu pentru prima oară un caiet liniat pe care aveam să-l umplu cu fantezia textelor de povești aiurate infantile, la care mă constrîngea boala.

Lîngă mine, domnul Kalas citea din cartea lui, iar eu, cu ochii pe jumătate-nchiși, cu gîtul și gîndul prinse de febră, imaginam povestiri cel puțin tot atît de frumoase ca acelea pe care aveam să le citesc peste cîțiva ani în «Cuore» sau «Singur pe lume» de Hector Malot.

Mă trezeam din cînd în cînd și-l priveam pe furis pe tăcutul bătrîn de lîngă mine. Era înalt, spătos, dar nu țeapăn, cu părul alb și el, tuns scurt, în perie, după portul militar nemțesc.

Nu-i iubeam pe nemți. Mai întîi, fiindcă ei porniseră războiul, lucru pe care-l aflasem și răsfoind almanahul «Minerva» din anul 1916, apoi fiindcă transformaseră țara

noastră, ocupată de ei, într-un fel de cazarmă cenușie. Nu-mi plăcea nici limba, nici felul lor de a se purta, țeapăn, rigid (voluntar, cu orice preț). Așa, de pildă, țin mîntă că odată, înainte de-a mă fi îmbolnăvit, mama mă trimisese să-i cumpăr ceva de la băcănie. Ca să nu-mi fie urît singur, am luat în brațe pisica și am pornit-o cu ea spre băcănie aflată nu departe de Butu, al cărui magazin era acum închis de nemți și păzit de o sentinelă cu baioneta la armă și cartușiera la brîu. Cînd am trecut prin dreptul acestuia, cu lighioana-n brațe, atît de mare mi-era frica și repulsia față de-un om înarmat, încît am dat să trec pe trotuarul celălalt. Atunci, sentinela a făcut, adică a vrut să facă o glumă cu mine: apropiindu-se cîțiva pași și punînd mîna pe armă, mi-a strigat într-o românească aproximativă: «La arest cu pisica!...» Felul cum și-a răcnit gluma, cît mai ales portul lui înarmat, m-a zguduit din creștet pînă-n tălpi. Deși în afară de sentimentul meu de repulsie față de el nu făcusem nici o boacăna pentru care să merit o osîndă ca arestul, nu știu de ce m-am simțit vinovat, ca orice învins în fața învingătorului. Am tresărit și eram cît pe aci să plîng, dacă neamțul nu și-ar fi repetat porunca, de data asta însoțită de-o schimă ce însemna un zîmbet a glumă: «La arest cu pisica!...»

Și numai atunci i-am înțeles gluma; de unde eu crezusem că vrea să mă aresteze fiindcă eram cu pisica în brațe, în fond el vruse să spună (și accentul româneștii lui cădea pe ideea) că pisica trebuie să meargă, sau să fie, la arest. Aceasta a fost și prima mea legătură diplomatică, să-i zic așa, cu ocupantul: am zîmbit galben-amar, i-am dat drumul din brațe pisicii care-a zbughit-o spre casă, iar eu mi-am văzut de treabă, pătruns însă de o teamă pe care nici pînă azi n-am uitat-o cu totul.

Dar să mă-ntorc la domnul Kalas pe care l-am lăsat citind la căpătiul patului meu de copil bolnav. Dacă nu-i iubeam pe nemți în general, apoi în particular căutam să le găsesc și calități, nu numai defecte. Una dintre acestea era sau ar fi fost atitudinea militară, ca a unui Heinerich, bunăoară, sau a domnului Kalas, și mai apropiat de mine. Fapt e că pe vremea cînd mă veghea și citea din cartea lui, am avut o criză de febră mare în toiul căreia, după ce mi-a trecut, am adormit cu palma mea micuță în mîna mare a domnului Kalas. Cînd m-am trezit, nimic nu se schimbase. Lumina tamsată era aceeași, poate puțin mai scăzută, iar domnul Kalas, tot lîngă căpătiul meu, pe scaun, citea sau se gîndea lăsîndu-și cartea pe genunchi, dar sigur era că-mi ținea mai departe mîna-n mîna lui. Nu mi-am deschis pleoapele, ci am încercat, fără succes dealtfel, să-l privesc printre gene și fără să-ntorc capul. Deodată, am simțit pe dosul podului palmei mele o mică și lichidă arsură, numai cît o picătură de ceară dintr-o luminare. Domnul Kalas plîngea, și una din lacrimile lui picase pe mîna-mi ce odihnea într-a lui. Am fost adînc mișcat descoperind sub toată uniformă acestui fiu al Germaniei războinice un om sensibil. Nu știu de ce-o fi plîns domnul Kalas și nici n-am profitat de prima secundă ca să-l întreb, ci am lăsat-o să se contopească în timpul indefinit, dar nou *calitativ*, pe care chiar ea, secunda aceea cînd neamțul războinic a plîns peste mîna unui copil al învinșilor, îl născuse.

De atunci, atitudinea mea față de cei doi ofițeri încartiruiți la noi s-a schimbat; nu mai vedeam deloc în ei niște zberi, nici în darurile lor — zahăr, pîine, lapte — niște obligații prin care se achitau față de găzduirea cam silită pe care mama le-o acordase, ci niște oameni buni, de treabă, ca oricare alții. Face parte, cred, din meritul vechilor civilizații și culturi, cum e a noastră, de a acorda și găsi ecouri în timp care se consumă cu ea, de-a potenta adică la o scară de generalizare istorică orice gest uman, cît de mic și de involuntar poate, descoperit la unul dintre barbarii care-o încălcă.

Eu n-aveam, bineînțeles, de unde să știu la vîrsta mea de atunci toate astea. Eu descoperisem numai că și nemții sînt oameni ca oricare alții, capabili să regrete, să se-nfioare și să plîngă. Lacrima domnului Kalas merita o pace separată cu poporul german, pe care eu, personal, am și încheiat-o în aceeași zi.

(Va urma)

ANCHETĂ — FLACĂRA

ACȚIUNEA

Fotografii de Elena GHERA

STOP ALCOOLUL!

E cazul să spunem lucrurilor pe nume, fără a intra în panică, fără a exagera proporțiile fenomenului, dar recunoscând cu simț al realității existența sa: pe plan mondial, alcoolismul constituie azi o problemă cu implicații care depășesc serios aspectele medicale și încep să intereseze viața socială. O parte din omenire bea prea mult, și aceasta îi primejduiește sănătatea fizică și morală. Organizația Mondială a Sănătății coordonează, la ora actuală, pe plan mondial, un plan de combatere a alcoolismului, întrucât s-a constatat un fapt ce părea uimitor la prima vedere: mascat în ultimii ani de rolul toxicomanilor tineri, alcoolismul rămăsese mai departe o boală gravă, dar o boală a vîrstelor

medii, care pornește acum să contamineze tot mai puternic și vîrstele tinere. Drogurile au speriat cumplit omenirea, mult mai tare decît a făcut-o vreodată alcoolul și iată că instinctul ei de conservare, teama în fața măsurilor represive extrem de energice, luciditatea ei, ca și medicamentele de substituție au început să ducă la o stăvilire a toxicomaniei. Întorși cu fața spre celălalt mare păcat omenesc și social, specialiștii trag semnalul de alarmă: se beau prea multe băuturi tari, distilate (alcoolism de tip anglo-saxon, spre deosebire de cel tradițional, mai moderat, de tip latin, cel care consumă cu precădere vinuri), iar aceasta afectează activitatea mintală și degradează

personalitatea umană, influențează nefavorabil fertilitatea și natalitatea și poate duce — cînd atinge o anume proporție — la un grad dramatic de alterare a potențialului biologic al unei națiuni, cum s-a întîmplat în Suedia secolului trecut. Alcoolicii au o durată medie de viață cu 10-12 ani mai redusă ca a nebăutorilor. Din rîndurile alcoolicilor se recrutează cel mai mare număr de criminali, delincvenți și sinucigași, ei fac cele mai multe accidente. În țările nordice se dă acum mare bătălie pentru interzicerea alcoolului la vîrstele sub 21 de ani, deși prohibiția nu s-a arătat niciodată prea eficientă. Omenirea își caută febril căile de combatere eficace, cu tact,

cu inteligență, a acestei maladii care începe să o îngrijoreze tot mai puternic.

Stop, alcoolului! a devenit astăzi un slogan al omenirii!

Ce se face la noi în această direcție? Destulă vreme s-a escamotat problema — deci și rezolvarea ei — considerîndu-se că o societate aflată într-un proces revoluționar de metamorfozare a structurilor sale ar fi ferită de asemenea maladii. Cum bine se știe însă, închiderea ochilor în fața adevărurilor n-a dus niciodată și nicăieri la rezolvarea vreunei probleme și nimic mai străin societății noastre vitale, puternice, decît ascunderea după degete și evitarea luării de măsuri hotărîte. La ora actuală,

ANCHETĂ — FLACĂRA

Comisia Națională de Demografie a ajuns, în urma investigațiilor întreprinse cu asiduitate, la câteva concluzii: alcoolismul este contaminant și trebuie frânat.

Primejdia abuzului de alcool pornește de la un detaliu de ordin lingvistic, notez eu, interpretând ceea ce îmi spun trei medici de înaltă specialitate: de la distincția dintre *alcoolic* și *consumator*, dintre bețiv și băutor, cum spunem noi profan și impropriu. Toată lumea bea un pahar, și se zice, și e adevărat, și asta nu înseamnă că toată lumea trăiește stările de euforie ale lui Colas Breugnon sau dramele torturante ale lui Marmeladov. Dar deosebirea intervine acolo unde se pierde controlul asupra îngurgitării, când primul pahar îl atrage și pe al șaptelea, când nu se mai socotesc paharele, când omul devine stăpînit de obsesia alcoolului. Doctorul Aurel Romilă, medic primar în psihiatrie la Spitalul nr. 9, remarcă un fapt tinînd de o mentalitate desigur negeneralizată: exista la noi, într-o țară producătoare de vinuri bune, la un popor vesel ca al nostru și deschis spre bucuriile vieții, o toleranță față de băutura. S-a creat de către unii chiar și o mitologie, un mit al băutorului de forță, văzut ca un bărbat în putere, care rostogolește pe gît kilogramele fără să i se întimplă nimic. Există și prejudecata că alcoolul e hrănit, dătător de sănătate calorii și nu numai un stimulent al buneii dispoziții. (E adevărat că și în alte țări cu o viticultură înfloritoare se bea mult: în Franța, de pildă, 90 la sută din populația adultă este consumatoare de vin, dar numai 10-15 la sută ajung să devină alcoolici.)

O anchetă de opinie efectuată pe un eșantion de 200 de persoane dintr-un centru industrial demonstrează limpede circulația intensă a acestor prejudecăți: 75 la sută din cei investigați au declarat că văd în alcool «un aliment bun pentru sănătate», 64 la sută i-au atribuit calitatea de generator de forță și energie, iar 60 la sută pur și simplu nu și-au manifestat dorința de a fi mai amplu informați despre problemele și dramele alcoolismului.

Dar iată că la noi, în țara vinului de Cotnari și Odobești, de Tîrnave și Murfatlar, vinul începe să fie dat uitării în favoarea băuturilor tari: Ceasurile petrecute în fața unei cafele și a unui coniac mic încep să se adune, coniacul mic devine mare, se înmulțește nu știi cînd și nu știi cum, și iată consumatorul devenind dependent — cum se spune —, iată-l transformîndu-se pe nesimțite în alcoolic. Încercarea cea mare — îmi spune doctorul Romilă — momentul de răscruce trebuie să ni-l stabilim singuri, fiecare dintre noi trebuie să-și cunoască sensibilitatea organismului și să se oprească atunci cînd simte că și-a atins pragul de rezistență. Iar acesta se deosebește puternic de la un individ la altul. Un tînar din Lehliu termină liceul, cîntă cu chitara la agapa clasei lui, bea exact 100 grame de coniac și se simte dintr-o dată zmeu, sterpelește o bicicletă din fața unei case, ca să facă două ture cu ea, proprietarul și-o revendică, zmeul scoate cuțitul, un vecin sare să-i despartă și este înjunghiat mortal. O sută de grame de coniac îl costă pe tînarul ce abia pășise în viață ani întregi de detențiune!

O cercetare efectuată printre 619 deținuți — care executau condamnări pentru infracțiuni de omor, viol, ultraj contra autorității și a bunelor moravuri — arată că 442 dintre ei (decî 71,4%) se găseau sub influența alcoolului. Iar aproape o treime dintre ei aveau între 16 și 25 ani!

Iată cum alcoolul devine dintr-o dată o mare primejdie socială și duce la serioase pierderi umane. Și totodată începe să ne coste mult, prea mult și pe plan economic. Nu s-a făcut încă, pe plan național, o balanță exactă a cît se cîștigă cu vînzarea alcoolului și cît se cheltuiește cu consecințele sale. Cît costă zilele de spitalizare, de concediu, medicamentele, accidente de circulație, absențele și reburiturile din muncă, distrugerea de bunuri, copiii dezvoltăți anormal etc., etc. Nu s-a calculat nici măcar cît ne costă ziua de luni, cînd iubitorii (excesivi) ai paharului vin (sau nu vin) la lucru, muncesc (sau nu) cu randament, sint sau nu în totalitatea facultăților lor psihice.

Conferențiar doctor Gh. Mogoș de la Centrul de tratament antitoxic din cadrul Spitalului de urgență-București îmi face o socoteală: în 1972 au fost culese de pe stradă, din cîrciumi ori de acasă, un număr de 950 persoane intoxicate cu alcool etilic, din care 225 în stare de comă. 7 dintre ele au murit. În primele 5 luni ale acestui an au fost aduși cu salvarea 450 de alcoolici, 9 dintre ei au murit. Costul mediu al asistenței medicale pentru un singur asemenea alcoolic (care rămîne în medie 1-3 zile în spital) a fost, în semestrul I al anului 1972, 1 800 lei! 1 800 lei cheltuiți de societate pentru viciul, pentru slăbiciunea de caracter, pentru degradarea fizică și morală a unui individ care dă tot mai puțin societății.

Ajunși însă aici cu discuția, doctor Valeriu Mironțov-Tuculescu, medic psihiatru în Ministerul Sănătății, ne semnaleză o altă enormă și primejdioasă prejudecată: cea după care alcoolul este incurabil, prejudecata că ar exista niște damnați, care nu se pot salva din tragedia lor alterare umană nici cu ajutorul voinței proprii, nici cu ajutorul medicului, nici al contextului uman în care ei există. Gîndire falsă și la fel de dăunătoare ca și cea a alcoolului, «aliment cumsecade și nevătămător».

O lume ca a noastră nu poate rămîne indiferentă în fața pericolului de a-și vedea alterate celulele ei sociale, nu poate accepta să vadă dislocați și scoși dintr-o existență normală oameni încă utili și în putere, nu poate admite ca o maladie să se transforme într-un flagel social. La ora actuală, Ministerul Sănătății a elaborat un program pe termen lung de promovare și apărare a sănătății mintale, în care sînt prevăzute și măsuri de prevenire și combatere a alcoolismului și toxicomaniei. Să reținem cuvîntul *prevenire*: gest mai important chiar atunci cînd e vorba de o maladie socială decît cel de tratare a maladiei. Alcoolismul trebuie combătut înainte de a începe să-și arate colții, iar asta presupune o muncă intensă, asiduă, neostenită, de educare. O muncă la care trebuie să colaboreze numeroase alte departamente responsabile cu sănătatea morală a societății noastre, începînd cu Ministerul Educației și Învățămîntului, continuînd cu Ministerul pentru Problemele Tineretului, cel de justiție, comerț și multe altele.

Așadar, acțiunea *Stop, alcoolului!*, acțiune care trebuie începută cu educarea educatorilor, a demarat!

Sanda FAUR

STAREA DE SETE

Zicem că într-una din frumoasele după-amiezi de miercuri mă hotărîsc deodată să urc și să cobor treptele alcoolismului în cea mai mare grabă. Să fiu deci pînă simbată un alcoolic exemplar. Ce-am de făcut?

Miercuri: 31 de ani, familie, copil, se apropie ora să plec spre casă, m-apucă setea numai la gîndul ăsta, în buzunar fișie două hîrtii de zece («rația» stabilită zilnic pentru un familist obișnuit), puțin pentru arșița ce m-a cuprins, fac planuri, pare că și alți colegi de-ai mei parcă-parcă ar bea o bere, îi pîndesc să nu plece fără să-i simt, gata, îi iau de umeri pe nea și pe nea (băieți subțiri și culași) și-i invit la o berică, afară arde, în mine arde, bericica e rece, lumea petrece, viața-i trecătoare. După vreo oră am funcțiile vitale exagerate, ochii strălucesc, desfac taraba de cuvinte, zgomotos și vesel ca o vrăbie din Titan. După încă puțin timp nu-mi mai place ce beau. Băieții plătesc, mă lasă, am rămas singur și întărit, 30 de lei în buzunar (împrumutasem 10 lei «de țigări», de fumat însă fumasem de la ei), «meștere, o vodcă la băiatu», vine și vodca, vine și nea și nea, vin toți de la Adam și Eva. Unul dintre ei tot are bani, face cinste, «meștere»,

e seară, e noapte. Ne despărțim, scaunele sînt pe mese, în buzunar am 40 de lei (am mai «împrumutat» 10 lei), mai pune un băiat diferența și luăm o sticlă cu țarie, mergem la el, avem mers ebrios. Gălăgie, fiecare vorbește cu umbra lui, bancuri. «Sst, urcați în liniște», urcăm. E miezul nopții, fețe îmbujorate, pahare murdare, felii de piine cu conservă, se mîncă «rustic», puțină muzică, ceaca-paca, și deodată tristețea, văicăreala, chiar lacrimi, unii mai pleacă. Plec și eu, ultimul, nu mai am nici un ban, stau departe, ce-ar fi să cînt, să cad sub pomul ăla sau să mă culc sub reflectorul de la Ateneu? Gata, mă îndrept, doar nu era să mă-mbăt, totuși mai doare puțin capul, sint foarte obosit, termin «documentarea» cea scumpă și opresc un taxi.

Cam așa i s-ar întîmpla unui alcoolic obișnuit, zi de zi. Diagnostic: alcoolism cronic. Cum arată, cam știm.

Joi: zicem însă că «m-am documentat» mai departe, mă trezesc la Spitalul de urgență, în așa-zisa «cameră de trezire», adus de salvare. Sint unul dintre cei 4-5 pacienți zilnici (4-5, pentru că nu e sîmbătă sau duminică) și «cost» 4 fiole de vitamina B 6 a 4 lei, glucoză de 20, mașina, doctorul și infirmiera. Diagnostic: *Comă profundă etilică. Fără bani, acte și ceas. Sau dezbrăcat.* Mă rog, beția nu umblă în haine de stradă. Vreau să-mi cunosc conștientul din ultimul timp și iată-i: de toate vîrstele și de toate felurile.

S.C. — 80 de ani, beat mort, căzut pe stradă, uitase cum îl cheamă, adus cu 4 mături (pe care nu le mai vînduse) și 111 lei în buzunar.

N.I. — 47 de ani, farmacist, beție agresivă. A.D. — 24 de ani, din Otopeni, adusă desculță, după ce se trezește face scandal cerîndu-și sandalele de 300 de lei și o mașină ca să fie dusă acasă.

D.N. — 35 de ani, agresiv, nu permite examenul medical, fuge din gardă.

N.M. — 36 de ani, adus aproape înghețat, cu 3 sticle goale de mastică, nu-și mai găsește banii (6 000 lei).

R.P. — 19 ani, găsit aproape înghețat, în chiloți și în cămașă, în fața unei secții de miliție (băuse cu prietenii de bucurie că și-a cumpărat o haină de piele).

Și așa mai departe. Doctorul Vasiliu și asistenta principală Ileana Edoițoiu îmi spun că au și clienți care parcă s-au învățat să plimbe «salvarea» între șanț și spital. Băuturi preferate? Tăriile, coniacul, vodca, țuica luate, cum se spune, pe inima goală. Motive de băutura? Dacă nu sint, se găsesc. Domină decepțiile sentimentale și chenzinele. Vîrsta? Aproximativ 60 la sută au peste 30 de ani. Majoritatea sint bărbați, care din cînd în cînd sparg pahare cu pumnul înainte de a se lua la bătaie, își rup cite un picior, își sparg capetele... în sfîrșit, beția își are tot dichisul ei, nu?

Stăteam în camera de gardă și nu mai știam ce să cred. Mi se părea destul de ciudat să se ocupe de bețivi, medicii. Lucrurile aveau însă să se lămurască. Sufeream și eu de o prejudecată pe care o au atît cei ce nu beau, cît și cei ce beau: NU ȘTIAM CĂ BEȚIA POATE FI ÎN PRIMUL RÎND O BOALĂ ADEVĂRATĂ. Și, ca orice boală, trebuie să fie tratată. Din păcate, oricît de paradoxală ar părea afirmația mea, beția (alcoolismul, etilismul sau *etalonismul*, cum o vom numi de-acum încolo) este una dintre bolile puțin cunoscute de chiar victimele ei. Și de ce n-am recunoaște chiar și de noi, cei care spunem despre cine știe cine că e un bețiv (adică un ceva foarte urît și de disprețuit) și nu că e un bolnav, un om care trebuie ajutat. Alcoolicii spun despre ei doar că le place băutura și atît, nici prin cap nu le trece că ei, «adevărații bărbați», ar fi niște bieți bolnavi. Dacă ar putea fi convinși că este așa, dacă și noi și ei ne-am putea închipui virusurile arătînd și alt fel decît am învățat (ca o sticlă cu «țarie», ca o țigară, ca foamea), atunci ne-am putea duce la dezalcoolizare fără să ne arate nimeni cu degetul, cum ne ducem cînd avem tuse măgărească. Sau, mai ales, astenie.

Vineri: zicem că, simțînd eu că nu mai sint «bețiv», ci bolnav, m-am dus la o clinică de dezalcoolizare, în marginea Bucureștiului, la Cula. Medicul-șef și medicul primar se bucură cînd mă văd, pentru că ei cred că atîta timp cît te mai poți opri, e bine. E

PRIMUL ȘI CEL MAI IMPORTANT PUNCT CÎȘTIGAT. Îmi tremură mîinile, mă simt dărîmat, n-aud bine, vorbesc tare și înclaiat. Dacă n-aș fi venit aici, m-aș fi «dres» cu o pocnitoare; începe totuși ritualul dezalcoolizării, încă de la poartă. În stînga aleii, mîngîi cu privirea trei imense peisaje odihnitoare (cioban în vîrfurile muntelui, brazii, marea albastră) pictate cu o blîndă stîngăcie de bolnavi pe pereți. M-așez rușinat în fața medicului, îmi vine încă greu să cred că băutura m-a adus aici, totuși mă simt rău, pîi beau cite un pîhărel la masă, în familie. Consum uzual, zice doctorul Pavenschi, băutura e totuși și un aliment și pe urmă bărbații au o tendință de hipocaciditate, de gastrită atrofică, simt nevoia de acru, de picant, nu pot înțelege de ce nu mai e bragă de vînzare și de ce peste tot, în restaurante, la cantine, chiar și acasă, se fac mîncăruri dulci, așa apar țuica, vodca, tăriile care nu sint acre, dar ard. Pe urmă, la angajare am făcut «o cinste», la prima chenzină, alta, colegii mi-au întors-o, că se simțeau obligați, și așa, din chenzină în chenzină, săptămîină de săptămîină, zi de zi la urmă, că nu mai puteam fără. Obișnuința ajunge necesitate, fiecare celulă răcnește, are nevoie de toxic, băutura devine aliment de bază, unic, intră în patologic, alcoolism cronic. Mai există însă și dipsomania, care se aseamănă oarecum cu epilepsia, cînd nevoia de băutura ajunge un acces periodic. Uite, unul care cînta la tubă, mare de tot, cu premii, a fost în străinătate, avea bani, pe urmă a început să bea și a ajuns aici, 2-3 săptămîni lucrează, 6 zile bea fără intrerupere, fără să mînce, bea tot ce e pe el. Cînd vine e atît de distrus fizicește, cu cearcăne mari, flămînd mort, irascibil, salvați-mă, dom'le doctor, salvați-mă, vă rog. Acum e infirmier aici. Sau E.M., zugrav excelent, 35 de ani, 3-4 săptămîni nu bea și deodată dispare, îl găsim după cîteva zile culcat în iarbă bînd șpirit medicinal. Și el lucrează aici. Dipsomanii așa sint, cînd li se face sete sint în stare să omoare pentru băutura, li se îngustează conștiința, băutura devine singurul lor țel, și-ar da și sîngele, și pielea fișii-fișii pentru ea. În perioada asta sint violenți, pot face crime, de la hoție simplă la hoție cu omor. Cu alcoolicii cronici e altceva, pe ei căutăm să-i lipsim de toxic și să-i vitaminizăm masiv.

Renunț și mă însănătoșesc grabnic, înainte de a fi vitaminizat. Urmăresc cîteva consultații și înțeleg de ce un medic de la o clinică de dezalcoolizare trebuie să fie un bun psihiatru și un bun internist. Psihiatru pentru a depista cauzele, internist pentru a repara ce mai poate fi reparat din inimă, ficat, rinichi și toate celelalte. De obicei, într-un astfel de loc, bolnavii, atunci cînd nu se prezintă singuri (din păcate, puțini fac lucrul ăsta), sint aduși în stare de beție obișnuită, de delirium tremens, de psihoză alcoolică sau chiar în stare colapsoidă (cei tratați cu vaccinul antialcool, la 10'—15' după un pîhărel, intră în comă, reacția alcool-anti-alcool fiind foarte periculoasă). Dintre aceștia, din 2 000 pe an doar 100 «permanentizează», ceilalți, chiar dacă revin la intervale mari (8-9 ani), se pot considera vindecați. Trec prin curtea clinicii, îi privesc și nu mi se pare deloc a fi ceea ce credem noi că sint niște bețivi de cursă lungă. Cantitatea de băutura dealtfel nici nu contează. Cînd organismul intră în stare de sete, pe căldură, unii se-mbată chiar și dintr-un pahar cu bere. Nu există o cantitate care să fie bună, după cum nu există nici o cantitate la care individul să recunoască că e beat. Majoritatea, slabi, prăpădiți, cu ochii căzuți în orbite, abia se mișcă. Oamenii bolnavi. Motivele pentru care au ajuns aici sint nenumărate și au, în majoritatea cazurilor, un fond psihic. Alcoolicii caută în alcool în primul rînd «țaria», un remediu, un medicament de viață. Din păcate, «țaria» asta nu este decît o mare slăbiciune omenească. Presimțînd parcă nocivitatea băuturii, îi găsesc acesteia porecle îndoliate: Adio, mamă, Te zăresc printre morminte, Am murit alaltăieri, Coasa...

Cred c-ar trebui deci priviți și din această parte a lumii în care ne apar ca niște bolnavi, oameni a căror viață adevărată depinde de dorința lor de a înțelege, de doctorii și de noi toți, chiar și de cei din Cula, care n-au altceva mai bun de făcut decît să vîndă băutura bolnavilor aflați acolo pentru dezalcoolizare.

Iulian NEACȘU

ACȚIUNEA STOP ALCOOLUL!

CINE-A FĂCUT CRÎȘMA-N DRUM ? ÎNTREBAȚI-I PE CEI DE LA I.A.P.L.

Am încredințat primele rînduri ale anchetei colegei noastre Sanda Faur. Am făcut-o cu premeditare, considerînd că despre patima beției și consecințele ei nefaste, despre acest viciu teribil care îndoliază în primul rînd viața consoartelor noastre, e nimerit să ne vorbească tot o femeie.

Nouă, bărbaților, deci și autorului acestor rînduri, ne revine în schimb datoria de a descifra fără ocolișuri geneza alcoolismului, de a-i incrimina lăcașurile sordide, de a-l demasca acolo unde el se practică în grup sau mai constituie încă pentru mulți naivi o deșartă iluzie a fericirii sau o «dovadă» a bărbăției și exploziei juvenile.

De la bun început, o precizare: în România consumul de alcool nu este în scădere, nu este staționar. El tinde să se instaleze din ce în ce mai mult și în viața cotidiană a tinerei generații. Datele de structură demonstrează faptul că în timp ce consumul de vin înregistrează creșteri minime, cel de bere și îndeosebi cel de băuturi alcoolice distilate cunoaște sporuri apreciabile. Un singur exemplu: în 1970 vînzările la coniac s-au realizat în proporție de 615 la sută față de 1960.

E adevărat, în comparație cu alte țări — Italia și Franța, de pildă, campioane în această privință — cantitatea totală a băuturilor distilate și fermentate, raportată la totalul populației din România, ne indică o cifră medie a consumului relativ redusă. Dar problema nu e totuși atît de simplă. În țările mai sus-menționate, unde se bea zilnic și în proporție de masă, se poate vorbi în sensul strict al cuvîntului de un consum de alcool pe cap de locuitor, deci de o cantitate aproximativ egală pentru fiecare persoană adultă. În țara noastră, unde, pentru cei mai mulți, coniacul, șprițul și țuiculița sînt folosite doar în ocazii festive, cifra consumului mediu pe cap de locuitor este rotunjită în primul rînd de către categoria minoritară a celor care îngurgitează zilnic cantități apreciabile de băuturi. Cu alte cuvinte, acolo unde se bea zilnic, se bea zdravăn, fără măsură, în medie 200—300 grame băuturi distilate sau 2—3 litri de vin.

Fenomenul a fost studiat și prin concursul omului de știință, care a întocmit, în urma unor cercetări metodice, studii ample (de «circulație strict internă!») prin care au fost determinați factorii de natură social-economică, demografică și tot ceea ce determină apariția și evoluția progresivă a morbidității prin alcoolism. Maladia poate fi sesizată de altminteri și în aspectul obișnuit al străzii, și în cadrul unor largi colective de muncă, unde ea constituie cauza principală a absențelor nemotivate, a indisciplinei, a accidentelor de muncă, a actelor de violență.

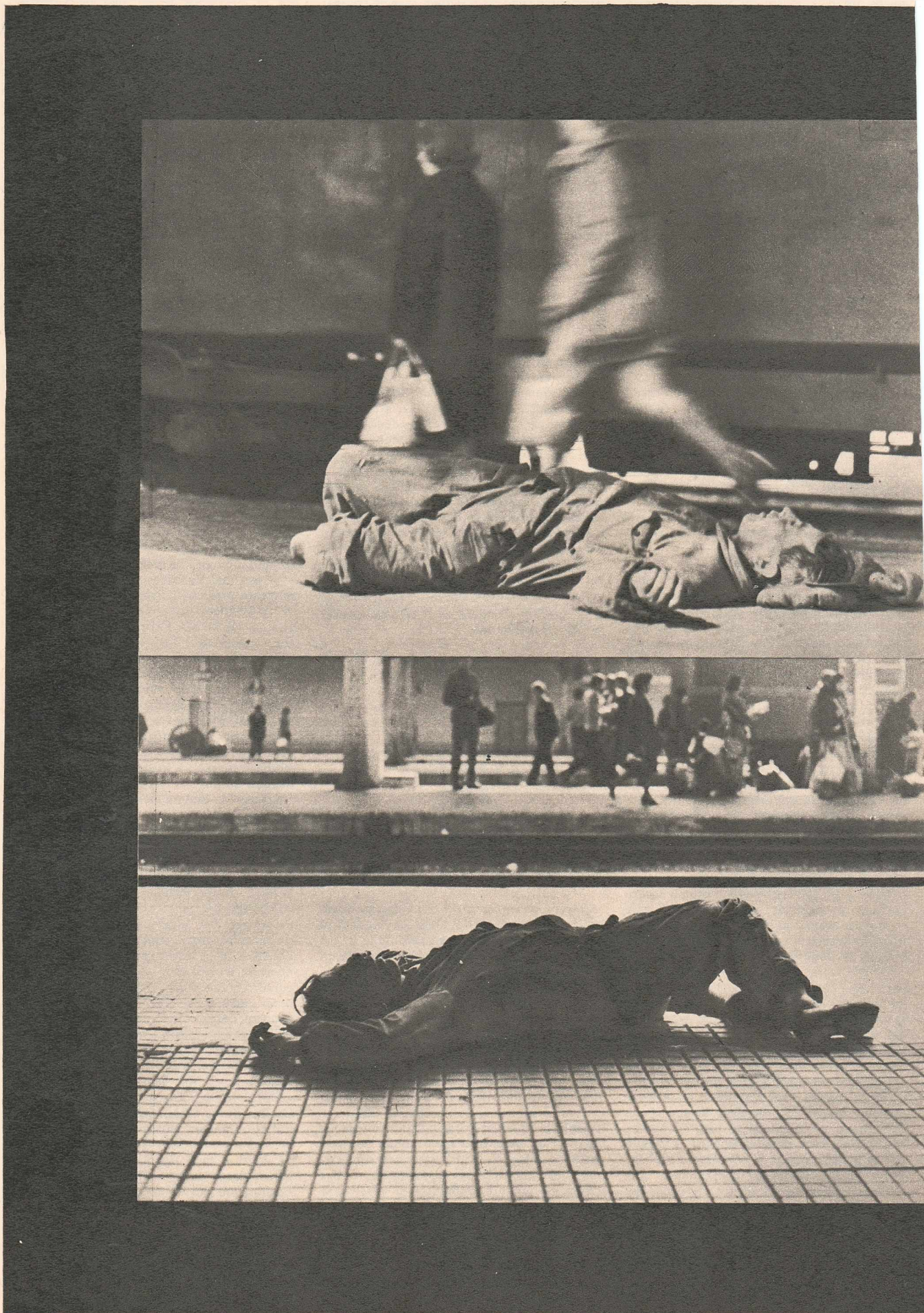
Cu toate acestea, acțiunea nocivă a alcoolului este comentată cu discreție de

specialiști, amendată sporadic prin sfaturile radiofonice ale medicilor sau prezentată în colțuri de gazetă prin mijlocirea unor cazuri excepție. Un trist și ridicol secret al lui Polichinelle, ce nu folosește nimănui, dar care, în schimb, împiedică desconspirația lui publică, întîrziînd luarea unor măsuri drastice pentru înlăturarea cauzelor care îi permanentizează geneza și expansiunea. Acesta e și motivul pentru care, spre regretul și indignarea noastră, sîntem nevoiți ca și în prezenta anchetă să operăm cu date statistice extrem de puține. Deocamdată

sîntem în măsură să vă facem cunoscute doar datele globale ale unor investigații efectuate sporadic și pe eșantioane restrînse.

De la Direcția circulației (Inspectoratul general al miliției) sîntem informați că, în primele cinci luni ale acestui an, din totalul accidentelor de circulație cele provocate de persoane în stare de ebrietate (conducători auto și pietoni) dețin un procent de 8 la sută (foarte mare dacă raportăm această cifră la numărul global al infracțiunilor comise).

Într-un alt studiu, datorat unui grup de

ANCHETĂ — FLACĂRA

medici și sociologi și în care sînt cuprinse cercetările întreprinse pe un grup de 1 730 de alcoolici cronici, rezultatele converg spre următoarele concluzii: din totalul celor căzuți în patima beției (este vorba de salarii unor mari întreprinderi) 40 la sută sînt navetiști, 11 la sută flotanți și în imensa lor majoritate se dovedesc a avea o pregătire profesională și școlară inferioară și un nivel cultural scăzut. Din toți aceștia, 66,5 la sută au început să abuzeze de alcool îndemnați de amici și colegi de serviciu, peste 50 la sută au început să bea înainte de 22 de ani.

iar 16 la sută înaintea majoratului. Băuturile preferate: coniacul, țuica, pe care le beau înainte și după terminarea programului, cantitățile variind de la persoană la persoană între 500 și 2 000 mililitri zilnic.

Și tot pe ocolite, prin aluzii vagi, prin exemple neconcludente sau prin ironii și poante revuistice (unde avem de-a face, invariabil, cu același «Mitică» turmentat, haios și simpatic foc) sînt pomenite și cazurile grave de dezagregare morală provocate prin intoxicația cu alcool. Iată câteva statistici concludente puse la dispoziția revistei noastre

de către organele de miliție și medici psihiatri.

Din totalul actelor antisociale înregistrate într-un răstimp de cinci luni pe raza municipiului București (bătăi, huliganisme, scandaluri, ultraj la bunele moravuri) un număr apreciabil au fost săvîrșite de persoane aflate într-o pronunțată stare de ebrietate.

Concludente sînt și cercetările medicale efectuate în două mari spitale de psihiatrie din București și, respectiv, Iași. Și de data aceasta alcoolul a fost incriminat ca factor determinant al afecțiunilor neuropsihice

pentru o categorie foarte mare de internați. Vom mai nota, în sfîrșit, rezultatele unor expertize repetate întreprinse de Serviciul medico-legal al județului Timiș, care au relevat de asemenea consecințele dramatice ale alcoolismului: din totalul celor investigați, două treimi pășiseră pe drumul delincvenței cu mințile întunecate de băutură.

Cercetătorii ne-au mai atras atenția că marea majoritate a infracțiunilor săvîrșite în stare de ebrietate au loc în orele tîrzii, de regulă după orele 23 (deci după închiderea localurilor de alimentație publică) sau în orele după-amiezii, între 16 și 19, deci cînd omul, cu stomacul gol, părăsind instituția sau întreprinderea, se îndeamnă la o țuică și nimerește în prima bodegă. Și cum un pahar îl trage pe celălalt...

Din nefericire, cum prea bine știm, bodegile, bufetele și birturile au răsărit ca niște ciuperci în toate localitățile urbane și și-au aflat vaduri excelente în imediata vecinătate a marilor instituții și întreprinderi (băuturi se servesc, dealtfel, și în cofetării, cafenele sau cantine-restaurant). În aceste lăcașuri infame se mîncă puțin și se bea mult. Nu e de mirare: rețetarul gastronomic sărăcăcios, același de ani de zile, nu ispitește pe nimeni. Nimeni nu-și înșală foamea cu pirjoale obosite, conserve de pește, cîrnăciori sleiți, cașcaval transpirat și salamuri bronzate prin helioterapie. Și atunci omul bea. Nimeni nu s-a născut bețiv, dar toți bețivii au deprins năravul în cîrciumă. Obiceiul convertit cu vremea în necesitate organică și apoi în maladie cronică se instalează prin concursul mediului ambiant, al îndemnurilor și ofertelor existente. La ora actuală, în cele mai multe dintre unitățile de alimentație publică ospătarul nu este în fapt decît un soi de recepționar-distribuitoare al sortimentelor sosite din afară. Iar dintre acestea, ponderea o dețin băuturile. Ușor, simplu, fără bătaie de cap, localurile publice își fac planul, întinzînd capcana otrăvită a alcoolismului.

Că se poate și altfel, au dovedit-o bunii gospodari, omul de meserie, investit cu talent, idei novatoare și observator atent al cerințelor populației. Am prezentat într-unul din numerele trecute ale «Flacării» experiența fructuoasă obținută de întreprinderea de alimentație publică a județului Cluj. Lupta împotriva alcoolismului prin reprofilarea bufetelor și bodegilor în pensiuni, unități tip «gospodina» și ospătării a dus nu la reducerea încasărilor, ci la creșterea lor spectaculoasă.

Iar pentru combaterea alcoolismului, câteva acțiuni de primă urgență. Le reproducem după un plan de măsuri întocmit de Ministerul Sănătății:

— Să se revizuiască profilul unităților de alimentație publică și mai cu seamă orarul acestora (care la ora actuală este corelat cu ora începerii și terminării programului în marile întreprinderi, în așa fel încît se creează condiții favorabile consumului de băuturi alcoolice în tot timpul zilei).

— Să se dezvolte producția băuturilor slab alcoolizate și acidulate și să nu se mai servească băutură fără mîncare.

Iar ca măsuri terapeutice:

— Înregistrarea corectă a alcoolizării, depistarea și dispensarizarea precoce a cazurilor.

— Înființarea de puncte de prim ajutor și a unor secții de terapie intensivă în spitale și policlinici, precum și a unor colonii de ergoterapie unde să fie internați alcoolicii recidiviști cu tulburări psihice.

— Revizuirea procedurilor tehnologice de producere a băuturilor distilate și fermentate...

...Dar despre calitatea vinului, a berii, a băuturilor distilate — despre acest «of» general al consumatorului nostru care nu poate găsi în schimbul banului muncit un vin curat sau o țuică pe cinste — vom reveni în curînd prin intermediul unei ample anchete.

Liviu TIMBUS

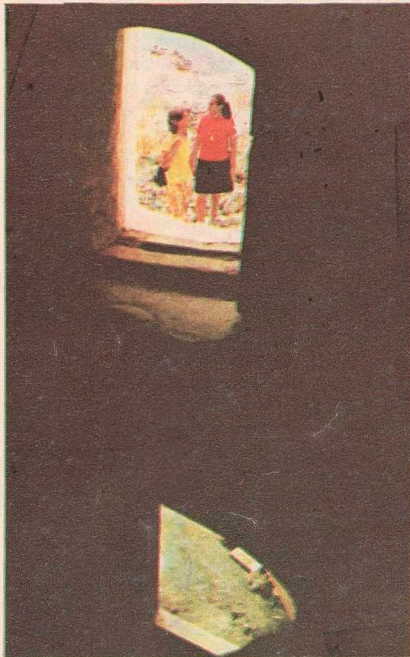
LEGENDE DIN CETATEA FĂGĂRAȘULUI

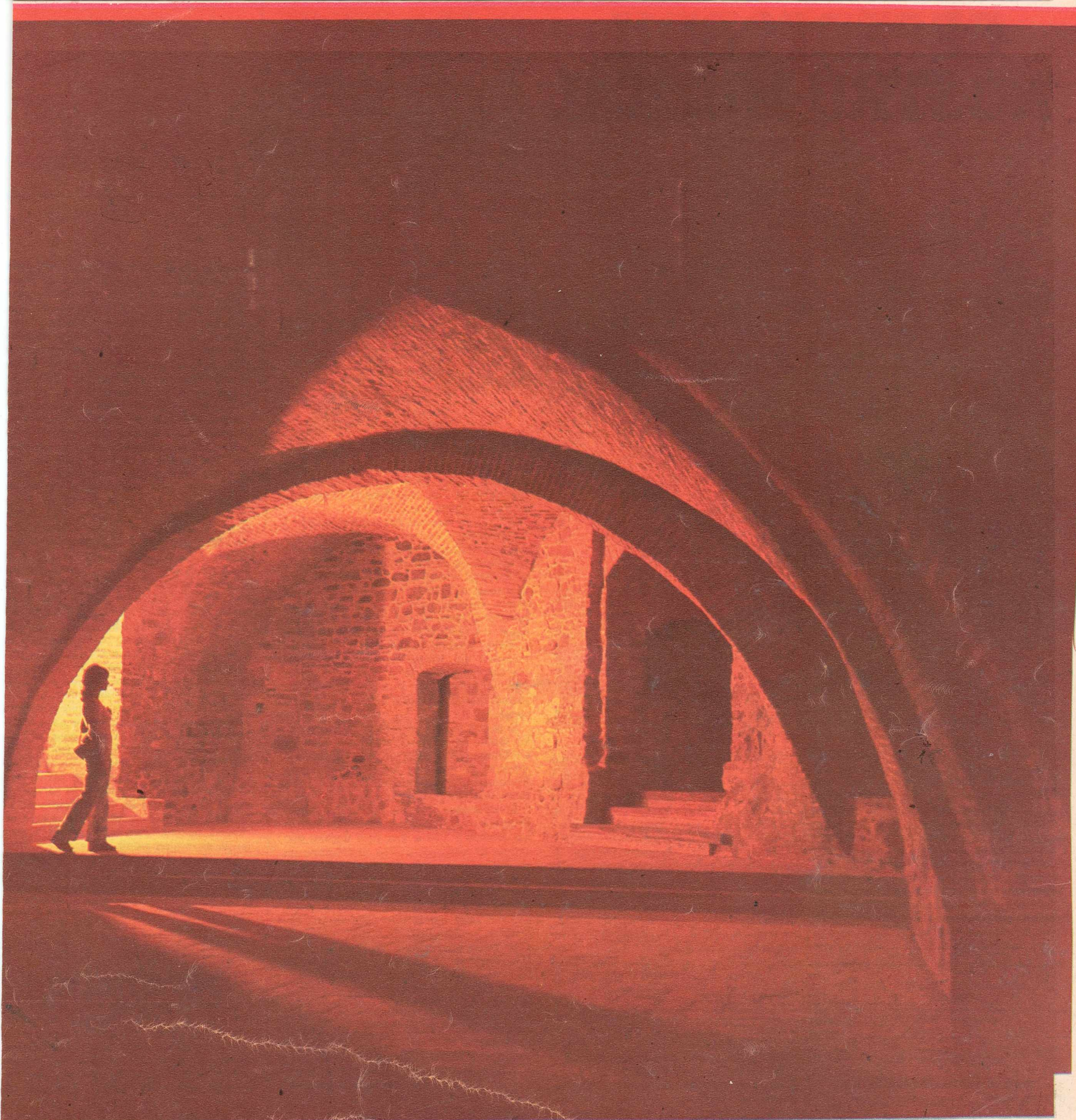
Călătorim spre un timp puțin cunoscut, unde cioburile unui vas sînt stele polare, unde monede cu efigii roase de apele pămîntului ne indică mileniul sau veacul, unde podoabe de tot felul ne aduc aminte de acei bărbați și acele femei care au sfințit cîndva locul cu sudoarea și iubirea lor, unde uneltele de tot felul ne vorbesc cînd de păduri, cînd de secară. Toate vorbesc de noi cei de odinioară, de noi care nu venim din infinit, ci de aici, unde ne regăsim în oale și ulcele, în murmurul rîului, în umbra pietrei, în umezeala ierburilor.

Totdeauna ne este dor de noi. De aceea căutăm zidurile ascunse de pămînt, morții noștri, uneltele noastre de muncă, casele și cetățile noastre de altădată. Aici sînt certitudinile noastre.

Arheologii vor mai avea încă multe de spus despre împrejurările și nașterea ce-

tății Făgărașului; istoricii se vor mai război pentru determinarea exactă a unui an sau altuia. Pentru noi cetatea este însă o parte din lumea strămoșilor noștri, zidurile ei închipuie o parte de țară cu arborii și norii ei, cu nopțile de veghe, cu județele acelor înțelepți bătrîni care judecau și sperjurul, și trădările de țară. Noi mai auzim încă aici răsunînd glasurile soliilor lui Vladislav I (Vlaicu), glasul lui Mircea cel Bătrîn, domn al Țării Românești și duce al Făgărașului și Amlășului, al lui Vlad Tepeș, «herțeg de Făgăraș»; mai suferim împreună cu ambițiosul voievod, originar din Comana, Ștefan Mallath, pe care nici cei 12 000 de galbeni nu l-au salvat de la drumul fără întoarcere al Constantinopolului; ascultăm, peste timp, cuvintele lui Mihai Viteazul, rostite în dietele țînute aici, ori pașii lui frămîntînd neliniștiți dalele după înfrînge-

rea de la Mirăslău; și lacrimile doamnei Stanca. Aici e o parte din sufletul nostru de totdeauna și o parte din tezaurul aspirațiilor noastre și cine știe câte din legendele pe care timpul le-a îngropat în memoria lui...

Cetate strategică, în secolul XVII ea își schimbă treptat destinația, se transformă în castel administrat succesiv de soțiile principilor Transilvaniei. Lebede albe și negre somnolau pe apele verzi care înconjurau cetatea ca un briu protector. Un parc imens de vânătoare se prelungea pînă departe adăpostind 31 de ciute, un zimbru de 5 ani, 26 cerbi, 8 căprioare, fazani și... ogarii bălțați, care erau spălați după sudorile vânătorii cu săpunuri speciale, cum notează în catastife administratorii pedanți ai epocii.

Să părăsim parcul și să intrăm în castelul acelor vremuri, încercînd să reconstituim, după inventarele păstrate, câteva din-

fotografii de V. MOLDOVAN

tre încăperi. Sala dietei sau Sala Țării ne primește cu fast princiar: în frescele pictate pe pereți pasărea Phoenix renaște din cenușa ei legendară, și Mucius Scaevola face dovada bărbăției sale, arzîndu-și nepăsător brațul... Tapiserii prețioase de Flandra, închipuind scene de vânătoare, completează decorul. Jițuri înalte, tapițate cu piele de Cordoba, își așteaptă oaspeții. Meșterii din Vințul de Jos au construit aici un cămin impozant din cahle cu smalt de cositor, iar glăjarii din Porumbacu au turnat pentru ferestre vitrouri cu ochiuri rotunde prin care amurgul se strecoară solemn să nu tulbure înaltele adunări și sfaturi voievodale.

Tot inventarele păstrate ne descriu și camerele prințeselor. O vom reconstitui pe cea a Ecaterinei de Brandenburg, soția lui Gabriel Bethlen: tavanul din stucatură de ipsos avea motive florale și animaliere; pereții erau drapați cu carpe din

piele de Cordoba cu motive imprimate în aur; parchetul pardoselii forma jocuri geometrice; din tavan erau suspendate prăjini — cum era moda timpului — pe care erau atârinate rochiile, dar și un candelabru de cristal de Porumbacu, făcut de meșteri sticlari aduși de la Murano. Un imens cămin, din trei structuri, avea corpurile laterale în formă de turnulețe, toate din cahle albe...

85 de încăperi... Ne este peste puțină să le descriem pe toate. Să închidem mai bine o clipă ochii și să ascultăm sunetele cetății... Auziți pașii care frămîntă dalele? Sau tropotele îndepărtate ale cailor? Sau lunurile bubuind în vremuri de asediu? Sau vocile bătrînilor bărbați? Sau lacrimile doamnei Stanca? Sau horcăitul revoltatului popă Chirilă spînzurat aici? Auziți?

Aceste sunete și voci sînt istorie.

Cornel BOZBICI

REPERTORIUL NOSTRU MUZICAL

Încerc să recompun ceva din repertoriul coral al maestrului I. Șt. Paulian, din anii când am făcut parte din corurile clasei mele și ale Liceului Traian din Turnu-Severin. Lucrul nu e dintre cele mai grele. Memoria noastră receptează ușor în copilărie și în adolescență, iar așa-zisa memorie involuntară beneficiază de darul ieșirii la suprafața conștiinței a cuvintelor și melodiilor pe care le credem, după mai bine de 50 de ani, definitiv uitate. Dar nu! cu toată insuficiența mea dăruire muzicală mă trezesc adesea întonând, mai mult sau mai puțin în falset, crîmpele-crîmpeie din repertoriul inimii noastre dascăl. Am amintit de o strofă din cîntecul citat de Tudor Paulian, general în rezervă:

«Urmași ai marilor martiri...»

Din cîntecul compus de I. Șt. Paulian, *Horia, Cloșca și Crișan*, mi-aduc aminte cuvintele:

«Azi vom fi întinși pe roată/ Și uciși ca niște ciini/ Vina noastră care este?/ Că am fost și-om fi români!»

Cîntecul se încheia, dacă nu mă înșel, cu aceste cuvinte:

«Suferința noastră naște/ Și mai buni români ca noi».

Desigur, în repertoriul cîntecelor patriotice figurau la loc de cinste bucăți pe care și astăzi le aud cu plăcere la Radio și la Televiziune: *Eroi au fost, eroi sînt încă*, cuvintele de poetul Ioan Nenițescu, autorul culegerii de poezii *Pui de lei*. Îmi recit mental începutul, îndeobște cunoscut, și-mi spun că mi-ar fi suficient un sferț de oră ca să-mi rememorez textul întreg și să-l fredonez pentru mine singur, după ce m-aș asigura că n-ar fi nimeni să fie supus torturii unei audii nedorite.

Urmează *Pe-al nostru steag și Trei culori cunosc pe lume*, care au contribuit enorm, în preajma primului război mondial, la însuflețirea generală a tuturor generațiilor, de la cele nevîrstnice pînă la cele venerabile, cu care a fost întîmpinată trecerea Carpaților și fluturarea steagurilor noastre peste provinciile robite.

Nu lipsea *La arme*, cîntecul lebedei pentru St.O. Iosif, cu muzica de Alfonso Castaldi. Știam pe dinafară întregul text din *Deșteaptă-te române*, înfiorîndu-mă și astăzi la îndemnul:

«Strigați în lumea largă că Dunărea-i furată/ Prin intrigă și silă, viclene uneltiri». Imnul lui Andrei Mureșanu, intitulat de autor *Răsuneț*, rămîne unanim cunoscut prin strigătul mereu actual, «Deșteaptă-te române», adevărat memento al energiei noastre naționale.

Din repertoriul cîntecelor cu caracter popular rețin melodia (ca și la celelalte!) și cuvintele de început ale *Doinei*:

«Doină, doină, cîntec dulce/ Cînd te-aud nu m-aș mai duce! Doină, doină, viers cu foc/ Cînd te-aud eu stau în loc...».

Pe un registru mai viu, cîntam cu toții: «Românașului îi place/ Sus la munte, sus la munte, la izvor/ Liber și să fie-n pace/ Al naturii, al naturii domnitor/ Unde printre stînci bătrîne/ Curg izvoare cristaline/ Sus la munte, sus la munte» etc.

În cursul superior, am învățat și cîntecul studentesc *Gaudeamus*, în care vocile bărbătești, baritonii și basii, acopereau triumfător pe celelalte.

Cîntecul ne dădea un antegust al studenției, de toți rîvnită cu ardoare, pentru mulți mai mult un vis decît o perspectivă certă, deoarece promovările se făceau cu mare strictețe și obținerea bacalaureatului nu era un lucru ușor. Totuși, din promoția mea, toți realității au trecut cu succes greul examen de admitere la Politehnica din București și după patru ani au obținut titlul de inginer. Dintre aceștia, cel mai simpatic și iubit de întreaga clasă, Anton (Toni), mort înainte de a-și isprăvi studiile superioare, era un bas profund și un neîncetat animator al tuturor petrecerilor noastre.

Cu o nemaipomenită dulceață cînta la vioară alt realist și viitor inginer din promoția noastră, Sabin Săceanu, pe care-l credeam predestinat să devină un mare, poate cel mai mare violonist al nostru. Numai Ticu (Con-

stantin) Vircol, fiul profesorului, optînd și el pentru inginerie, mi-a mărturisit mai tîrziu:

— Regret grozav că n-am urmat, ca tine, literele...

Să nu mă depărtez însă prea mult de subiect, căci văd că *Gaudeamus igitur* mi-a trezit amintiri laterale subiectului, prin asociație de idei cu studenția.

Cu *Gaudeamus*, așadar, săream în viitorul, pentru noi toți, credeam, cît mai apropiat. Corul cel mai greu, din cite le-a condus scumpul nostru dascăl, ne proiecta mai departe în viață: este vorba de marșul nupțial din *Lohengrin* de Wagner. Un singur cuvînt era evitat cu grijă, în acea vreme pudibondă: *amorul*. Chiar dacă ar fi foarte bine ca toate căsătoriile să se facă din dragoste, pe atunci cuvîntul, mai ales în aspectul său neologic, era *tabu* în corurile noastre. De aceea, I. Șt. Paulian prefera repetiția numai și numai ca să ocolească această capcană a imaginațiilor noastre juvenile. Textul pe care ne punea să-l cîntăm începea astfel:

«În pace-intrați
În ăst locaș»

și continua:

«Virtute-onor,
Temeinic dor,
Tot vă prezice
Un dulce onor!»

Onor pentru *amor*. Noi, dracii, rîdeam de acest *onor*, pentru că în acel moment cuvîntul nu mai figura decît în limbajul cazon, ridiculizat de Toni Bacalbașa în al său *Mos Teacă*, și anume în enumerația

«onorul, zgomotul și focul».

Mai tîrziu, cînd am citit din Vasile Alecsandri și altele decît ce ne impunea programa să învățăm pe de rost (*Hora Unirii, Balcanul și Carpatul, Peșea Curcamlă* etc.), am luat cunoștință cu uimire că filologul se obstinase pentru varianta *onor* în loc de *onoare*, iar cuvîntului *cinste* îi asocia tratația (a face *cinste* = a invita la o gustare sau la o masă!).

Elevii cursului superior cunoșteau însă «onorul» din *Marșul nupțial* sub forma sa cea mai palpabilă, dar și clandestină, deoarece se înțelege de la sine că disciplina școlară interzicea accesul la templele Venerii venale.

Și pentru că a venit vorba de justele nupții, voi aminti de un episod al carierei muzicale a iubitului nostru profesor. Era sub ocupația germană și prefectul județului era Ștefan Frumușianu, vărul celebrului om de spirit care a fost Titu Frumușianu din Gorj.

În septembrie 1918 fiul prefectului, Sandu Frumușianu, își trecea în particular examenul de clasa a VIII-a. Era, ca și unchiul său, extrem de inteligent și afișa pretimpuriu un cinism ce avea să fie dezmințit mai tîrziu, cînd și-a publicat o carte de aforisme dintre cele mai cuminți. Ei bine, junele, ce-și etala o fanfaronadă de vicii, era în acel moment ambalat după o fată care dădea și ea examene la o altă clasă. Cum însă examenele erau publice, dulcinea lui Sandu, după care suspinau și alți colegi, era prezentă. I-a venit rîndul lui Frumușianu să se producă. Neașteptînd să fie întrebare la teorie sau să i se propună o bucată din program, Frumușianu și-a cerut voie să cînte o romanță franțuzească. Maestrul a acceptat. Ce era să facă? Poate era și el curios față de inovația lui Sandu. Era atunci o romanță la modă, cu o Minna, o blondină frumoasă, care se logodise cu altul decît cel ce ofera cîntecul de blestem modern. Răzburarea lui avea să fie participarea la nunta infidelei, ca o pedeapsă ce trebuia să-i provoace Minnei spaima.

Sandu a dat drumul baritonului său, cu mult *brio*:

«Je serai là, Minna, ma blonde,
Et dans l'église où tu te marieras
Je serai là.
Je te verrai dans ta robe blanche
Et ta frayeur sera ma revanche» etc.¹⁾

Succesul lui Sandu a fost enorm. A luat nota 10 (zece), dar triumful scontat pe lîngă șatena sa dulcinea nu s-a produs. Dăm în pagină profilul ei fin, de marchiză din secolul al XVIII-lea, în care ar fi vrut să trăiască Mateiu I. Caragiale.

¹⁾ «Voi fi de față, Minna mea cea blondă, Și în biserică în care te vei cunună. Voi fi prezent. Te voi vedea în rochia-ți albă. Și spaima ta îmi va fi răzburarea» etc.

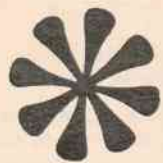
poate altă dată

Am urmărit reportajul despre apicultur și apicultori intitulat «În vizită la curtea reginei albinelor» (17.VII, ora 18.40). Știam că, în ultimul timp, din cauza folosirii unor pesticide în perioadele de înflorire a pomilor și a culturilor, stuparii, nefiind anunțați din vreme, ca să poată reține albinele în stup, au avut foarte mult de suferit. Știam de asemenea din «Istoria românilor» a lui Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu că albinele, o caracteristică a pămîntului carpato-dunărean, au provocat uimirea lui Herodot acum aproape două milenii și jumătate. Reportajul ne informează însă despre cîte intrări și ieșiri (14 000 pe oră înregistrează un calculator electronic lurdin, cîte flori trebuie să fie vizitate de albine pentru 100 g de miere, cîte poteri poartă o albină la un transport, de cîte ori bate din aripi (26 000 pe secundă!), cînd face ventilație în stup și alte asemenea cifre de caleidoscop. Mă așteptam ca reporterul să facă o caldă pledoarie pentru această minunată inderlectnică, ca fiecare gospodăruș să aibă în grădina sa cîteva știubeie. S-ar putea astfel transforma în miere toată floarea culturii pămîntului. Stupăritul se conjugă de minune cu agricultura, cu pomicultura, cu grădinaritul, iar pe deasupra este cunoscut faptul că albinele sporesc rodul semănăturilor, rodul livezilor noastre. Un pom frecventat de albine este de cîteva ori mai rodnic! În presă s-a luat atitudine împotriva acelor care prin întrebuițare negospodărească a combaterii chimice aduc pagube altor sectoare cum ar fi albinăritul și piscicultura. Dar reporterul TV ne vorbește despre puterea de atracție și autoritatea «reginei», despre însămintarea artificială etc., și nu suflă nici un cuvînt despre faptul că în unele prăsi se vămuieste mierea de rezervă pentru hrana albinelor în timpul iernii, distrugînd stupii.

Eu unul aș fi vrut să citesc în imaginea și litera reportajului un mai profund respect pentru nobila trudă a albinelor, pentru foloasele multiple pe care ni le aduc, și un convingător îndemn pentru a le cultiva. Poate altă dată...

Televiziunea, în săptămîna care a trecut, înfruntînd canicula, la Mamaia și pe terenul Progresul din București, a reușit să illustreze moment cu moment două evenimente de larg interes public. Mecuriile de tenis dintre România și Noua Zeelandă în cadrul «Cupei Davis» și Festivalul național de muzică ușoară de la Mamaia. Tenisul, prin performanțele jucătorilor români, a început să devină un sport nu numai apreciat și iubit, dar și practicant cu o sportivă plăcere oriunde se află un zid și cîteva metri de teren bun, chiar și pe asfalt. Se pare că avem vocația acestui sport, descoperită de pasiunea unică prin intensitate și dăruire a celor doi mari, Ion și Ilie. Pe terenul Progresul echipa noastră a realizat incredibilul învingînd o echipă redutabilă în numai două zile, calificîndu-ne astfel în finala grupei A. Din păcate, comentariul TV (I. Ghițulescu) nu a fost la înălțimea întrecerii. La Mamaia, compozitorii și interpreții au fost luați în obiectiv cu cele 30 de cîntece ale lor, dintre care multe au fost sub orice așteptări. Sperăm ca ediția a IX-a a Concursului național de muzică ușoară să găsească pe interpreți și mai ales pe compozitori mai bine pregătiți și mai inspirați. Auzul nostru șlefuit de reușitele muzicii ușoare de-a lungul vremii cere mai mult.

Coman ȘOVA

UNIUNEA JUDEȚEANĂ A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI-BUZĂU

COOPERATIVELE MEȘTEȘUGĂREȘTI «SPORUL» ȘI «MUNCITORUL» DIN MUNICIPIUL BUZĂU ȘI «SOLIDARITATEA» DIN ORAȘUL RÎMNICU SĂRAT EXECUTĂ PENTRU POPULAȚIE, LA COMANDĂ:

— confecții îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotaje, lenjerie de corp și pat, marochinărie, confecții din blană și piele.

— produc și livrează pe bază de comandă fondului pieței și la export covoare înnodate, articole brodate, împletituri din răchită și fire sintetice.

RELAȚII DIRECTE SE POT OBTINE DE LA U.J.C.M. — BUZĂU, TELEFON 11980 — 11981.

Oamenii se exprimă prea puțin prin scris, tot graiul viu e la modă.

imperfecțiunile, scăderile și omiterile, află că: Vad, comună vestită, se află pe șoseaua Făgăraș-Bran, între Șercaia și Ohaba, la poalele Carpaților, într-o regiune frumoasă. Solul «este clasat chiar de comisia de impuneri regiunea a II-a de la clasele 3—8». Din monografie, tipărită în 1933 la Făgăraș la tipografia lui Ioan Lazăr se mai pot desprinde câteva fraze despre trecutul satului: «Alți locuitori, ca Victor Urian, Ion Mocan și Aurel Tunsoiu, au ajuns prin hărnicie și pricepere cantonieri la C.F.R. O parte a locuitorilor comunei, peste 80 de persoane au emigrat în America, unii dintre ei ajungând chiar și la așa mare depărtare de casă la o stare înfloritoare. Nicolae T. Cucu, spre pildă, prin silință și istețime a ajuns notar public... Un alt număr însemnat — populație flotantă — a luat drumul Bucureștiului unde, ca oameni de serviciu, portari, ușieri și încasatori la bănci au ajuns foarte apreciați grație școlai pe care au cercetat-o în comună... Luxul a progresat mult și în comuna noastră; femeile s-au modernizat cel mai tare... Cele tinere poartă rochii plisate, iar în picioare ghețe, pantofi sau sandale, iarna galoși sau șoșoni. Pe față dau cu pudră și roșu.»

În timpul războiului, regimentul 31 infanterie a trimis în Vad multe scrisori de genul: Soțul (sau fiul dv.) a căzut eroinic la datorie.

În satul ăsta ajungi greu. Iei trenul din București pînă la Brașov și faci două ore și un sfert. Stai în gara Brașov și joci loz în plic o oră. Apoi, iei un tren personal și faci o oră și jumătate pînă la Șercaia-haltă. Acolo stai o oră și vine cursa. Mergi cu ea un sfert de oră. Te dai jos în capul satului. În dreapta, casa cu numărul 1; în stînga, cea cu numărul 398. Pricipeți deci sistemul de numărătoare, ca și faptul că sînt 398 de case.

La fiecare pas trebuie să spui bună ziua sau bună seara. Ba chiar și bună după-amiaza. Așa de tare s-a progresat. O parte din locuitori, bărbați, lucrează la o fabrică de lădițe din comuna Șercaia. Dacă știi cum să-l iei, cite unul îți explică: Vedeți, știți Dumnezeu voastră, intrăm la 6.30. Facem pauză de masă la 11, dar recuperăm. La 3 terminăm și vin alți oameni — schimbul II. Pe la noi așa se obișnuiește: după schimbul I urmează schimbul II. Dai din cap și mulțumești și te duci la Valea Șincii. Ca peste tot, și se povestește de peștii de altădată, mari și grei. Actualii pești sînt puțini și retrași. «I-au stricat fabricile astea chimice». Poluare, ai, îți spui în gînd, dar taci. Acolo unde apa e

(Continuare în pagina 29)

NU NUMAI PE BRAZDĂ, CI ȘI PE ȘOSEAUA NAȚIONALĂ (D.N. 1)

Doi tipi stau de vorbă chiar în mijlocul șoselei. Singurele vehicule care i-ar putea deranja sînt două biciclete dar, rezemate de gardul din apropiere, sînt ale lor.

— ...Parcă, ce?

— Ce?

— Ce, ce? Ți-am spus.

— Parcă, ce?

Primul dă din mîină a lehamite și se îndepărtează. Al doilea, pripit, interpretează greșit gestul și zice: Salut, salut. Primul întoarce totuși capul: Salut, salut, da' nu prea mult.

Satul Vad, comuna Șercaia, județul Brașov.

Dintr-o monografie alcătuită de directorul școlar Corneliu Pop care nu are pretenția că lucrarea sa este completă și nici perfectă și care roagă lumea să-i semnaleze

Oare la toamnă se va deschide în Vad vreo universitate sătească cu 2-3 secții?

programul
de duminică

A devenit o problemă, astăzi, pentru fiecare, acest «program de duminică». Ce facem duminică? Civilizația modernă ne oferă un număr sporit de posibilități, în vederea alcătuirii lui, pe linia aspirațiilor ce le nutrim, a nevoilor de odihnă pe care le reclamăm și, într-o oarecare măsură, a interesului nostru cultural. Dacă e vară, duminica se poate pleca la mare, se poate, oricum, pleca undeva «în afară». Duminica se mai poate merge și într-unul din locurile de agrement din jurul Capitalei. Agrement la noi înseamnă: ștranduri, stadioane, parcuri, grădina zoologică, lacuri pentru pescuit și cam atât. Duminica se mai poate sta, în liniște, acasă, în fața televizorului. Se poate merge, de asemeni, la cinematograful sau la teatru. Nu există însă nici o deosebire între programul instituțiilor noastre de cultură duminică, deci în ziua liberă a oamenilor, și restul zilelor săptămânii. Devine, într-o societate care își propune satisfacerea, dintr-o perspectivă superioară, a nevoilor spirituale ale membrilor săi, o problemă nu numai individuală, dar și colectivă, socială, problema programului de duminică: program de agrement, program de distracție, program de informare. După o săptămână de muncă, omul are dreptul la o zi întreagă de răgaz, care — dacă vrem să fim consecvenți cu noi înșine — nu poate fi lăsată la voia întâmplării. În locul atîtor simpozioane, consfătuiri care se țin și idei care se lansează prin intermediul diferitelor cărți, ar fi mai bine poate să facem ceva concret, în acest sens. Timpul nostru de răgaz reprezintă un timp de refacere — fizică dar și spirituală — în vederea acțiunilor la care urmează să ne angajăm imediat. Dacă în ceea ce privește dimensiunea refacerii fizice a individului în orele sale de răgaz nu poate fi vorba despre nici un fel de program comun, în privința refacerii sale spirituale anumite măsuri totuși se impun. Nu cumva cinematografele își pot schimba programul astfel încît duminică să nu ruleze același film care a rulat în tot cursul săptămânii? Nu cumva chiar programul teatrelor ar putea fi adaptat nevoilor recreative specifice ale omului care are duminică drept singura sa zi liberă la dispoziție? Nu cumva în locurile de agrement putem concepe anumite manifestări culturale cu un plus de inedit și cu un spor de eficacitate culturală, altele decît obișnuitele spectacole organizate cu echipele de amatori, pe unele estrade improvizate? Sînt întrebări în legătură cu care nu se poate formula un răspuns valabil decît în urma unui studiu cît de cît aprofundat. Dacă în Capitală problema programului de duminică se rezolvă printr-un mai mare număr de posibilități pe care individul le are în vederea consumării timpului său de odihnă, nu numai în sensul unei refaceri fizice pentru săptămîna de lucru ce urmează să înceapă, în unele orașe din țară ea nu apare decît prea puțin rezolvată. Plictiseala specifică orașelor provinciale de altădată mai supraviețuiește încă, cu tot complexul de manifestări ce, în mod obișnuit, o caracterizează. Există la noi o tradiție — aceea a manifestărilor culturale organizate în cadrul școlilor și liceelor sau prin intermediul acestora — care a dispărut. Întîlnești, în unele orașe, adevărate cete de elevi care duminică nu au ce face. Plimbarea de seară pe artera principală a orașului reprezintă unica modalitate de a-și cheltui timpul. Desigur, mai există manifestările sportive, care atrag mase destul de mari ale populației, în calitate de spectatori, mai mult, ai unor jocuri care se organizează pe stadioane. Sportul însă, mai ales în ipostaza sa pasivă, de activitate practică de cițiva și urmărită de foarte mulți, nu poate epuiza problema timpului liber pentru toate categoriile de populație a unui oraș. Ceea ce lipsește este tocmai un program cultural atent întocmit, care să țină seama de structura populației, de nevoile manifestate, de aspirațiile culturale nutrite. Ar trebui, poate, ca bibliotecile, duminică — mai ales duminică — să funcționeze toată ziua; ar trebui, poate, ca librăriile, în mod deosebit, duminică să fie deschise toată ziua; ar trebui, poate, ca sălile de expoziție să nu se închidă duminică la orele 13, ci să își organizeze programul pînă seara. E limpede că «programul de duminică» al instituțiilor socialiste de cultură comportă îmbunătățiri. Noi ne-am gîndit încă prea puțin la ceea ce îi putem oferi duminică omului ca hrană spirituală, prin intermediul instituțiilor socialiste de cultură.

Gheorghe ACHIȚEI

DESPRE MUZICĂ VORBIM PRIN MUZICĂ

CONSTANTIN
BUGEANU (I)

„NU EXISTĂ
MUZICĂ FĂRĂ
SEMNIFICAȚIE“

— Ce zi era cînd ați plecat la Salzburg?
— O zi de iunie, frumoasă; am plecat la un curs de vară, ca să pot rămîne apoi la cursurile de iarnă și ca să scap de armată; eram tînăr și dispus să învăț tot ce se poate învăța.
— Ați fost elevul lui Clemens Krauss...
— ...da, celebritate reputată, mare dirijor, dar nu cel pe care îl visam eu; dirijor de operă mai ales, și prietenul lui Richard Strauss, el preda foarte puțin la curs; oricît am vrut eu să învăț dirijatul, o școală de dirijat nu exista...
— În țară, atunci, nu se putea învăța dirijatul?
— Ionel Perlea, marele muzician și dirijor, nu era și un bun pedagog, nu ținea un curs sistematic; la fel, și George Georgescu...
— Nu este obligatoriu ca un mare muzician să fie și un bun pedagog...
— Atunci poate că nu era obligatoriu; azi dirijatul nu se poate face fără o pedagogie a dirijatului, o autopedagogie mai bine zis; volumul de cunoștințe este atît de dens, atît de complex încît trebuie să existe un sistem...
— Întrucît o metodă unică nu există, întrucît nu există nici posibilitatea de a învăța după texte scrise în acest scop, — inutile de altfel! —, în ce măsură autopedagogia este controlabilă și transmisibilă?...
— Să-ți dau un exemplu: celebrul dirijor Igor Markevitch m-a vizitat acasă, am avut cu el un interesant schimb de idei. La un moment dat îmi spune, cu părere de rău parcă, ușor consternat, că, din păcate *nimeni* nu știe unde începe, în partea întâi a simfoniei *Patetica* reexpoziția; am scos partitura din bibliotecă și i-am arătat însemnările mele. Ce vreau să spun cu asta: dacă anumite cunoștințe sînt temeinice, bine descoperite, — căci muzica are secretele ei și nu sînt puține! —, ajungi la un grai comun; cei care descoperă se întîlnesc; Markevitch este un mare maestru al lumii contemporane și un foarte bun pedagog...
— Ce se știa despre muzica românească la Salzburg?
— Atunci, înainte de război, erau cunoscute doar rapsodiile lui Enescu; cîntăreața Viorica Ursuleac (soția lui Clemens Krauss) și încă doi sau trei interpreți. Nu erau cunoscute simfoniile lui Enescu și nu era cunoscută opera *Oedip*...
— L-ați cunoscut pe Enescu?
— Nu pot să uit niciodată privirea lui formidabilă, ochii de un albastru pătrunzător, buni și calzi. Îl ascultam și mă uimea la el de fiecare dată puterea mereu nouă de-a explica muzica într-un mod neabănut de plastic. Fapt interesant, ce n-a fost încă amintit, este că Enescu vorbea despre muzică folosind un limbaj prin excelență poetic; pentru el muzica nu era numai un simplu element tehnic, și nici nu discuta ca despre un domeniu tehnic nici atunci cînd, prin natura lucrurilor, referințele și explicațiile

erau de natură tehnică; acea putere de transfigurare îi era atît de proprie, încît totul devenea limpede și convingător, aveai impresia că pentru el muzica nu are valoare decît în măsura în care devine cuvînt sublimat; avea însă oroare de sensul care se atribuia uneori muzicii, acela de ilustratoare a poeziei...

— După cursurile de la Salzburg ați devenit dirijor?
— Mi-ai pus o întrebare nițel răutăcioasă! Vreau să-ți spun că prima formație pe care am dirijat-o a fost *Orchestra simfonică a Ministerului muncii*, asta în 1945...

— Ce repertoriu avea acea orchestră?
— Făceam turnee prin țară, imediat după război — era prima orchestră care făcea atunci turnee — cu *Simfonia a V-a* de Beethoven, cu *Rapsodiile* lui Enescu, cu *Dansurile polovțiene* de Borodin și altele... Tot atunci am condus ansamblul de operă de tineret și Ansamblul orchestrei Tineretului progresist, apoi vreme de patru ani am fost directorul Operei din Cluj...

— Opera din Cluj își amintește niște fapte bune de-ale dumneavoastră?...

— Nu-mi place cum pui întrebările...
— Nici mie, dar n-am încotro, vă rog să mă suportați...
— S-a spus adesea că Opera din Cluj a fost reînființată de mine. Era foarte bună, și asta mi se datora și mie, o spun fără înconjur...

— Ați mai fost director în afară de cei patru ani?
— Directorul Operei din București, apoi directorul *Orchestrai cinematografiei*; mi-a plăcut să fiu și cu spada, și cu mistria — cum zice un proverb...

— Știu despre dumneavoastră că sînteți un muzician complet; dacă nu vă supără cuvîntul, aș dori să ne oprim la el.

— Cum spune undeva Enescu, muzica este mișcare, iar mișcarea nu o poți afla decît în *formele muzicale*; după ce m-am inițiat în formele muzicale, am descoperit aproape totul de la sine; orice muzician trebuie să fie complet, fie și numai pentru că doar pe jumătate nu se poate! Ciudat este că în domeniul nostru cele mai supărătoare nepotriviri le fac esteticienii! De la ei vei fi auzit despre muzician complet!

— Unde greșesc esteticienii?
— Mai întîi am să-ți spun că nu-i prea avem; despre asta însă o să-ți vorbesc mai încolo. Greșala esteticienilor pornește cred eu de aici: dacă muzica este nonfigurativă, ea nu are întotdeauna idei. Nu există muzică fără semnificație. Ca să aibă idei, muzica nu trebuie să fie figurativă sau conceptuală. Termenii de referință despre muzică sînt atît de neadecvați, încît cu timpul nu-i mai suportî, te ferești ca de ceva fals; uite, se tot spune de pildă *image muzicală!* Asta nu există nici măcar figurat vorbind!...

— Cu ce ați înlocui «alergenul» acesta?
— Mijlocul de-a descoperi sensurile muzicii, semnificațiile ei, este *analiza hermeneutică*; în acest caz, *image muzicală* este o banalitate circuliind slobodă și datorată lipsei de calificare...

— Sînteți foarte dur, iar pentru mine unele lucruri nu sînt deloc clare; vă rog să ne întorcem!

— Mai există închipuirea că muzica simfonică este muzică pură; dar această muzică nu este pură în sensul că nu spune nimic! Muzica a devenit simfonică printr-o evoluție de citeva sute de ani; această evoluție e spre simfonism, și nu ca să se dezbare de semnificație. Apariția simfonismului înseamnă modul maxim de posibilitate a muzicii de a comunica.

— De unde ar trebui, credeți, să pornească esteticienii muzicii?...

— Eu sînt propriul meu dascăl, nu dau sfaturi. Sîntem însă cu toții de acord că muzica simfonică și muzica dramatică — pe linia simfonică — sînt dimensiuni ale omului atît de profunde, încît nu se poate concepe muzică fără om și om fără muzică. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, iarăși sîntem de acord că muzica numai ca îndeletnicire tehnică, numai ca mijloc de execuție tehnică sau de joc artistic, este ceva odios. Muzica are o valoare uriașă pentru că se apropie de dimensiunile umane printr-o *globalitate*. Muzica pură este o «ciudățenie»...

— Mi-ați promis că vă veți întoarce la această idee; acum vă întreb: în ce măsură știința poate ajuta muzica?

— Pe mine personal m-a ajutat enorm. De foarte tînăr am fost preocupat de psihologie, de filozofie, de științele naturii, de matematică, de lingvistică, de istorie bineînțelese, pentru că m-a preocupat omul. Cîtesc într-un mod sistematic, dar cartea pentru mine are valoare în măsura în care răspunde căutărilor mele; e un mod mai egoist, dar crede-mă că timpul nu-mi ajunge decît pentru ceea ce eu consider că este esențial...

— Înclin să cred că este adecvat să spun *artist complet*...

— Noțiunea de artist în vremea noastră este cu totul alta decît în trecut; artistul *complex* este o necesitate a timpului nostru. Artistul azi are și o răspundere socială. Dar și față de întreaga umanitate, de întregul mers al lucrurilor. Ca și omul de știință, el trebuie să simtă răspunderea pe propriii săi umeri. Nu trebuie să fie fals, nu trebuie să simplifice îngust, ci are obligația de a deschide perspective noi. S-a spus că vremurile moderne s-au îndepărtat de renaștere prin aceea că artistul și omul renașterii erau un fel de ființă multiplă; omul și artistul de azi parcurge un drum invers: de la maxima specializare la cunoaștere cît mai amplă. S-a acumulat în toate domeniile atît de mult, încît nu poți cuprinde totul; dar trebuie să ai conștiința lumii în care trăiești...

Ion ȚUGUI

(Va urma)

MINISTERUL CONSTRUCȚIILOR INDUSTRIALE NE RĂSPUNDE

La adresa dv. nr. 124 din 16 iunie a.c., vă facem cunoscut că s-au cercetat cele semnalate în articolul publicat în revista «Flacăra» nr. 25/1973 și s-au constatat următoarele:

Repartizarea în producție a absolvenților școlii postliceale de normatori a coincis cu data aplicării prevederilor Decretului nr. 162/1973 — care reglementează proporția personalului TESA — urmare căruia, în cadrul Trustului de instalații și automatizări București (fost T.I.L.Ch. București) au fost trecuți în producție 300 de salariați TESA, din care 16 normatori.

În această situație, trustul a propus tuturor absolvenților încadrarea în producție, urmînd ea, pe măsura creării de posturi TESA, să fie încadrați ca atare.

Astfel, Ovidiu Stana împreună cu alți 3 absolvenți (Sandu Elena, Moalea Viorică, Petre Ileana) au acceptat această propunere (anexăm copie după acceptul înregistrat la nr. 2/1012 din 17 05 1973 și repartitia nr. 12/1226 din 17 05 1973 pentru Ovidiu Stana), s-au prezentat la șantierul repartizate, unde li s-au înmînat formele de angajare și pentru vizita medicală, dar absolventul Stana nu s-a mai înapoiat.

Menționăm că ceilalți 3 absolvenți, urmare a credinței pe parcursul a unor posturi TESA, au fost încadrați ca tehnicieni normatori, trustul onorîndu-și astfel promisiunea.

În prezent, există posibilitatea încadrării și a lui Ovidiu Stana ca tehnician normator, în care scop acesta urmează a se adresa trustului.

Afirmarea petiționarului privind trimiterea «să stea la tata acasă» nu poate fi verificată, dar este contrazisă de rezolvarea situației celorlalți 3 tovarăși.

Fată de cele expuse, considerăm că trustul a utilizat toate căile posibile pentru respectarea obligațiilor contractuale asumate privind încadrarea absolvenților școlii postliceale de normatori.

Ministru,
ing. Matei Ghigiu

VREAU SĂ SE STABILEASCĂ ADEVĂRUL

Mă adresez dumneavoastră pentru a mă ajuta în rezolvarea situației mele. Mă numesc Pavelescu Cristina, în vîrstă de 13 ani, elevă, în clasa a 7-a la școala generală 41 din Buzău.

În luna decembrie 1972 am fost accidentată de un autoturism condus de șoferul Lupa Gheorghie, salariat I.J.G.C.L.—Buzău, internată de urgență la spitalul de chirurgie unde am putut fi identificată după matricola școlară și anunțată părinții. Am fost inconștientă timp de 10 zile după care am fost scoasă de la reanimare, continuîndu-mi-se tratamentul. Am fost lovită la cap și fractură de labă și gambă cu rană deschisă. bicior ce mi-a fost pus în gips pe care l-am avut pînă la 11 iunie. Am fost pusă în situația să pierd anul școlar, sint zdrăbilită sufletește pentru durerea ce o am, dar și nedreptatea făcută în anchetarea acestui caz. Deși mașina a avut defecțiune tehnică, șoferul neputînd pune frîna, am fost tirată de mașină cîtiva metri. Se scoate la anchetă această situație arătînd că vinovată sint eu, că am traversat strada pe unde nu-i pasaj de trecere. Este nedrept, aceasta s-a făcut numai să fie scăpat de pedeapsă acest șofer Gheorghie care se află la al treilea accident și prin învinuirea sa acum ar fi urmat să execute și cealaltă pedeapsă de un an dată cu suspendări. Am fost transportată de aici la București la spitalul Brîncovenesc, au cheltuit părinții bani în toată această perioadă, iar acest om a fost scutit de orice obligație. Cum de s-a putut clasa acest dosar cînd nu s-a știut nici cîte zile de spitalizare am avut și cît am purtat aparatul gipsat. Este posibil chiar așa fiina sa treci o stradă printr-un loc nemarcat și să nu poarte nici o răspundere un șofer? Tîn să menționez că declarația mi-a fost luată la cinci zile după accident, cînd încă eram inconștientă, tocmai de a nu cunoaște ce spun și să se rețină ceea ce a dorit să scoată ancheta. Vă rog încă o dată, cu lacrimi fierbinți să-mi înțelegeți situația mea și să mă ajutați.

Cristina Pavelescu
Buzău, str. Renașterii nr. 8

NĂSTRUȘNICA IDEE

Îmi permit să scriu pentru pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» o problemă care mă preocupă de mult timp.

Cu ani în urmă, cînd am poposit în București de pe plaiuri ardelenne și cu istoria României proaspătă în memorie, am fost plăcut impresionat că am putut contempla cu emoție legendara statuie «Lupoica cu gemenii Romulus și Remus», care se găsea atunci în fața Patriarhiei, în partea de jos a aleii, spre Piața Unirii, în rîndul care acum este semănat cu iarba.

Știm că aceste statui, în număr de trei, au fost donate de orașul Roma țării noastre, cu semn de prețuire și cinste pentru poporul român de origine latină.

Din aceste statui, una se află la Timișoara, instalată în centrul orașului, la loc de cinste, una se află la Cluj, instalată tot în centrul orașului, tot la loc de cinste, așa cum se cuvine.

Nu știu cine a avut năstrușnica idee de a muta această statuie din acel loc unde era bine amplasată, în mini-parcul «Dorobanți», ascunsă printre arbori, expusă deteriorării de păsări și de unele persoane certate cu etica.

Consider că ar fi momentul ca această statuie simbolică, care ne leagă de Roma, să-și revină locul inițial, pînă la statuia de fier (fără căutări printre arbori) de turizii care se perindă zilnic prin frumoasa noastră Capitală, dîndu-i-se locul de cinste pe care-l merită.

Pia Negreanu
București, Intr. Patriarhiei 2

CUNOASTEM FAPTELE, DAR NU ȘI MĂSURILE

Spre satisfacția mea, găsesc în coloanele revistei «Flacăra» o permanentă preocupare a colectivului redacțional față de producătorul de bunuri materiale, omul muncii. În acest sens consider ca o grijă față de cel ce muncește, ca un respect față de munca plină de elan a omului zilelor noastre, efortul de a depista și infiera pe cei certaiți cu munca, pe parașitiții care trăiesc din sudoarea altora. Revoltat că mai intîlnim și azi specimene de penul celor din «Vreți dolari, mărci, lovele, găini sau carne?», propun redacției să țină la curent opinia publică cu rezultatele cercetărilor celor implicați în «cazul de la Săftica» și în «cazurii» similare, așa cum au fost cele din «noaptea furtunoasă» în perimetrul notelor de plată cu 30 de ziariști în 14 restaurante din Capitală.

Opinia publică, cunoscînd faptele, trebuie să cunoască și modul în care au fost pedepsiți cei vinovați, mai ales că s-au văzut cazuri, menționate și de revista «Flacăra», ca «O dreaptă știrbă» și «„Democrația” și principiul stai în banca ta».

Simon Dănilă
București, str. Valea Roșie nr. 5

S-A VÎNDUT MOBILA! RESTUL NU MAI CONTEAZĂ

Mă numesc Gherbovici Mihail și sint electrician la Revizia de vagoane București—Grivița. Iată cazul meu. În luna decembrie m-am mutat în noua locuință, proprietate personală, și cu această ocazie am cumpărat la 18. XII. 1972 o garnitură de mobilă Coral și o sufragerie Gioconda la prețul de 16 213 lei pe care de cînd am cumpărat-o o deplîng pentru că avînd defecte care au apărut după circa 2 luni nu le pot face să dispară întrucît cei de la I.P.L.M.—Mobila cu sediul în strada Rocilor nr. 14 sectorul 7 nu binevoiesc să le remedieze cum trebuie. La început au apărut pete albe proeminente pe toată mobilă cumpărată făcînd sesizarea instituției în cauză care în scurt timp a venit și m-a convins că după o lustruire vor dispărea, însă după remediere au apărut din nou și în plus a crăpat furnirul la șifonier. Sesizînd din noul cazul au venit alte persoane și au remediat defectul tot superficial. Nemulțumit de acest du-te vino m-am dus la I.P.L.M.—Mobila, dar aici am fost plimbat după vechiul obicei mergeți la CTC, de acolo trimis la alt tovarăș care era plecat în concediu, la altul care nu era de gîsit, apoi din nou la secretariat cînd să vorbesc cu tov. director care era păsămite în ședință. Nerenunțînd, am

obținut totuși să vină niște specialiști pentru remediere. Rezultatul este că mobilă este într-o stare deplorabilă, cu uși care nu se închid, geamurile de la vitrină nu le pot folosi fiindcă vitrina este strîmbă croită, pete albe, plus, lucru ieșit din comun, ușile au crăpat mai tare. Am adus din nou la cunoștință promițîndu-mi-se că o să vină să vadă ce este de făcut, dar am rămas în așteptare că nu a mai venit nimeni. Au mai rămas doar cîteva zile pînă la expirarea termenului de garanție și-i întreb pe acești tovarăși care cred că se pot arunca 16 000 lei în vînt, cînd vor remedia aceste defecte care s-au ivit din propria lor neglijență.

Mihail Gherbovici
București, str. Tg. Neamț nr. 13
bl. M II b8/2

ȘI CELOR DE LA COTA 1000 LI SE STRICĂ TELEVIZOARELE

Mă adresez revistei «Flacăra», sperînd că aceste rînduri vor fi găzduite în paginile noastre, ale cititorilor, și vor deschide ochii unor tovarăși și unor foruri competente care prin bunăvoință și puține eforturi vor satisface doleanțele la aproape zece mii de locuitori ai comunei Poiana și Jina. Necazurile noastre ar fi următoarele: în ultimii 5-10 ani nivelul ridicat de trai al oamenilor s-a resimțit și în comunele noastre de munte (cota 1000) și aș putea spune că, în medie, aproape în fiecare casă este un aparat electric de uz casnic ca: televizor, radio, mașină de spălat, frigider, boiler, mașină de gătit etc. deci raportînd la circa 3 000 de familii cîte sint în cele două comune, după părerea mea și a altor cetățeni în numele cărora scriu, sint aproximativ 2 000 de asemenea aparate, care bineînțeles se și strică. Oare, mă întreb și întreb pe oricine îmi va citi rîndurile, cine le repară? Pînă la Sibiu sint 50—60 km, autobuzele sint aglomerate, drumul este destul de prost, iarna zăpezi mari, așa că eu cred că sintem îndreptății pe deplin să cerem înființarea unui atelier la cele două comune care au o distanță între ele de 6 km, un atelier în cadrul căruia să se repare aceste aparate de uz casnic. Noi ne-am multumi însă și dacă s-ar deplasa una sau două zile pe săptămînă cineva de la Sibiu, dar bineînțeles, tot în cadrul unui atelier care ar fi de dorit să ia ființă.

În speranța că aceste rînduri vor fi citite și de acei tovarăși competenți, credem că ne vor înțelege că și noi cei de la cota 1 000 vrem să ne bucurăm pe deplin de roadele tehnicii și științei înaintate și cred că ne înțeleg că dacă am cumpărat asemenea aparate din economiile făcute, vrem să le și utilizăm, nu să le ținem ca obiecte de podoabă.

C-tin Sufană
Poiana Sibiului

TĂTICULE, DÔRESC SĂ TE CUNOSC

Mă numesc Manolache Angela, locuiesc în Ghelar, jud. Hunedoara, și sint elevă la școala profesională Nicovola, str. 1 Mai nr. 2 din Sighișoara.

Cînd eram mică părinții mei s-au despărțit, iar eu am rămas cu mama la Ghelar. Tata s-a ascuns de mine, au trecut mulți ani de cînd îl caut și nu-l găsesc.

Mămica este bolnavă, amîndouă trăim greu. Am auzit că tătice se află la Petrila str. Florilor bloc C, scara 2, ap. 22, jud. Hunedoara, i-am trimis o scrisoare și nu mi-a răspuns. Îl cheamă Covrig Andrei. Vă rog să-i amintiți că fetița lui, Angela, de 16 ani dorește foarte mult să-l cunoască.

Mă adresez dv. cu speranța că mă veți ajuta.
Angela Manolache
Ghelar

UNDE ȘI CÎND FOLOSIM ANUMITE CUVINTE

Punem azi un accent deosebit pe funcția unor cuvinte-simboluri în procesul instructiv-educativ al tinerei generații. Însă în ultimii ani se constată și unele manifestări care au dus la banalizarea unor cuvinte care prin natura lor au menirea să provoace acea stare emotivă ce naște, înflăcărează și susține patriotismul fiecăruia. Mă refer la cuvinte ca: Unirea,

Republica, Victoria ce sint, de multe ori, cu dărnicie necuvenită, conferite ca nume unor unități industriale, comerciale, de alimentație publică etc.

Una este să dăm numele care evocă evenimentul de la 24 ianuarie 1859 locurilor care au cunoscut efervescenta maselor realizatoare ale acestui act istoric — Piața Unirii — dar nu este cuvenit să-l banalizăm dîndu-
unor cofetării, patiserii, braserii ș.a. S-a realizat reamenajarea vechilor hale din Piața Unirii. Cu acest prilej s-a îndepărtat vechea firmă de pe acoperiș (și bine s-a făcut) dar a fost din păcate alte plasate cu denumirea de «hala Unirii». Bucureștiul a avut săli ca Dacia Eforie ș.a. unde pe parcursul anilor s-au desfășurat acțiuni care au rămas în memoria generațiilor ca mărețe acte social-politice și culturale. Dar azi această hală, ca și-n trecut va avea numai funcție comercială. De ce să atribuim un astfel de nume simbolic. Ma mult, arhitecții au preconizat și realizat pentru cele două intrări niște inițiale șaradă H H U U care deja au oferit glumeților, cînd au reușit să le descifreze, prilejul de a le citi: huhu...

Să lăsăm acest nume pieței, să avem cit mai curînd monumentul mult promis al Unirii și cei prezenți ca și cei din generațiile viitoare vor respecta cum se cuvine aceste locuri evocatoare. Într-o situație asemănătoare se află și termenul de Republică, scump tuturor, dar uneori greșit folosit a ajuns să fie atribuit unor întreprinderi, de exemplu, celei care prelucrează blănurile. Această întreprindere are și o cantină în Splaiul Independenței. Firma nouă plasată pe perețele de la intrare se avizează: Cantina-restaurant Republica Blănuri. Formulare eronată, ilarianță, dar cred destul de convingătoare în sensul că nu trebuie să ne jucăm cu astfel de cuvinte.

La fel și termenul Victoria este astăzi atribuit la tot felul de unități comerciale.

Consider că la nivelul municipiilor o comisie ar trebui să procedeze, cu discernămint, la o revizuire a acestor denumiri și acolo unde e cazul să fie luate măsurile corespunzătoare adoptîndu-se denumiri care să sugereze profilul unității.

prof. Virgiliu Teodorescu
București, Bercei-Sud 1

TURDENCELE VOR SĂ LUCREZE ÎN URBEA LOR

Sint cetățean al orașului Turda și am și eu o plîngere în numele tuturor cetățenilor și cetățenelor din acest oraș. Mi-am luat inima în dinți și mi-am spus că doar nu o să mi se taie capul că aduc la cunoștință ceea ce ne doare și pe noi, cetățenii acestui oraș.

Această durere este următoarea: În orașul Turda am cere și noi o întreprindere textilă sau o fabrică de tricotate, sau ceva ca să aibă și cetățenele din Turda unde să lucreze, să nu facă naveta la Cluj. Majoritatea femeilor și în special femeile care au copii mici trebuie să facă această navetă, trebuînd să pornească de acasă cu cel puțin o oră și jumătate sau chiar două ca să ajungă la timp la serviciu, iar cînd ies din schimb la fel pierd 2 ore pînă ajung acasă la copii. Unele chiar părăsesc orașul, cum l-am părăsit și eu, că a trebuit să merg la Timișoara că nu i-am găsit soției serviciu la Turda. Dar în situația mea sint mulți cetățeni și cetățene. Noi am ruga să se mute și la Turda o secție de cel puțin de 5 000-6 000 de locuri de muncă pentru femei.

Pentru că la Cluj sint cel puțin patru mari întreprinderi unde majoritatea femeilor fac naveta la Cluj de la noi din municipiu. De asemenea la Timișoara sint vreo 8 mari întreprinderi unde au nevoie de brațe de muncă. La fabrica de ciorapi au nevoie de 320 fete pentru calificare, iar la I.T.T. de 300 de fete, dar la Turda nici cel puțin cîte un loc să mai amînesteți pentru vreun bărbat, dar pentru femei nici pomină.

Eu atît am avut de spus și sper că va fi rezolvată cererea mea în numele tuturor cetățenilor din acest oraș. Eu mă numesc Arion Ioan, cetățean turdean, și în prezent lucrez la Întreprinderea de reparații auto Timișoara, dar vreau să mă retrag în orașul meu natal.

Ioan Arion
Turda, str. Nucului nr. 6

TE ROG, DĂ-MI MÎNA

Multe edificii s-au construit în ultimul timp în Capitală, printre care și subteranul de trecere de pietoni, cu scări rulante, din Piața N. Bălcescu.

E amuzant dacă stai la suprafață și privești cele patru intrări, observând când dispar sau apar oamenii din pământ (îți dai impresia unui furnicar în plină activitate). Dar nu despre asta vreau să vorbesc, nici despre «acvariul» din mijlocul acestui subteran, ci despre scări. Am urcat și am coborât pe scările acestei construcții (mai mult nerulantă, decât rulată) deoarece de fiecare dată găsești un lanț care îți barează calea. Deci baza coborârii sau urcării au rămas tot scările clasice de pe lături și despre asta vreau să vorbesc.

Înainte de a începe coborirea stai puțin, te uiți cu teamă la treptele cu piatra lucioasă și margini de fier gândind: mai ajung eu teafăr pînă jos?! Vrei să te ții de ceva, dar de ce să te ții? De peretele lucios? Cum urcă sau coboară persoanele în vîrstă sau copii?

Dă-mi te rog mîna și ajută-mă — m-a rugat o doamnă în vîrstă — la coborirea pe scări. Mi-am pus întrebarea, văzînd placile fixate pe perete cu numele constructorului și proiectantului:

— De ce proiectantul nu a prevăzut la aceste așa de circulate scări «mîni curente»? Dar dacă proiectantul a prevăzut, constructorul de ce nu le-a montat?

— La recepție nu a observat nimeni lipsa acestor strict necesare «mîni curente»?

Aceasta mai cu seamă cînd vine timpul ploios sau iarna cu zăpadă și polei, iar scările se transformă în derdeluș. Și de ce un edificiu atît de frumos și folositor să-ți creeze o senzație de teamă cînd te apropii de scările lui?

O idee — «mîna curentă» s-ar putea monta și pe mijlocul scării.

Ce necesară și binevenită ar fi.

Nicolae Rădulescu
București, bd. Păcii nr. 74-76, bl. 5A

ÎN CENTRUL ORASULUI, FERMĂ PE 300 METRI PĂTRATI

Mă adresez în numele meu și al vecinilor, întrucît nu știu cum vom reuși să scăpăm de un necaz care ne otrăvește viața la figurat și la propriu de prea mulți ani.

De-ar fi să înșir toate necazurile familiei mele și ale celorlalți vecini, ar trebui să vă scriu un volum, așa că mă voi strădui să fiu cît se poate de scurt.

Locuiesc în Ploiești, str. Mircea cel Bătrîn nr. 44 și am norocul să am vecin la nr. 42 un om foarte întreprinzător, care și-a făcut din gospodărie o crescătorie de porci (circa 25—30). Mai are 2 cai, păsări, ciini etc.

Întreaga fermă cuprinde circa 300 m², fără salubritate, fără apă curentă.

Întrucît întreprinzătorul vecin nu este angajat la vreo întreprindere sau instituție, se ocupă intens de dezvoltarea fermei personale, cărăușie și diverse afaceri cu materiale de construcții. Afacerile lui ne jertă prin faptul că încep foarte tîrziu (orele 3—4 dimineața) și ne trezesc cu bătăile în poartă, strigătele clienților, hărmălaia ciinilor și guitașul porcilor.

Dar cel mai greu de suportat rămîne mirosul emanat de la crescătorie de porci, roiriile de muște și sumedenia de șobolani.

Din pricina acestui focar de infecție și a modului cum își desfășoară activitatea diurnă, viața ne-a devenit insuportabilă. Vă veți întreba cum e posibil ca, în plin oraș, un cetățean să-și permită atîtea, fără ca nimeni să ia măsuri sau vecinii să nu se sesizeze.

Noi, vecinii, am încercat de mai multe ori, dar fără rezultat. Plictisindu-ne să ne adresăm fără succes sanepidului și circumscripției sanitare, ne adresăm «Flacării» la rubrica noastră a cititorilor, în speranța că vom fi ajutați.

Ion Panațoiu
Ploiești

PORTO DE ORADEA

Azi am terminat cura cu ape termale și minerale etc., etc. Timp de 18 zile am băut și băutura răcoritoare Porto, produsă la Oradea și vă asigur că deși costă 1,25 lei nu e cu nimic mai prejos nici ca aciditate, nici ca aromă, nici ca gramaj față de Ci-co.

Constantin Pricop
București, str. Izbinzii nr. 38

TATĂLUI MEU ÎI CER DOAR UN PERMIS C.F.R.

Mă numesc Ionescu Șt. Carmen-Narciza și sînt fiica impieगतului de mișcare Ionescu D. Ștefan, din fosta Direcție Regională C.F.R.-Constanța (precizez că nu știu la ce stație C.F.R. din fosta Direcție Regională C.F.R.-Constanța prestează serviciul tatăl meu, că nu mi-a scris niciodată, în afară de o carte poștală ilustrată fără adresa retur).

Știu că face serviciu în fosta Direcție Regională C.F.R. Constanța prin faptul că primesc pensia alimentară actualmente lunar de la Direcția Regională C.F.R.-București.

Cu toate că au trecut aproape șase luni din anul acesta nu am primit încă permisele de călătorie pe C.F.R. pe care le-am primit în anii anteriori.

În vacanța de primăvară nu am fost nicăieri din această cauză și acum cînd am vacanța mare iarăși nu am posibilitate de a călători, neavînd permisele.

Am trimis carnetul, pentru a putea obține aceste permise, la Stația C.F.R.-Constanța oraș, încă de la data de 25 aprilie a.c., de unde am primit confirmarea telegrafică de primirea lor la secretariatul stației.

Eu locuiesc de 13 ani împreună cu bunicii mei, Sărățeanu Gheorghe și Maria, în orașul Vatra Dornei, strada 7 Noiembrie nr. 23 și am trecut în clasa a șaptea la liceul din localitate.

Atît doresc ca să intru în posesia acestor permise la care am dreptul legal.

Carmen Ionescu
Vatra Dornei

AVETI ÎN VEDERE ȘI PE TELESPECTATORII DIN MEDIUL RURAL

Mă numesc Andrei Macarov, locuiesc în Hunedoara, str. George Enescu nr. 12. Vă rog să-mi îngăduiți să-mi exprim unele opinii referitoare la programele televiziunii.

Nu știu dacă am să fiu înțeles în ceea ce vă scriu. Este vorba de filmul care rula de ani de zile în fiecare vineri. Pentru toți cei care locuiesc în București sau în alte orașe mai mari, mă refer la Cluj, Timișoara, Iași etc., problema cum îți petreci timpul liber nu este atît de acută ca în restul țării. Atunci cînd se întocmește programul pentru o săptămînă, cred că este cazul să se țină seama de noi, cei mulți, care locuim în orașe mici, comune, sate, pentru care televizorul constituie în afară celorlalte și un prilej de relaxare. Cînd te întorci acasă, te și gîndești «oare ce vedem în seara asta la televizor?» Mai bine-zis așa ne gîndeam înainte, că de la o vreme trec zile în șir în care deschidem televizorul doar pentru una pînă la două ore. Cîndva așteptam cu plăcere filmul de duminică, «film cu trei stele», miercuri așteptam telecinemateca cu suflul la gură, vineri, la fel, așteptam cu mare nerăbdare filmul care trebuia să ruleze. În ultimul timp s-au planificat filme slabe în programul duminical. Plus de asta, și filmul de vineri. De ce, ne întrebăm cu toții și nu găsim răspuns.

Cred că ar fi cazul să se organizeze din cînd în cînd întâlniri cu telespectatorii din țară, să li se ceară părerea cu privire la alcătuirea programelor. Nouă ne lipsește filmele bune, filme la care să ridem, să trăim alături de eroii respectivi, nu filme la care doarmim.

Andrei J. Macarov
Hunedoara

CE SPUNE REGULAMENTUL?

Cu cîteva zile în urmă am găsit în cutia poștală un aviz pe adresa mea, dar pe numele bunicii. Bunica a decedat acum trei ani. N-a locuit niciodată la această adresă, dar cu un an și jumătate în urmă am transcris pe numele meu înscrierea la apartamentul proprietate personală a bunicii. Analizînd datele problemei am extras următoarele concluzii: 1) Scrisoarea recomandată la care se referea avizul nu putea fi de la neamuri sau de la cunoscuți întrucît ei aveau cunoștință de decesul bunicii. Era deci o scrisoare oficială. 2) Singurii «oficiali» care au putut asocia numele bunicii cu adresa mea sînt funcționarii de la O.C.L.P.P., bancă sau C.E.C. E vorba deci de probleme bănești care mă privesc pe mine ca proprietară a unui apartament pe care îl plătesc în rate.

M-am prezentat urgent la poșta de pe str. Gh. Doja, ghișeul 12, pentru a ridica scrisoarea,

înmată cu toate actele necesare care dovedeau negru pe alb legătura dintre mine, adresă și bunică, deci implicit faptul că sînt din familia destinatarului.

În urma refuzului categoric al salariații de la ghișeul 12, m-am prezentat dirigintei poștei, i-am expus situația și i-am arătat actele. Refuzul a fost la fel de categoric, iar lamen-tarea mea privitoare la o eventuală amendă pentru mine din partea expeditorului scrisorii l-a lăsat perfect indiferent. Spre deosebire de salariații de la ghișeul însă, mi-a indicat și o porțiță de scăpare: «Dacă vă cunoaște, factorul poștal vă poate da scrisoarea». «Cum adică dacă mă cunoaște?!» «Adică dacă știe că sînteți din familia destinatarului».

La întrebarea dacă din punctul de vedere al domniei-sale «cunoștința» factorului este mai prețioasă decît actele pe care le-am prezentat, a refuzat să răspundă. Dar scrisoarea tot nu mi-a dat-o.

După cîteva zile m-am postat la poarta prin care ies factorii poștali și l-am așteptat «pe-al meu». Nu-l văzusem niciodată, dar în mai puțin de 5 minute am obținut «în mod legal» scrisoarea.

Atunci cum rămîne cu dreptul poștașului de a-mi înmîna scrisoarea care nu-mi aparține?

Prof. S. Seviianu
Cluj, str. Alexandrescu 13

NAVETIȘTII DE PE RUTA IAȘI — HIRLĂU

Fac parte dintre cititorii revistei «Flacăra», urmărind cu satisfacție variatele probleme ce le abordează această revistă.

Fiind navetistă, mi-a atras atenția seria de articole care se ocupau în urma cu cîteva timp de «navetism» — problemă actuală.

Așa se explică îndrăzneala mea de a scrie revistei «Flacăra».

Sînt medic la policlinica Hirilău, situată la 64 km de orașul Iași și fac naveta zilnică Iași—Hirilău. Trenul cursă parcurge această distanță în 2 ore în cel mai fericit caz, întîrzierile fiind destul de frecvente, deși locomotiva cu aburi a fost înlocuită cu locomotivă diesel.

Staționează, după noi, în mod nejustificat, în medie 15' în stația Podul Iloaiei.

Nu înțeleg în avantajul cui este această pierdere de timp?

Navetiștii sînt astăzi o categorie bine definită care cuprinde muncitori și intelectuali.

Este normal ca transportul în ambele sensuri să faciliteze ajungerea în condiții cît mai bune și rapide la locul de muncă.

Tocmai de acest lucru C.F.R.-ul nu ține cont, ducînd pur și simplu la epuizare fizică și psihică a navetistului și implicit la scăderea randamentului în muncă, indiferent de sectorul în care activează.

Apelez călduros la înțelegerea forurilor de resort în rezolvarea favorabilă a doleanței navetistului care să reprime «koboala cronică» la care sîntem supuși din cauza transportului defectuos la locul de muncă.

Tatiana Ghiriță
Iași, aleea Decebal nr. 16

ÎNCHIS PENTRU INVENTAR SAU ÎN CONCEDIU PRENATAL?

Vă rog să publicați următoarea întrebare adresată forului în drept cu privire la funcționarea magazinelor de stat în orașul București.

În ultimul timp la unele magazine au apărut lacăte la uși și afișe de acest fel: «Magazinul este închis, gestionarul blecat în concediu de odihnă». Un exemplu concret: în Piața Kogălniceanu la magazinul de mercerie există un asemenea afiș de la 16. VI. a.c. Există oare vreo evidență pentru fiecare magazin cîte zile din cele 365 ale unui an este închis pentru motivele sus arătate cît și pentru alte motive ca: «magazinul închis—gestionarul în concediu de boală», «inventar», «primim marfă», «gestionarul plecat după marfă», «gestionara în concediu prenatal» etc.?

Consider că în ciuda criticilor frecvente apărute în presă în ultimii ani, există încă o slabă preocupare pentru extinderea timpului de servire a populației în municipiul București. Trebuie să subliniez că din Capitală se aprovizionează în afară de locuitorii orașului București, locuitorii jud. Ilfov și ai altor județe limitrofe. Multe magazine, în afară de faptul că sînt închise pentru diferite motive, nu funcționează în zilele nelucrătoare, în plus în zilele lucrătoare funcționează numai 8 din cele 24 de ore. Majoritatea noilor magazine deschise pe străzile Șelari, Smîrdan, Covaci funcționează numai 8 ore pe zi. Eu înțeleg că acolo

unde se fac mari investiții pentru amenajarea localurilor comerciale, timpul de servire a populației trebuie utilizat la maximum, pentru amortizarea în cît mai scurt timp a investițiilor.

Consider că prin generalizarea rapidă a sistemului de lucru în 2 schimburi în toate unitățile comerciale din orașul București nu numai că se vor înlătura o mare parte din nemulțumirile populației, dar se vor realiza economii importante la cabinetul «investiții», deoarece înființarea a încă unui schimb este de fapt echivalentă cu înființarea a încă unui magazin (fără a se cheltui în plus nici un leu pentru amenajări etc.).

A. Apachiței
București, bd. Păcii 52, bl. 3, ap. 53

ÎN FIECARE ÎNTEPRINDERE UN CERC AL INVENTATORILOR

Sînt cioplitor în marmură și granit, totdeauna pasionat al diverselor descoperiri în domeniul tehnicii, care aplicate judicios la locul de muncă reduc efortul fizic și totodată sporesc productivitatea muncii. Citind articolul din revista «Flacăra» nr. 23 (Elegie pentru aurul cenușii), am simțit o nespusă bucurie aflînd de pregătirea noii legi a invențiilor în țara noastră. Avînd în vedere sugestiile propuse în final pentru dezbateri, îmi manifest dorința cu îngăduința dumneavoastră de a aduce cîteva propuneri:

1. Anual pe porțile institutelor politehnice ies sute de ingineri care se integrează în uriașă masă a celor ce muncesc.

Bagajele lor de cunoștințe sînt de acum arhipline pentru a putea face față necesității cerințelor tehnice la posturile ocupate. Consider că înainte de a termina stagiatura fiecărui inginer să prezinte cel puțin una sau două invenții sau inovații pentru promovarea în gradația următoare și așa mai departe pînă la pensionare. În felul acesta nu s-ar mai pune problema unei forme de birocrațism. Acest lucru poate fi valabil pentru toți cei care dețin funcții tehnice. A fi tehnician, sub-inginer sau inginer înseamnă a fi un nemijlocit inventator la locul tău de muncă.

Nu ar fi exclus acest lucru nici muncitorilor care doresc să obțină o categorie superioară (specială I-II) dacă în decursul activității lor nu au avut măcar o raționalizare, dacă nu invenție sau inovație.

2. În fiecare întreprindere să funcționeze un cerc al inventatorilor, fiind responsabili direcți directorul și inginerul-șef. Cel puțin o dată la o lună să se facă informări tehnice la o masă rotundă cu membrii cercului de inventatori, după care să se prezinte de către membrii cercului diferite propuneri de invenții și inovații. Procentul de remunerație să fie mai mare decît cea care a lansat ideea, chiar dacă se aduc îmbunătățiri și cel care a lansat-o e un simplu muncitor.

Asupra activității să fie un riguros control din partea ministerului de resort.

Traian Burci
Simeria, str. 1 Mai nr. 24

LA ȘTRANDUL TINERETULUI BILETE CU PREȚ REDUS PENTRU VÎRSTNICI

Am 16 ani, am promovat clasa a X-a și în prezent efectuez practica de vară care se termină la sfîrșitul acestei săptămîni. Deci, abia de luni mă pot considera în vacanță. Lucrînd după-amiază, am cerut voie părinților să mă duc dimineața pentru 2-3 ore la strand.

Mi-au dat voie, dar cu condiția să merg la un strand închis, respectiv la strandul Tinerețului.

Vreau să arăt în primul rînd că am fost surprins de faptul că deși strandul este al tineretului, găsești o mulțime de vîrstnici în strand.

Nu m-ar deranja acest lucru, dar ținînd cont că în timp ce eu, elev, am plătit intrarea 6 lei, am văzut cum vîrstnicii (părinți ai copiilor ce se inițiază în inot) sînt primiți doi pe un bilet.

Cum se face că la strandul Tinerețului, deci strandul nostru, tocmai noi, tinerii, care sîntem în număr foarte mare, avem condiții mai vitrege.

Nu înțeleg de ce tocmai nouă, tinerilor, ni se cer sume mari, în loc să fim primiți gratuit sau cu reduceri.

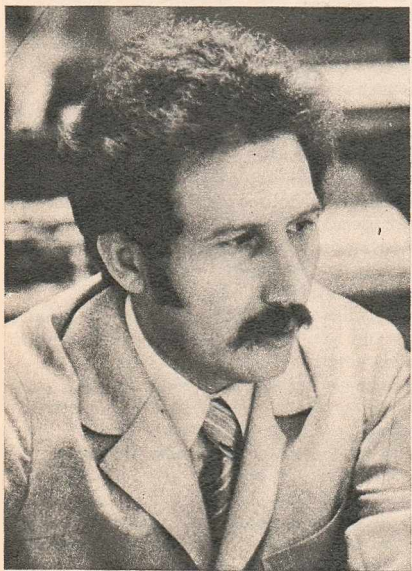
Este prima mea scrisoare către dumneavoastră și îmi pare rău că în loc să vă informez de modul fericit în care noi ne petrecem vacanța sînt nevoit să încep printr-o plîngere.

De săptămîna viitoare sînt în vacanță și sper să pot să vă informez și să vă comunic vești bune despre modul cum mi-am petrecut-o la mare și la munte, unde voi merge cu părinții.

Ion Palliu
București, Calea Griviței nr. 224

scriitori de azi

marin sorescu

Născut la 29 februarie 1936 (an bisect), în comuna Bulzești, județul Dolj. Școala primară în comuna natală. Urmează clasa I la Liceul «Frații Buzzești» din Craiova; intervenind însă o reformă a învățământului, urmează clasele a VI-a și a VII-a la școala din Murgași, comună vecină cu locul natal. Se reîntoarce pentru continuarea studiilor secundare la Liceul «Frații Buzzești», de unde se transferă la Liceul «Dimitrie Cantemir» din Predeal, pe care-l absolvă în anul 1954. Între anii 1955 și 1960 e student al Facultății de filologie din Iași. În anul 1960 îl aflăm redactor la *Viața studențească*; din anul 1962 până în 1965 e redactor la revista *Lucașfărușul*. Din 1965 până în prezent e redactor-șef al studioului *Animafilm*.

Debutază, aproape concomitent, cu poezie în anul 1957 la publicațiile *Flacăra Iașului* și *Viața studențească*.

Debutul editorial, în 1964 cu volumul de parodii: *Singur printre poeți*.

Opere. Versuri: *Singur printre poeți* (1964); *Poeme* (1965, Premiul Uniunii scriitorilor); *Moartea ceasului* (1966); *Unde fugim de-acasă* (1967); *Tineretea lui Don Quijote* (1968); *O aripă și un picior* (1970); *Tușiți* (1970); *Suflete bun la toate* (1972); Teatru: *Iona* (1968); *Paracliserul* (1969), *Există nervi, Malca, Pluta meduzei*; Eseuri: *Teoria sferelor de influență* (1969); *Insomnii* (1970). Scriitorul e desemnat în numeroase dicționare de poezie și teatru de peste hotare, iar poezia sa e tradusă în R.S.F. Iugoslavia, R.P. Polonă, R.P. Ungară, Statele Unite. Piesa *Iona* se joacă la București, Iași, Tampere, Varșovia, Skopje, Sarajevo, Berlin etc.

Spre deosebire de alți confrăți ai săi, Marin Sorescu debutează editorial cu poezie nu fără dificultăți și amănări. Formula poeziei lui Marin Sorescu, de o insolită amprentă, întâmpină serioase rezistențe până la apariția ei în volum. Genul parodic e mai lesne receptat, datorită printru altele și unei oarecare tradiții a lui în literatura noastră. Și astfel, cartea sa de parodii poetice *Singur printre poeți* vede lumina tiparului înaintea poeziei lui originale. Poetul cunoaște acest paradoxal început de drum: se ajunge la cunoașterea propriei poezii numai în urma apariției pastșelor după alte modalități lirice. Fără îndoială, parodiile lui Marin Sorescu mărturiseau o inteligență artistică deosebită, un lucid observator al ticurilor și facilităților «subiecților» săi. Următoarea apariție editorială din anul 1965, *Poeme*,

ne relevă însă un talent liric de o puternică originalitate. Inedit atât prin viziune, cât și prin expresie. Nu vom face o legătură între paradoxalul început de drum liric al lui Marin Sorescu și însăși factura poeziei sale, ar fi acest lucru prea exterior și facil, dar nu ne vom opri să subliniem starea de paradox ce caracterizează o distinctă creație lirică. O stare de paradox nu ca rezultat al unei veleități de a fi original cu orice preț, ci una organică, aparținând inextricabil unei viziuni proprii și unui mod personal de exprimare. O stare ce a generat și definește ceea ce se cheamă formula poeziei soresciene. O formulă condiționată de un continuu lirism, deși poezia se vrea antilirică. E aici un prim și de esență paradox. Deoarece Marin Sorescu e, cu toate măștile abordate, un liric de cea mai pură extracție. Nu știm, în ce ne privește, cât efort depune poetul pentru a-și disimula lirismul său congenital; nu puținii sint exegetii poeziei soresciene care evidențiază ca o trăsătură definitorie tocmai caracterul disimulativ al acesteia.

Nu contestăm această constatare, dar pentru noi altceva e mai important întru cuprinderea liricii lui Marin Sorescu. Măștile poetului, fie ele cât de diverse, de la grimasa ironică până la bufonadă și burlesc, scot parcă și mai mult în evidență originalul său fond liric. Din această atitudine contrapunctică rezultă originalitatea sau, dacă vreți, inefabilul poeziei lui Marin Sorescu. Ne place să credem că Marin Sorescu, scriindu-și poezia, nu-și ia mai întâi în mod deliberat mijloacele de precauție necesare estompării sau ascunderii lirismului. Credem că el își scrie poezia, așa cum o cunoaștem, pentru simplul motiv că numai acesta îi e modul propriu de ființare ca poet. Mai înainte de a fi formulă sau procedeu, poezia lui Marin Sorescu e atitudine și viziune. Poetul ne-a apărut așa cum e și astăzi încă de la primele faze de început. El nu și-a adoptat o formulă și nici n-a schimbat-o. *Originalitatea* ei e de necontestat. Insistăm asupra acestui fapt, deoarece în ultimul timp s-au auzit glasuri, mai mult sau mai puțin critice, care-i reproșează acestei poezii tocmai ceea ce-i este esențial, tocmai ceea ce-i conferă originalitate și notă distinctivă. Se poate spune că nu toată creația lirică a lui Marin Sorescu are aceeași intensitate, dar nu se poate nega faptul că «formula» acestei poezii a impus un poet de prim plan în noua noastră literatură. Formulă care, repetăm, îi este organică și prin care poetul își exprimă tot fondul său liric. Mecanismul poemului sorescian nu-i confecționat, artificial, din piese înșurubate prin cine știe ce potriveli meșteșugite, el exprimă, prin asociații surprinzătoare, o gândire lirică personală. Poet al timpului său, al societății în care trăiește, Marin Sorescu dezbate și aderă, în chipul său propriu, la principiile de înalt umanism ce călăuzesc lumea socialistă românească din acest ceas de față. Complex, deloc jubilat, neocolind dramatismul unor obsesii și interogații existențiale, poetul afirmă încrederea în forța demiurgică a omului, în capacitatea lui de a «avea un avans față de lucrurile care nu gândesc». Eseiistica lui Marin Sorescu, atestând disociațiile originale ale unei gândiri alerte, precum și teatrul lui de atmosferă și idei configurează personalitatea dinamică a unui «scriitor de azi» cu deschidere, date fiindu-i tinerețea și harul, spre certitudinea multor surprize viitoare și de substanță.

Traian STOICA

vorbiți și scrieți românește

efecte de stil

Nimic mai normal decât intenția cuiva de a evita exprimarea plată, cenușie. De aici, tendința de a folosi, în anumite împrejurări, «imagini» sau de a înlocui cuvântul uzual cu cuvântul rar. Realizată însă fără talent și necontrolată de bunul gust, intenția are, de cele mai multe ori, efecte nedorite.

Într-o emisiune radiofonică (17 iunie 1973) ni se spune că un număr de elevi «s-au conectat la sistemul general al vacanței». Cel care a spus așa a vrut, evident, să construiască o «imagine». Am încercat și eu să «vizualizez» (ca să folosesc un termen la modă) această imagine. Mi-am închipuit atât de așteptata vacanță (mai ales către sfârșitul anului!) ca pe o mașinărie gigantică, întinsă peste întreaga țară românească, mai exact, ca pe un «sistem» de astfel de mașinării. Mi-am închipuit apoi niște mașinării mai mici, dar tot mașinării, care, până la data de 17 iunie, când ni se face cunoscută știrea, avuseseră o existență izolată (și de aceea, poate, cam preară?) și care, în sfârșit, la data fixată, au fost «conectate» la «sistemul general», la acest «gigantic agregat», ca să mă mențin și eu în aceeași sferă semantică. Aceste mici

mașinării erau elevii!... Deci de la 17 iunie, mașinării mici, elevii, s-au «conectat» la mașinării cea mare, vacanța, și gigantul a început să... funcționeze. Imaginea, trebuie să recunosc, are ceva de coșmar; de coșmar tehnic, dar tot de coșmar. După ce am «văzut» toate acestea, mi-am spus că am avut un mare noroc: nu mai sint elev, deci nu mai sint în situația de a mă «conecta». N-am să merg într-o vacanță-mașinărie-gigant, ci am să merg, ca în fiecare an, într-o vacanță mai mică, mai modestă, fără pretenții de «agregat național», și, mai presus de orice, într-o vacanță în care am să fiu... «deconectat».

Într-o altă emisiune radiofonică aud următoarea formulare: «dacă ar fi să caracterizăm în câteva sintagme studențimea noastră...». Autorul folosește cuvântul tehnic *sintagmă* (preluat, probabil, din lingvistică) în locul cuvântului *cuvânt*, spunând în câteva sintagme în loc de în câteva CUVINTE. Expimarea a fost înnoțită prin prezența acestui cuvânt rar, și cu o definiție destul de complicată. Aș sugera utilizarea unui cuvânt și mai rar, cu o definiție și mai complicată; expimarea ar atinge, poate, culmea nobleții. De ce n-am spune: «dacă ar fi să caracterizăm în câteva MORFEME studențimea noastră».

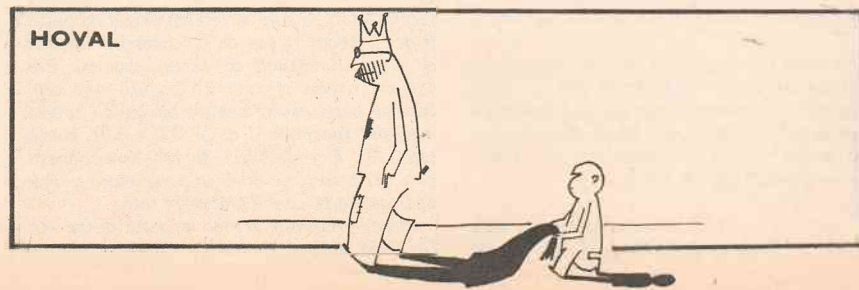
Emanuel VASILIU

despre cărți

RADU COSAȘU, «SUPRAVIETUIRI», *nuvele, Editura «Cartea românească»*. Puțini sint scriitorii noștri de azi care au curajul să se confrunte cu un spațiu moral pe care cîndva, în alte cărți, l-au considerat parcurs, epuizat. Radu Cosașu, alături de Florin Mugur, cel din remarcabilul *Aproape noiembrie*, este unul dintre ei. Dar și mai puținii sint cei care au puterea să ducă la bun sfârșit, adică să supra-viețuiască literar unui asemenea examen de conștiință. În ceea ce privește personajul, pentru cel al lui Radu Cosașu a supra-viețuit înseamnă a-și judeca ironic dar cinstit, cu melancolie și răspundere, cu inteligență și tristete, cu înțelegere dar cu exactitate câteva din momentele devenirii spirituale, câteva din secvențele formării sale. Și nu e un lucru ușor, fiindcă momentul ales de autor pentru înțelegerea personajului său este acela al unor opțiuni fundamentale. Personajul este, după cum singur ne mărturisește, «la vârsta de a hotărî». Numai că opțiunea în cazul de față este în bună măsură o trădare, fiindcă tînărul lui Radu Cosașu, deși se devotează cu frenezie idealurilor lumii noi, rămîne, oricît ar vrea să uite, vlăstarul unei onorabile familii mic-burghize. Așadar, el are de luptat în primul rînd cu datele sale care-l structurau pînă în acel moment, el duce față de sine o muncă, mai puțin sistematică dar entuziasată, de demolare și reconstrucție. El este de partea lumii care se naște, numai că lumea ce moare este lumea părinților săi, lumea bunicii sale, lumea copilăriei sale, lumea primelor sale iubiri, într-un cuvînt lumea certitudinilor sale de pînă în acel moment. În locul vechilor idoli, — bunica, mama, tatăl —, tînărul lui Radu Cosașu va fi fascinat de tovarășul Virgil

sau de tovarășul Paul. Formîndu-se în frămîntările generate de conviețuirea dramatică a crepusculului unei lumi și zorii alteia, personajul lui Radu Cosașu este rînd pe rînd, alteori simultan, dispus la alinări și delațiune, la dezgust și entuziasm revoluționar, la teribilism sau schematism. Defectele și calitățile sale sint în bună măsură cele ale epocii pe care el, judecînd-o retrospectiv, nu o condamnă, pentru că nu poți face asta cu ceva în care ai lăsat o mare parte din sufletul tău. Tînărul de 19 ani nu știa dacă dragostea pe care o trăiește nu este cumva frică, fiindcă el și-a apropiat iubita îndepărtîndu-i părinții prin delațiune: «Nu-mi păsa de familia căreia i-o furasem printr-o ticăloșie, scurtă, sumară, de mult analizată: un denunț». Altădată, tînărul zelos își denunță o verișoară de 76 de ani, Bette, ca fiind spioană, asta numai pentru câteva ciudățenii de care dădea dovadă biata ființă. Despre minciună, una din erori, personajul mărturisește: «Minciunile mele s-au modelat întotdeauna pe suferințe importante, pe dureri maligne cu hemoragie abundentă». Iubind în goană și pe apucate (pe șantiere, prin redacții, prin cămine studențești), personajul lui Radu Cosașu păstrează șansa amintirii învăltoare și calde a «primului amor», dragoste imaculată, tînînd de lumea certitudinilor de care a trebuit să se rupă nu fără eforturi dureroase. Din afară, această desprindere de spiritul și lumea mic-burgheză poate fi un subiect minor. Dinăuntru ea înseamnă totul, viața. Și dinăuntru se află tocmai și doar autorul. «Supraviețuirii» nu este numai o senină elegie a onorabilului spirit mic-burghez, ci și o carte cu adevărat remarcabilă.

Dorin TUDORAN

dota talentului

Marcel Runcanu, autorul romanului *Sepia*, coleg de generație cu Dinu Flămînd, Petru Poantă, Adrian Popescu, Ion Mircea, Marian Papahagi și cu impresionant de mult regretata Olimpia Radu, și-a tipărit cartea în colecția îngrijită de D.R. Popescu. Această colecție de debuturi în proză — ideea generatoare fiind, desigur, aceea după care o mare literatură se bazează în primul rînd pe multă proză, ceea ce e aproape axiomatic — dovedește o anumită efervescență, nu întotdeauna limpede, dar binevenită în viața culturală ardeleană. (Astfel încît romanul lui Marcel Runcanu își găsește determinanți anteriori apariției sale.)

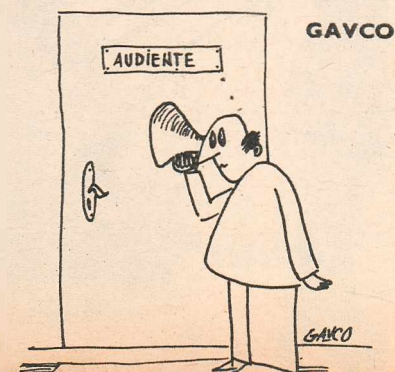
Și acum, despre carte. Aparent, e vorba de un roman. În realitate, volumul e o povestire mai întinsă, lipsită de unele elemente caracteristice genului. În treacăt fie spus, multe dintre cărțile de azi poartă numele de roman, fiind în realitate povestiri (aproape niciodată nuvele, specie mult mai rigidă în legi pentru a putea fi «spartă»). *Sepia* e povestea vieții unui tînăr care nu eșuează din simplul motiv că tînărul continuă să trăiască. Ideea e foarte ambițioasă. Îți trebuie multă știință a scrisului pentru așa ceva. Dar îți mai trebuie, în primul și în primul rînd, o certitudine a acestui adevăr. Să faci din banal — interesant, e o probă de maximă măiestrie: existențială și scriitoricească.

Ca majoritatea prozatorilor de talent, Marcel Runcanu riscă. Numai că acest risc este acum destul de mare. Posedînd o capacitate remarcabilă a descrierii exacte (uneori chiar exagerînd pe această coardă), autorul nu vrea să țină seama că lucrurile în sine, fără participarea conștiinței sale sau a personajelor, nu au valoare literară. Ovidiu P. se plimbă prin toată țara; dar nu e nici haimana, nici visător, nici teribil, sau cel puțin neliniștit din cauza unui fapt dotat cu autenticitate. Eroul cărții înregistrează elementele înconjurătoare. La nivelul simțurilor, acestea e situația, orice am face. La nivelul conștiinței însă, lucrurile se transformă, de obicei, în reacții spirituale. Iar Ovidiu P., vorbind la persoana întâi, nu ne rejațează decît cu mare zgîrceanie aceste reacții, ca și cum cititorul ar ști singur ce anume frămîntă personajul sau ca și cum cititorul ar mai avea interesul acela pîgîn tată de simpla întimplare — acum, cînd informația e supraabundantă.

Marcel Runcanu își iubește personajul, dar cu acea dragoste totală și nediferențiată cu care un părinte minimizează viața copilului. E adevărat însă că lectorul (și mai ales confratele) simte că lipsa de evoluție a lui Ovidiu P. pregătește sau înseamnă deja o evoluție interioară, pentru viitor, a autorului. Există pasaje și fragmente care îndreptătesc pe deplin această presimțire — de pildă, urmărirea teroristilor și moartea lui Cruciuță.

Dotat cu atributele pe care, de obicei, scriitorul le cucerește conform substanței ce o are de plămădit, lui Marcel Runcanu îi rămîne să-și mențină această dotă. Să cînte la orgă, pe toate registrele, ceea ce se cuvine (și așa cum se cuvine) să fie cîntat la orgă.

Alexandru PAPILIAN

ar parea de «... structurorul» Căli- aratul sens al cu- Sadoveanu. Ioa- u schema clasică t și are o evoluție ibilă, de la început iește din «ideea» onaj. Febrilitatea a- Popescu se meta- ori într-un stil apot- tism fermecător, ale trebuie cercetate, menului. Repet, în- or se află în opera a structurilor teore-

tilă inițiată de Petru tica românească a proza de inspirație nouă, găsindu-se la a lui Lovinescu și după cel de-al sta Cercului Literar, n punct de vedere ctual se datorează ahic, consec- o anumită doză exagerare este fi- movezi un punct in acceptat. De a-

... sursă a scrisurii său: «Dacă romanul e genul realității și al realismului (însă numai al unui realism de semnificație și din unghiul autorului — ne gîndim la un autor de perfectă sinceritate, conștient și responsabil de spațiul și istoria în care se integrează, nu la un creator de lumi false ori la un politician al literelor), atunci îi este proprie construcția (nu desfășurarea liniară), epica (nu narațiunea pură), îi sînt proprii eurile (nu caricaturile, schemele, «tipurile» preconizate de realismul dogmatic ori fanatoșele rezultate din excesul de intelectualism), îi sînt proprii atitudinea, conștiința, responsabilitatea, morală, cu un cuvînt fondul sufletesc organizat într-o comunicare». De mult n-am întîlnit în discuțiile prozatorilor de la noi o poziție atît de fără echivoc în favoarea literaturii «angajate», a romanului care-și asumă realitatea. În consecință, Petru Popescu va susține proza încărcată de cea mai vie problematică a actualității sociale, dramatică în substanță și «onestă» față de publicul său. Atunci cînd ideile se înfundă în hățișul inextricabil al comentariilor de salon și într-o speciozitate fără ieșire, scriitorul tranșează, fără complexe, în favoarea celei mai firești atitudini, în numele sincerității și al datoriei simple. Este o poziție cuceritoare și a testă o vocație ce nu vrea să părăsească în nici un chip tărîmul ferm al vieții. N-o fi atitudinea cea mai originală, e drept, mai gravă pentru un romancier pare însă rătăcirea estetică; ea alienează publicul și stîrnește neîncrederea. La urma urmei, cărțile de proză nu se scriu cu opinii literare, oricît de strălucite ca formulare, ci cu observarea atentă a vieții și cu încredere în realitatea ei mișcătoare. De aceea, devine oarecum pretențioasă analiza riguroasă a unui punct de vedere, chiar susținut de un intelectual remarcabil cum este Petru Popescu. Nu ne vom refuza totuși plăcerea discuției, știind cîtă subtilitate dialectică risipește autorul *Prins-ului* în toate întreprinderile sale. Din punct de vedere strict literar, eu-rile se constituie tocmai ca un «exces de intelectualism», iar construcția favorizează schemele și presupune o desfășurare liniară. Este ostentativă orice încercare de respingere fără drept de

... ceea nu vom insista asupra tonului de circumstanță și a parti-pris-urilor evidente. Este sigur că România n-a fost pînă de curînd o «țară de orașe» și că citadinismul nu era deloc «realitatea ei nr. 1», cum scrie Petru Popescu. Importantă este legătura indiscutabilă a romanului cu psihologia și structura sufletească a orășeanului, chiar dacă cele mai valoroase exemple ale genului au fost inspirate de «viața la țară». Deschiderea literaturii noastre și actualizarea ei problematică se va face indiscutabil în direcția tratării unui nou conținut social, sub presiunea claselor apărute recent pe scena istoriei și a realităților determinate de ele. Să nu uităm de asemenea că procesul este în curs și că a forța nota, de dragul spectaculosului și al stridenței și morale. Într-o țară cu intelectualitate relativ tînără ca a noastră, fenomenul are importante consecințe pe plan afectiv, ușor de depistat în literatură. A exclude posibilitatea de expresie romanescă a unei asemenea teme înseamnă a priva cărțile noastre de una din cele mai interesante surse de conflict interior. Satul nu se transformă numai prin plecarea locuitorilor săi la oraș, ci prin modificarea structurii sale interne, prin schimbarea adîncă a mentalității și raporturilor dintre oameni. Iată un proces semnificativ pentru contemporaneitate, cu extraordinare consecințe pe plan social și moral, traductibile în termenii cei mai convingători ai unei experiențe artistice!

Cartea lui Petru Popescu trebuie considerată o apariție incitantă, care îndeamnă la reflecție și impune precizarea unei poziții. Lipsit de timiditate față de alte literaturi, întotdeauna interesant și viu, autorul volumului *Între Socrate și Xantipa* tinde să devină un scriitor de referință pe care-l urmărim cu toată simpatia.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

o întimplare cu țîlc

Eram odată într-o familie ospitalieră. Se aflau acolo mulți chemați și mulți sosiți din proprie inițiativă, ca-n literatură. Eram prieteni de-ai casei cu copiii, frați, surori, unchi, cumnați, cuscri, nașu mare, nașu mic, finu Gogu, finu Mitică, toți cu odraslele lor bine gătite și bine instruite pentru vizită și sărbătoare.

Era duminică după-amiază. Căldură mare și zăpușeală și mai mare. Muzica la radio amuțise, căci unul dintre invitații «mai de seamă» își expunea tocmai atunci opiniile domniei-sale despre o carte proaspăt apărută. Criticul vorbea pedant, sîsîit, mai mult franțuzește (ar fi vrut el) decît românește, dar și mai mult dădea din cap în toate părțile, de-ți venea să crezi că-i sar ideile pe pereți ca niște cai decupați dintr-o hîrtie mișcătoare. Ceilalți, oameni normali, obișnuți — cum se zice — pășeau cu gîndul pe vorbele lui ca pe niște pietre azvîrlite la întimplare într-un rîu. Gata, gata să intre la apă. Arta... noi creatorii, oameni aleși... ființe sensibile, plonjăm în abisuri, avem drepturi... cititorul e dator... n-are decît... să nu se amestece nimeni, să ne lase să ne spunem noi părerea așa ca autorul cărții de care vă vorbesc și care e, indiscutabil, un geniu, deocamdată neînțeles, poate pentru secole, neînțeles, dar un geniu... Criticul păru că a terminat și-atunci, cum e moda prin unele case, a început reprezentarea copiilor: cîntece ca la televizor, balet ca la operă și recitări din clasici români în viață ca la șezătorile literare. Toți copiii s-au produs cu cîte ceva mai mult sau mai puțin frumos, dar autentic. Se vedea o participare sincera, o muncă stăruitoare, poate și chinuitoare, a lor și a părinților, pentru pregătirea programului. Toată lumea era atentă și-i sorbea din ochi, descifrînd în fiecare speranțe artistice. Dar să vezi minune! Dintr-odată, dintr-un colț al camerei, enervat de atenția ce li se acorda celorlalți copii, unul bondoc, umflat cu pompa parcă, murdar de marmeladă pînă la urechi, incapabil să rostească închegat o propozițiune simplă, a început să mîrîie, să scîncească, să țipe, să dea nervos din mîini și din picioare, să se plîngă că nu știu cine i-a luat un glob de aur și l-a călcat amarnic pe picior, și-acela trebuia să fie neapărut unul dintre copiii care la ora aceea erau atît de puri în intențiile lor și atît de dăruți Taliei. Întreaga adunare a părăsit brusc pe micii actori și s-a întors spre turbulentul, mult pînă atunci, din colțul camerei.

— Vai, micuțul de el, dar ce s-a întimplat? întrebă cu o grijă bine regizată doamna care-și cunoștea de minune odrasla. Cine te-a lovit?... cine te-a supărat?... cine nu are loc de tine... mămicuțule?

Gazda se simți datoare să interviev și ea cu generozitate și căldură.

— O, drăguțul de el, ce înțelept și cuminte tăcea și dintr-odată... oare ce s-o fi întimplat? Cine l-o fi supărat? Cine i-a tulburat liniștea lui gînditoare?

— Tăcea fiindcă ronțăia la bomboane umplute, aduse o precizare mai realistă Nea Gogu de la ziar.

— Cum, ronțăia? replică tătucu inervat și ofensat. Ronțăie iepurii d-tale, dar nu îngrașul tatii.

— Pardon, adăugă Gogu, n-am zis cu rele intenții. Am spus ce-am văzut. Toată adunarea se strînsese în jurul miorlăitului, care deveni centrul atenției, și-și dădu cu părerea. Copiii care munciseră rămăseseră uitați și blamați, și toată lumea se concentrase asupra vicleanului din colțul camerei. Uneori asemenea lucruri se întîmplă și între oamenii mari, și în viața de toate zilele, și în viața artistică, unde cîte un nepucincios ronțăie bomboane și cînd nu-l mai bagă nimeni în seamă începe să strige, să se agite, să atragă atenția asupra lui. E o tactică vicleană, o bufonadă, o insinuare care ar trebui să nu mai impresioneze pe nimeni. Oare nu-i mai bine — îmi șoptește peste umăr un prieten care era martor la această bufonadă — oare nu-i mai bine, dacă vrei să fii luat în seamă, — să muncești, și nu să mîrîi prin colțuri? Mai încape discuție?

Ion Dodu BĂLAN

VISCONTI-

TOTUL DE VÎNZARE

Dacă lui Fellini, vreau să spun aceluia cinematograful numit Fellini, nu-i poți da niciodată de capăt, întrebarea «unde începe filmul, unde începe viața» fiind doar un prilej de tulburătoare dare din umeri, în ceea ce îl privește pe Visconti apele s-au despărțit de mult de uscat. Pentru autorul lui «Rocco și frașii săi», pentru cel care după «Moartea la Veneția» a făcut imposibile alte Veneții, nu existența, ci estetica este obiect de contemplare. Întrebările pornesc din ea și se întorc spre ea, ca în jocurile de ape ale fîntinilor arteziene, fascinantă ilustrare a unei neoboseli în sine și pentru sine. Cel puțin așa credeam pînă nu demult. Pînă mai ieri, cînd la orice m-aș fi gândit, dar nu la un alt Visconti. «Boala l-a umanizat,— mi-au spus prietenii gazetari din Italia —, pentru a obține onoarea unei întrevederi cu domnia-sa nu mai trebuie să te supui unui întreg protocol». Eu refuz să cred că suferința (marele regizor a fost grav bolnav în ultimul an), doar ea l-a adus mai aproape de noi pe contele Luchino Visconti, duce di Modrone, ci viața însăși care din cînd în cînd împrumută și numele de durere. La întîlnirea cu ziariștii și criticii, cîteva zile după izbucnirea scandalului Harold Pinter-Visconti, cineastul părea un bătrîn războinic cu rănile netămăduite, dar dispus să se destăinuiească. Nu atît să răspundă la întrebări (de aceea ni s-a atras atenția să nu-l sîcîim cu tot felul de «ce părere aveți», «ce credeți» etc.), cît să vorbească despre sine, despre această oră H a existenței sale. Întrucît s-a convenit ca incidentul cu Pinter să fie exclus din discuții, pentru informarea cititorilor noștri deschid aici un subcapitol; totuși, Harold Pinter este un om de-al nostru, adică al

Visconti pe platourile filmului «Ludwig», alături de interpreții Romy Schneider și Helmut Berger.

Un cal alb pentru un film de Visconti (scenă din «Ludwig»).

filmului, este colaboratorul cel mai apropiat al lui Losey, lui i se datorează scenariile «Pentru țară și rege», «Mesagerul» (ca să le amintim doar pe cele mai cunoscute) și apoi trecerea lui prin Roma a produs atîta vîlvă încît merită să-i dedicăm cîteva rînduri.

PE SCURT, DESPRE «SPECTACOLUL PINTER»

La începutul lunii mai are loc la Teatrul Argentina din Roma premiera spectacolului Old Times de Harold Pinter, în regia lui Visconti. Traducerea textului din engleză în italiană — Geraldo Guerieri. Interpreți — Umberto Orsini, Valentina Cortese, Adriana Asti. În ziua următoare, reprezentațiile se suspendă; agentul lui Pinter pentru Italia, Laura del Buono, constată că Visconti a folosit o traducere neautorizată, singura cu drepturi legale fiind cea a lui Romeo de Baggis, pe care regizorul o considerase însă nepotrivită.

Dramaturgul sosește la Roma într-un suflet, dă sfoară în capitală, convoacă o conferință de presă, se năpustește în sala de întîlniri de la hotelul «Parco dei principii» și primul lucru pe care-l face este să anunțe că «această conferință de presă îmi aparține, dacă nu vă place, nu aveți decît să vă duceți unde vreți». Foarte puțin «englezească» această punere la punct a lui Pinter, care seamănă teribil cu Michael Caine într-unul din momentele sale de dezlănțuire. Același aer de play-boy nevrotizat. În continuare, scriitorul amintește legile copyright-ului, ține să ne atragă atenția că regizorul a acționat «ca și cum aș fi murit de 50 de ani» și își exprimă părerea de rău de a avea un con-

flict cu o persoană atât de distinsă precum Visconti. Nu are timp să răspundă la întrebări, pierde avionul, lasă totul pe seama avocaților, cineva îi aruncă în fugă: «Totuși, care este concluzia?» Pinter, tot în fugă: «Concluzia este că atîta am avut de spus». Acesta a fost «il primo tempo» al scandalului. «Il secondo» trebuia să fie întâlnirea cu Visconti, cu Franco Enriquez, directorul teatrului, cu autorul traducerii și interpreții spectacolului.

Visconti a preferat să se retragă din scenă, să rezolve afacerea prin purtătorii săi de cuvînt, ceea ce nu a fost decît spre folosul celor invitați la întâlnirea cu domnia-sa.

«CRED CĂ AM ÎNCHEIAT UN CICLU AL VIEȚII MELE ARTISTICE»

Mă întreb cum vor arăta filmele sale viitoare, dacă acum vorbește ca și cum ar vrea să se uite pe sine însuși, să fugă de sine. Cineva îl întreabă de ce și-a părăsit faimoasa sa vilă de pe via Salaria — unde totul, pînă la ultima clanță de la ușă, era o piesă de muzeu și care a însemnat un adevărat loc simbolic în istoria cinematografului italian din ultimele decenii. «Salaria aparține de acum trecutului. Aparține aceluși timp în care am fost fericit. Acelui timp în care puteam să mă mișc în voie, cînd mi se părea că am o viață întregă înaintea. Astăzi totul s-a schimbat și nu vreau să mă las prins în cursa amintirilor. Am scos totul la vînzare. Am auzit că cineva vrea să cumpere vila, să deschidă un restaurant. Găsesc că ideea este magnifică. Voi fi primul care mă voi întoarce acolo, cu prietenii. Cred că atunci cînd voi vedea că nu a mai rămas nimic din casa mea, că a devenit cu totul altceva, voi simți o imensă ușurare, ca și cum mi s-ar lua o greutate de pe umeri».

Scump plătită această întâlnire cu marele cineast, prețul este însăși tristețea de a asista la încropirea unui soi de testament. Gazetarilor italieni, recunoscuți pentru neastîmpărul, ca să nu zic agresivitatea lor, înțeleg că nu trebuie să scormonească durerea. Cu atît mai mult cu cît omul din fața noastră vrea să ne convingă că la mijloc nu se află nici o tragedie, ci doar o omenească schimbare la față, o necesară confruntare cu tine însuși. «În lunga mea convalescență am rememorat toate acele prilejuri de viață cărora le-am dat cu piciorul, toate erorile comise din ușurătate, timpul rău folosit, am reflectat alt fel asupra sensului prețioasei noastre existențe și a anumitor valori umane, mi-am dat seama cîte haruri ale minții și sufletului nostru le risipim la împlinire. M-am gîndit de multe ori cît de crudă trebuie să fie condiția aceluși bolnav care nu are nici un motiv să-și dorească vindecarea. De fapt, care ar fi rațiunile? Familia, munca ta, credința într-o operă care nu poate fi abandonată».

Visconti bănuiește că a ajuns la acest punct, de undeva va trebui să răsară o curiozitate legată de întoarcerea sa la unele muncii: «Cred că am încheiat un ciclu al vieții mele artistice. Mi-a pierit gustul evocării unei lumi îndepărtate. Astăzi aș vrea să mă apuc de o povestire contemporană, a cărei acțiune să se petreacă la Roma, în zilele noastre. Am deja un proiect, o istorie a dezintegrării unei familii, privită din unghiul neînțelegerii, al incomunicabilității dintre generația tînără și cea în vîrstă. Mi se pare că nerăbdarea tineretului poate cauza acte de adevărată cruzime».

Nu va uita nici teatrul. După ce a schițat ideea viitorului film, și-a mărturisit dorința de a realiza un spectacol de music-hall, pornind de la «Prințesa Brambilla» a lui Hoffmann. Pe urmă, din nou platoul de filmare.

Sănătate pe măsura poftelor sale de muncă și a dragostei sale pentru cinematograful, iată tot ce ne rămîne de spus și de urat din modestul nostru colț de revistă.

Magda MIHĂILESCU

actori și roluri

JANA BREJCHOVA,
vedeta numărul unu a filmului cehoslovac,
poate fi numită de acum încolo
«Domnișoara Golem»
(nu e prea frumos, dar e nostim),
după numele comediei științifico-fantastice
în care joacă la ora de față.
Regizor — Jaroslav Balik.

Foto — PRAGOPRESS

RĂZBOIUL SĂNĂTĂȚII

plantele medicinale și principiile lor active (I)

• CINE A INTRODUS ÎN TERAPEUTICĂ
APELE AROMATICE ?

• LA ÎNCEPUT ALCOOLUL ETILIC
A FOST O «APĂ NEMURITOARE»...

Este unanim știut că pînă aproape la începutul secolului nostru diverse organe de plante medicinale, cit și produsele obținute din ele sub formă de extracte, siropuri și tincturi au constituit cea mai mare și importantă parte din arsenalul terapeutic folosit de medicina științifică în combaterea și vindecarea unor maladii. Ba mai mult, numeroase dintre aceste plante și produse se întrebuințează și astăzi cu succes în același scop.

În decursul veacurilor care s-au scurs de la apariția medicinii științifice și pînă către sfîrșitul secolului al XVIII-lea medicii, în majoritatea cazurilor ei fiind și farmaciști, s-au preocupat continuu de găsirea unor noi remedii eficiente de origine vegetală și mai puțin de cunoașterea factorilor răspunzători de activitatea lor medicamentoasă. Acest fapt explică îmbogățirea continuă a arsenalului terapeutic din Europa cu numeroase produse vegetale, în majoritatea lor exotice, unele aduse de arabi din Africa, iar altele din India și America, după descoperirea drumului maritim ce ducea spre aceste continente.

Deși numeroși medici din antichitate s-au dovedit figuri ilustre, atît ca profesioniști, cit și ca oameni de știință, ei nu au avut curajul să se preocupe de cunoașterea factorilor răspunzători de acțiunea terapeutică a plantelor medicinale.

Acest lucru nu trebuie să ne surprindă, deoarece în antichitate medicina a fost sub influența mistico-religioasă, terapeutică fiind însoțită de incantații, de rugăciuni, de imnuri adresate divinității. Medicina a fost divinizată sub forma unei figuri misterioase, prin Esculap sau Asclepios, iar șarpele, care constituie și astăzi emblema medicinii și farmaciei, reprezintă în realitate emblema prudenței și vigilenței. Oare această emblemă, în afară de prudența și vigilența de care medicul trebuie să dea dovadă față de bolnav, nu impunea același lucru și față de Esculap?

Odată cu infiltrarea culturii arabe în Europa asistăm, după cum se știe, nu numai la o revoluție a întregii gândiri, ci

și a practicii medicale pe continentul nostru. Într-adevăr, o serie de medici arabi inițiați în tot ce este mai bun din știința medicală greacă și latină și dotați cu putere de gândire și creație superioară reușesc să aducă în special în occidentul Europei un aer nou în arta de a vindeca. Adepții ai alchimiei și cunoscînd foloasele distilării acești «filozofi ai focului» introduc în terapeutică apele aromatice și uleiurile esențiale obținute din plante aromatice. Prin izolarea cu ajutorul distilării a uleiurilor esențiale din plantele aromatice, folosite poate de noi de mii de ani în terapeutică, se obține primul factor răspunzător de activitatea medicamentoasă a acestor plante. Tot sub influența culturii medicale și

farmaceutice arabe se obține, în acest timp, alcoolul etilic prin distilarea vinului. Alcoolul etilic astfel obținut găsește imediat aplicație în medicină și este denumit «apa nemuritoare» sau «apa vieții», deoarece medicii timpului îl considerau capabil să vindece numeroase boli și să prelungească viața.

Mai tîrziu, la începutul secolului al XVI-lea, un medic și chimist pe nume Paracelsus abordează pe un plan mai larg problema factorilor răspunzători de activitatea terapeutică a plantelor medicinale și ajunge la concluzia că fiecare specie își datorează aceste virtuți existenței în corpul ei a unui «suflet», a unui secret (arcum) și pe care l-a denumit prin termenul general de «quinta essentia» a plantelor medicinale. El atribuie acestei chintesențe o origine materială deoarece ea poate fi extrasă din plante cu ajutorul alcoolului, fundamentînd astfel științific folosirea în medicină a extractelor și tincturilor preparate cu ajutorul alcoolului.

Fitochimistii, adică chimiștii care se ocupă cu cunoașterea compoziției chimice a plantelor, consideră, din acest punct de vedere, pe Paracelsus ca părintele fitochimiei.

**Profesor doctor docent
D. Grigore CONSTANTINESCU
I.M.F.-București, Facultatea de farmacie**

sfaturi pentru tinerele mame

rahitismul (II)

Soarele trimite spre pămînt radiații ultraviolete cu o lungime de undă mai mică decît cea a razelor luminoase.

Razele cele mai active sînt cuprinse între 290 și 310 milimicroni. În cele mai favorabile condiții însă, rareori poate ajunge întreg acest spectru pînă la suprafața pămîntului. Dacă atmosfera are multă ceață, pulberi industriale și cosmice, razele solare nu ajung integral la pămînt. Norii rețin de asemenea razele ultraviolete.

Evident, există și alte numeroase condiții ca lumina să fie sau să nu fie favorabilă sănătății noastre.

Rahitismul se poate dezvolta mai mult în camerele neluminoase. Lăsați deci să pătrundă cit mai mult lumina în odăile copiilor. Apoi mai trebuie adăugat că și aerisirea joacă un rol important. În ceea ce privește alimentația, s-a constatat că rahitismul se întîlnește mai ales la copiii alimentați artificial; dar el se poate găsi și la cei alimentați natural. El poate fi mai frecvent la prema-

turii care au nevoi sporite de calciu față de copiii născuți normal, dar și la cei născuți la termen, după boli prelungite (bronhopneumonii, dispepsii).

La fel, alimentația exclusivă la sîn după 5—6 luni poate să devină o cauză de rahitism. Alimentația artificială este totuși mai rahitigenă decît alimentația naturală, pentru că în laptele de vacă, deși calciul și fosforul sînt în cantități de două ori mai mari, raportul calciu-fosfor este altul.

Tulburările metabolismului calciului tulbură și metabolismul fosforului, și astfel rahitismul se instalează. Bronhopnemoniile repetate, dispepsiile trenante, stafilocociile cutanate creează condițiile favorabile instalării rahitismului.

Am arătat pînă aici doar cauze sau premise ale rahitismului. În numerele viitoare vom încerca să venim cu sfaturi utile pentru a preîntîmpina apariția bolii.

**Dr. Ioana BOJINCĂ
medic primar pediatru
maternitatea Spitalului
Brincovenesc**

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

SALVAREA A ADUS LA SPITALUL NR. 1 DIN CRAIOVA un muncitor agricol în comă profundă. Citeva ceasuri de întîrziere și viața țaranului cooperatour Constantin Toboș din Pielești — Dolj, în vîrstă de 60 ani, ar fi fost curmată. Cauza: în timp ce executa stropirea pomilor împotriva omizii păroase a dudului s-a intoxicat grav cu insectofungicide. După 12 ore de luptă între viață și moarte, grație muncii întregului colectiv al secției de terapie intensivă, bolnavul și-a revenit din comă. Tratamentul a continuat administrîndu-i-se 214 fiole de atropină precum și numeroase alte medicamente. Acum Constantin Toboș este în afară de orice pericol. O întrebare își cere însă răspunsul: specialiștii C.A.P. din Pielești cunosc normele de protecția muncii? (Prin telefon de la Marin Coandă)

MATERNITATEA DOROHOI PRIMEȘTE UN ANUNȚ TELEFONIC: la Casa de nașteri din circumscripția sanitară George Enescu, județul Botoșani, s-a internat gravida Pavel Elena în stare de șoc.

Medicul specialist Balica Nicolae se deplasează imediat la fața locului și stabilește diagnosticul de «sarcină luna a IX-a, apoplexie uteroplacentară». Transportată la maternitatea Dorohoi și operată de urgență de medicii specialiști dr. Lăpușeanu Neculaie

și Balica Nicolae, ajutați de asistentele Balica Ecaterina și Pușcașu Elena, după 9 zile Pavel Elena revine în familie, sănătoasă. (De la dr. B. Damilov, medic primar, directorul Spitalului unificat Dorohoi)

CU RISCUL PROPRIEI VIEȚI. Era în timpul serviciului. Trecea cu mașina pe lîngă un lac de la marginea Bucureștiului. Cînd, aude un țipăt ascuțit de ajutor. Atunci, oprește mașina și se aruncă în lac. Astfel, Ștefan Vasile, 21 de ani, șofer, a salvat un copil de la înec. Își produce însă o plagă cu efect tegumentar a piciorului drept. Este adus de urgență la spitalul de chirurgie plastică, internat și operat. I se face o transplantare de piele. Acum e în afara oricărui pericol.

DINTR-O GLUMĂ DE PROST GUST. Bubuci Petrică, 18 ani, elev la școala profesională, se bate cu un coleg în timpul recreației; acesta îi mușcă un deget. Cu toate că observă că degetul i s-a umflat, s-a nvințit și are dureri foarte puternice, nu face nimic. «Pentru un fleac, de ce să mă duc la doctor?», își zice el. Abia a patra zi se hotărăște, forțat de durerile din ce în ce mai mari, să vină la spitalul de chirurgie plastică. Acum însă era tardiv. Cangrena se declanșase. Degetul i-a fost amputat.

ecologie și sănătate

Echilibrul morfo-funcțional al organismului uman este condiționat de o adaptare permanentă și adecvată la mediul în continuă schimbare. Interacțiunea dintre ființe și mediul lor de viață face obiectul ecologiei. Aceasta s-a raportat multă vreme mai mult la organismele inferioare, deoarece dăinuia ideea naivă a independenței biologice a lui «homo sapiens».

Mutațiile adînci survenite în mediul de viață al omului modern au pus la ordinea zilei aplicarea ecologiei la om și colectivități. În adevăr, observația curentă a surprins nenumărate fapte care scot în lumină fragilitatea și limitele puterii de adaptare la ritmul amețitor al schimbărilor în stilul de viață.

Aglomerarea în stupuri uriașe de beton, cu timpanele percutate de zgomotul motoarelor, cu retina asaltată de imaginile televizorului, luptînd pentru un loc în imbulzeala autobuzelor, sorbind în grabă ceașca de cafea, cu nervii întinși de micile drame ale conflictelor surde sau fătîșe, obsedați de ideea fixă a unei mașini sau toate la un loc, pe firele vieții noastre se scurg tensiuni de un voltaj adeseori exagerat.

Continuitatea și stabilitatea sînt liantul care asigură coerența adecvată a adaptării. Ruperea lor pune, de multe ori, la grea încercare resorturile ființei umane, în ultimă instanță sănătatea.

Legătura dintre schimbările exagerate de viață și îmbolnăvire este o constatare nouă de ecologie.

Doi medici americani au imaginat o «scară a unităților de schimbare de viață» («Life-Change Units Scale»). Aceasta permite cantificarea aproximativă a schimbărilor în viața omului: 100 puncte, de pildă, pentru

moartea unuia din soți, 20 de puncte pentru mutarea în alt loc etc.

Doctorii Arthur și Rahe au făcut următorul experiment: 3 000 de marinari care trebuiau să se îmbarce pentru 6 luni pe 3 crucișătoare au completat un chestionar amănunțit, cu întrebări asupra tuturor schimbărilor de viață din ultimele 12 luni (neînțelegeri cu superiorii, schimbare de amiciții, modificări sociale sau familiale, de situație financiară etc.). În cursul îmbarcării toți marinarii au fost supuși unui riguros și permanent control de sănătate. După 6 luni dosarele medicale au fost confruntate cu chestionarele citate, operațiune efectuată cu ajutorul ordinatoarelor. Rezultatele au fost semnificative: cei care se situau printre primii 10% cu cele mai mari schimbări de viață au înregistrat de două ori mai multe îmbolnăviri față de cei care se situau printre ultimii 10%.

În felul acesta s-a putut dovedi statistic că acest factor de mediu care este schimbarea de viață constituie un element de previziune relativă pentru viitorul sanitar al unei colectivități.

Schimbarea este totuși o necesitate. Ea nu poate fi evitată. Dar oamenii trebuie pregătiți pentru aceasta. Și ajutați s-o suporte. Ne putem oare imagina pe Armstrong și Aldrin suportînd zborul spațial pe Lună fără meticuloasa pregătire premergătoare?

Continuitatea și stabilitatea de viață sînt factori de echilibru. Ruperea lor amenință sănătatea. Idee care conferă un plus de înțelepciune individului și un adaos de responsabilitate socială.

**Profesor doctor docent
Victor CIOBANU**

ce este nou ?

O NOUĂ METODĂ ROMĂNEASCĂ DE RECONSTITUIRE A DINȚILOR PLURIRADICULARI CU LEZIUNI GRAVE. Un colectiv al centrului metodologic de stomatologie, condus de doctor Găucan Constantin, a pus la punct o metodă de amprentare și apoi de turnare în laborator, care ușurează mult atît munca medicului cit și a tehnicianului dentar și permite practicienilor din rețea să crească numărul de reconstituiri a dinților pluriradiculari cu leziuni profunde și întinse.

AMELIORAREA INTEGRĂRII BIOLOGICE A DIFERITELOR TIPURI DE PROTEZE. Pimele rezultate au fost expuse într-o ședință a Societății de stomatologie din iunie a.c. Este vorba de construcția unor coroane metalice speciale. Prin aceasta se reduce numărul cazurilor de reconstituire a dinților prin metoda clasică Richmond a dispozitivelor cu pivot. Noua metodă este mai economică, mai biologică și mai funcțională.

cronica teatrală

teatru politic—
politica teatrală

(Cronici de Traian ȘELMARU)

Vechi combatant al mișcării noastre scenice, cu state de serviciu în presă și mai vechi, Traian Șelmaru este gazetarul prin excelență care, la un moment dat, a făcut pentru teatru o definitivă pasiune. Dar pasiunile nedublate de har, se știe bine, în viața artistică sfârșesc destul de tragic. Traian Șelmaru a avut har și a slujit și slujește dramaturgia românească de actualitate cu o sinceră dăruire dar și cu o sigură pricepere în a detecta talentul autentic. Ne place, nu ne place să ne amintim, Traian Șelmaru are o contribuție mai mult decât însemnată în lansarea sau afirmarea lui Horia Lovinescu, a lui Mihail Davidoglu, a Luciei Demetrius, a lui Mirodan, a lui Mazilu, a lui Everac. Baranga îi recunoaște și el prezența prietenească în ce îl privește. În sfârșit, alături de aceștia, într-un fel consacrați, Traian Șelmaru a garantat și alte nume mai puțin notorii, unele însă nu mai puțin promițătoare. A avut, e drept, și avantajul de a fi fost o lungă vreme redactor șef al singurei noastre reviste de teatru și, firește, avantajul i-a creat anume condiții în acest sens. Nu e mai puțin adevărat însă că Traian Șelmaru a pus suflet și a pătimit chiar pentru piesa românească de actualitate. Meritele lui sînt reale și în promovarea criticii teatrale. Și dacă nu o dată am fost în dezacord cu critica practică de Șelmaru în anume împrejurări, sau cu critica propagată de el în anume împrejurări, prin revista «Teatru», dezacord public, acest lucru nu mai e de mult o noutate. Dar sînt bucuros să observ acum că Șelmaru și-a înscris o pozitivă contribuție în procesul de formare a frontului criticii teatrale actuale.

Ei bine, astăzi Șelmaru se înfățișează publicului cu o carte care nu-i rezumă activitatea, mult mai bogată altfel, dar care îl reconfirmă pe criticul de teatru la anii unei vârste frumoase. De prin 1968, Traian Șelmaru semnează săptămînal, în «Informația Bucureștiului», cronică gazetărească a vieții teatrale în buna tradiție a presei noastre. Iată, aici, și primul motiv al elogiului adus de mine culegerii de cronici semnate și publicate de Traian Șelmaru între 1968 și 1971: gazetăria, stilul gazetăresc cu oralitatea lui cuceritoare, creînd între cititor și semnat o anume intimitate necesară comunicării sincere și — foarte important — captivante.

Apoi, cartea aceasta intitulată demonstrativ «Teatru politic — politica teatrală» are meritul de a rezuma sensul ideologic major al unei activități gazetărești demne de toată stima. Șelmaru este, totuși, printre pușinii noștri cronicari de teatru «mai bătrîni» care s-au dovedit consecvenți în pledoaria pentru un teatru politic, pentru o politică teatrală fermă. Politica teatrală este înțeleasă de Șelmaru ca expresia nobilă a luptei pentru promovarea dramaturgiei originale. Într-un articol bun, intitulat «Capodopera nu cade din cer», el scrie cu teme: «A fi animator îndrăzneț, deschizător de drum, nu înseamnă a lansa ceea ce e de mult lansat pe piața internațională exagerînd adesea valoarea unor produse medii. A fi animator în adevăratul înțeles al cuvîntului înseamnă nu numai a monta foarte bine piese existente, ci a crea în jurul teatrului condițiile în care să capete viață piese noi, născute din realitatea timpului tău, privită prin optica proprie fiecărui colectiv de creație, expresia societății în care trăiește și în care să se regăsească în primul rînd spectatorul zilelor noastre».

Dacă recomand cititorilor mei această carte, «Teatru politic — politica teatrală», este pentru că peste ani, răsfoind-o, vom avea din nou în fața ochilor frumoasele seri de teatru pe care timpul le-a făcut să piară odată cu fiecare cădere de cortină finală. Șelmaru este și el unul din cei chemați să păstreze, peste ani, pentru noi, imaginea unei asemenea căderi de cortină finală.

Dinu SĂRARU

SUCCESE peste hotare

De data aceasta nu este vorba de ecurile stîrnite de turneul vreunui teatru românesc de prestigiu, ci de opiniile cronicarului de la revista *The Illustrated London News*, J.C. Trewin, care, după ce a urmărit activitatea teatrală bucureșteană, afirmă: «Bucureștiul, deși are numeroși actori minunați, se impune prin activitatea regizorilor; o lume în care membrii companiilor teatrale sînt angajați pe viață; un oraș cu o pasiune informată pentru teatru».

Considerînd spectacolul lui Dinu Cernescu *Măsură pentru măsură* «o revitalizare neiertătoare care a abolit însă comedia

neagră», și apreciînd influența pe care scena britanică a exercitat-o, în special prin *Visul unei nopți de vară*, realizat de Peter Brook, criticul dorește să invite în schimb pe malurile Tamisei un asemenea spectacol personal ca acela al teatrului Giulești, considerînd-l pe Cernescu un «expert în crearea atmosferei, efectului vizual și auditiv».

Deși regretă că nu a putut vedea *Regele Lear* pus în scenă de Radu Penciulescu, «spectacol mult prețuit», J.C. Trewin îl urmărește pe George Constantin (*Regele Lear*) în piesa teatrului Nottara *Cei șase*,

«piesă despre rezistență care și-ar putea foarte bine găsi locul și pe scena britanică», pentru a putea face o apreciere cu totul deosebită: «Constantin arată și vorbește ca Charles Laughton tînăr».

Marin Moraru, văzut în *Leonce și Lena*, regizat de Ciulei, «este un actor inventiv, cu o față ca un castel de nisip, care se dărîmă și se construiește în funcție de diferitele stări de asediu».

Dramaturgii români i s-au părut relaxați «în cel mai bun sens al cuvîntului» și capabili de a face față unei varietăți neobișnuite de opere, de la musicalul *Bună seara, domnule Wilde* și pînă la *Un fluture pe lampă*.

Aprecieri deosebite i-au smuls și noua scenă a Teatrului Național, «capabilă de orice, în afară de rostirea textului», scenă pe care i-ar fi plăcut să vadă *Furtuna*, pe care David Esrig o repetă de doi ani de zile.

Regretul mărturisit la despărțirea de capitala României și de mișcarea ei teatrală s-a convertit însă în considerațiile cele mai favorabile, găzduite de apreciați și nu mai puțin citita revistă britanică (numărul din iunie, 1973). Un nou pas pentru o cunoaștere mai apropiată a celor două țări, pas în care teatrul poate fi mîndru că deține un rol atît de important.

Rodica POP

LEONCE ȘI LENA de Georg Büchner, în interpretarea Teatrului Lucia Sturdza Bulandra.

a opta minune

Deși, poate de la Ciocîltău din *Îndrăzneala* lui Gheorghe Vlad, e prima oară cînd în teatru un țăran urcat pe scenă vorbește cu firesc și umor (fără îndoială este și meritul capului de afiș Ion Marinescu), totuși *A opta minune* (ultima premieră a Teatrului Mic), piesa actorului dramaturg Alexandru Lungu, este foarte departe de a fi pur și simplu o comedie țărănească. Fie și numai pentru că această încercare de a arăta nașterea mecanismului birocratic — și nu demontarea lui fără a-i căuta originile așa cum se întîmplă în general în comedia satirică — beneficiază de tipologiile unor personaje amintind prin grotescul satirei și finețea observației de familia eroilor lui Ilf și Petrov. Nu este o afirmație fără acoperire, atîta timp cît de escroci se rîde, nu pentru că sînt simpatici, ci pentru că ei reprezintă, sintetizează răul și «inițiativa» lipsită de scrupule față de care trebuie să fim mereu atenți. Din păcate autorul nu-și păstrează originalitatea în rezolvarea conflictului, și ineditul situațiilor care ne-au cîștigat în prima parte cedează treptat locul unor situații deja văzute. Excelent, Constantin Codrescu, directorul comic, grotesc și patetic în același timp. Dincolo de amuzament, apariții pitorești, exacte — Monica Ghiuță, Florin Vasiliu și Jean Lorin.

Funcțională, mimînd cu pricepere prostul gust necesar, scenografia lui Ștefan Hablinski. D.D. Neleanu găsește ritmul spectacolului, pe care îl realizează cu acuratețe, dacă nu ne amintim de primitiva metaforă a mecanismului birocratic. În rest, se rîde.

Rada PREJBEANU

cu și fără cortină

● **Poezii, muzicienii și actorii** au închinat aniversării unui an de la Conferința Națională a Partidului Comunist Român un recital literar-muzical, susținut în sala de concerte din strada Nufierilor. Intitulat semnificativ «Să urce națiunea spre comunism în zbor!», recitalul a reunit prestigioși actori ai scenei românești, alături de Corul și Orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Ludovic Baci și Aurel Grigoraș; regia artistică — Cristian Munteanu. Telespectatorii au avut prilejul să urmărească acest spectacol și pe micul ecran.

● **Zodie fericită, relația cu publicul!** Atît Teatrul «Tîndărică», pornit într-un original turneu prin cartierele Capitalei, cît și Teatrul de copii și tineret din Iași, organizator a numeroase spectacole în aer liber în cartierele municipiului, în taberele de copii și la sate, își demonstrează vitalitatea prin mobilizarea interesului celor mai tineri spectatori. Se pare că teatrul pentru tineret — să nu uităm nici inițiativa Teatrului «Ion Creangă» — a intrat într-o zodie fericită, ferită de prea multă birocrație și axată, așa cum este și firesc, mai mult pe relația directă cu publicul.

● **Un nou an de învățămînt** își pregătește promoția necesară. S-au dat rezultatele examenului de admitere și la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică. Numai că de abia proaspăt admiși, viitorii studenți (băieții) se pregătesc deocamdată pentru armată.

● **S-a încheiat**, într-un relativ anonim, *Luna comediei*. Păcat! Efortul teatrelor Capitalei — care au oferit cu acest prilej și unele premiere — merita o soartă mai bună. Mai multă atenție la publicitate. Nu numai Circul sau opereta au spectacole!

R.P.

viața modernă

fanșii

Există cluburi de suporteri, grupuri de fanși. Mii de oameni se organizează ca să-l iubească pe un altul. Idolii de o parte, căutătorii de modele, de cealaltă. Nici de iubit nu se mai poate iubi fără să te organizezi. Brigitte Bardot are club de suporteri. Silvie Vartan are grupul ei de fanși. Faimoșii Pink Floyd — regii muzicii pop — au un mare club de suporteri. Raquel Welch nu mai vorbesc, iar pe fanșii ei, cine mai poate să-i înnumere! Pentru Johnny Halliday și pentru Dalida bat câteva mii de inimi credincioase. Tom Jones, să nu-l uităm pe Tom Jones, contează pe o armată regulată de admiratori. Celentano, Adamo și Mireille Mathieu sînt și ele ființe adorate organizat de către oameni cu legitimație. Pe Cruyff și Năstase, pe Merckx și Mark Spitz, pe Stan Smith și pe alții îi găsim, de asemenea, înconjurați de grupuri de dăruți cu priviri extatice. Toți admiratorii acestor zeități se înscriseră, plătesc o cotizație lunară și se interesează permanent de viața vedetei. Studiază viața și opera vedetei. Îi știu pe dinafară și pe dinăuntru culoarea ochilor, toate gusturile și toate diametrele. Îi cunosc opiniile, obiceiurile, capriciile, succesele, eșecurile și amozurile. Fanșii merg în pelerinaj acolo unde vedeta a dormit o noapte sau acolo unde ea s-a clătinat cîndva într-o zi de depresiune. Mii de oameni împrumută gesturile vedetei, inflexiunile vocii, zîmbetul și mersul vedetei. Ticurile vedetei se răspîndesc în proporție de masă. Felul ei de a se îmbrăca face carieră prin intermediul drept-credincioșilor. Declarațiile idolului devin benzină pentru intelecte. Ideile vedetei invadează creierii suporturilor. Fanșii preiau tot, sug de la vedetă tot, pînă și durerile de cap, pînă și clipitul, pînă și vreo alergie. De ziua idolului, sărbătoare mare, fiecare supporter aude înăuntru capului său cum se trag salve de tun. Dacă idolul se îmbolnăvește și-i crește temperatura cu un grad, fanșilor li se urcă cu două și citeva linii. Ce știu vedetele pe dinafară, știu și suporterii pe dinafară. Ce nu știu vedetele, nu cunosc nici fanșii. De asemenea grupuri n-are parte oricine. Nicăieri în lume nu există clubul fanșilor unui savant, unui inventator, Clubul suporturilor unui filozof, unui mare poet sau mare pictor. Norbert Wiener n-a avut suporteri. Nici unul dintre laurereții Premiului Nobel pentru știință n-a dectanșat pasiunii endemice. Cum ar putea să mă înnebunească culoarea ochilor, gesturile, diametrele, mersul sau modul de a se îmbrăca al unui filozof? Pentru așa ceva nu se organizează nimeni în clanuri de fanși. Și pe bună dreptate. Cum mi-ar sta mie dacă aș încerca să întemeiez clubul îndrăgostiților de profesorul Șerban Cioculescu sau de pictorul Sabin Bălașa? Savanții, poezii, filozofii, pictorii nu vor avea niciodată fanși. Așa a fost să fie. Unde dorm ei o noapte, nu se merge în pelerinaj. De ziua lor nimeni nu aude înăuntru propriului său cap trăgîndu-se salve de tun. Cînd se îmbolnăvesc ei, noi ceilalți continuăm să rămînem sănătoși. Iar cînd îi vedem sau cînd ne atingem de ei în tramvai sau troleibuz, pe cîntea mea dacă simțim ceva. Uneori chiar vrem să simțim, dar zău dacă se poate, și atunci ne pare rău pentru ei.

Romulus BALABAN

opinia unui alegător

«iubire, bibelou de porțelan»

lată, am ajuns și la acest moment greu al despărțirii, care mă face să dau dreptate poetului ce vedea în iubire un «bibelou de porțelan», gîndindu-se, probabil, la fragilitatea nobilului sentiment. Dar cu ocazia asta să observ și faptul trist, de ce să nu recunoaștem, că mulți poeți români, chiar distinși, devin cunoscuți mai ales prin intermediul cîntecului. Atît de curioasă și de necrezut de adevărată este realitatea poeziei românești învățate nu o dată lautarește sau cu ajutorul lautarilor, încît un cunoscut prozator contemporan pune drept moto memoriiilor sale versurile «A ruginit frunza din vii» trecute de el, cu bună-credință, pe seama lui Eminescu, în timp ce «opera» aparținea nu mai puțin cunoscutului Arthur Stavri.

Vă gîndiți, probabil, ce legătură au toate acestea între ele, și ele toate cu ideea despărțirii, într-o rubrică de accentuat profil cetățenesc. Legătura este firească, dar și la fel de gracilă ca un bibelou de porțelan. Pentru că practicarea «opinie de alegător» m-a condus la o concluzie foarte acută în imperativul ei: nevoia de a trece de la însemnarea constatativă la sondarea și relevarea cauzelor unor subiecte aparent minore pentru viața noastră socială cotidiană, dar cum din cotidian se constituie fiecare an al existenței noastre, caracterul minor al subiectelor aduse în discuție se dovedește, din nefericire, capabil să slujească drept argument proverbialului cu «Buturuga mică...»

Astfel stînd lucrurile și înțelegînd că datoria unui gazetar se împlinește nu numai prin constatări de principiu, dar și mai ales prin intervenția activă și profilactică în determinarea cauzelor, mi-am propus cu sprijinul acestei ambițioase redacții să încerc, începînd din septembrie, o suită de reportaje lunare dedicate în exclusivitate cotidianului.

Să spunem dedicate aventurii pe care o trăiește gospodina năzuind să cumpere, toamna, leuștean pentru gogoșari. Un om pe care îl prețuiesc foarte mult și care are un ascuțit simț al umorului îmi spunea odată cu adîncă înțelepciune: «Dumneata nu știi cîtă energie se cheltuiește și cîtă nobilă devoțiune se înmagazinează toamna într-un borcan cu murături». Eu rideam cu gura plină, savurînd un ardei roșu umplut cu varză și miruit cu îndrușaim. Cineva îmi și susura la ureche, firește fantezia, versurile «eminesciene» «A ruginit frunza din vii».

Sau să realizez reportericește raportul dintre ziua de lucru a timpularului care face un scaun «Bilea» și timpul petrecut de vecinul meu cu grabnica reparare a lui în apartament. Vasăzică, vă propun din toamnă *reportajul aventurii vieții noastre cotidiene* care, deși profund socială, se desfășoară în particular. Expresie, firește, tot a opiniei unui alegător.

Mulțumindu-vă deci pentru răbdarea de pînă acum, vă invit la toamnă la *suita reportericească Senzaționala aventură a vieții noastre cotidiene și senzaționale*

Dinu SĂRARU

principii și năravuri

bătrîni

Știm: «Cine n-are bătrîni, să-și cumpere». Un eminent om de știință (Ana Tucicov-Bogdan) constata relativ recent (în „Aspecte din viața tinerei generații în cartierul «Steagul Roșu»») că «populația copiilor se găsește sub îngrijirea și îndrumarea EXCLUSIVĂ a părinților, a treia generație — a bunicii — lipsind din aceste blocuri aproape de desăvîrșire». Desigur, vîrstnicii sînt mai dificili, poate și mai capricioși, mai șubrezi cu sănătatea, așa că lasă-i la locul lor, cine știe pe unde, cine știe în ce condiții de existență. Am adunat, prin dosarele mele, destule cazuri de părinți sau rude apropiate (ar fi trebuit să scriu în continuare: longevivi, spre fericirea propriilor copii sau nepoți) ajunși la 75, 80 și chiar 85 de ani, care se pîng «public» c-au fost, pur și simplu, UITAȚI de junii-copii cu autopropritate personală și apartament la bloc sau, mă rog, adică avînd o situație materială normală, medie. Iată foarte pe scurt ce îmi comunică Dumitra Crauciuc (șos. București-Măgurele 12, sect. VI, București): «Vă vorbesc în numele bătrînei T.Z., în vîrstă de 85 ani, pensionară, văduvă, fără copii, infirmă de un ochi, bolnavă de picioare, locuiește pe Calea Rahovei nr. 346 (sector VI) împreună cu o soră de-a ei și trei nepoți (salariați la: unul — Tribunal, doi — Electromagnetica, din care unul pe post de inspector la personal). Această bătrînă trăiește în neagră mizerie, într-o cămăruță insalubră, întunecoasă, cu un pat făcut din bucăți de lemn, pe pat o zdreanță, pereții sînt găuriți de șobolani, pe jos numai gropi, din cauza ploilor, pentru că plouă în casă, iar în mijlocul cămăruței, o sobă din cărămidă suprapusă... Una din nepoate, care locuiește la bloc în cele mai bune condiții, știu c-o lua lunar cu mașina ca să-și ridice pensia (760 lei), din care îi lăsa numai 60 lei pentru întreținere, restul se pare că-l căpăta mama fetei (sora bătrînei). Iarna, bătrîna tremura de frig (bonurile de lemne le folosea «familia»), se încălzea cu o lampă de petrol defectă, gaz..., fum... A cerut bani să-și cumpere — din banii ei! — îmbrăcăminte, încălțăminte, n-a căpătat, iarna și vara a umblat cu o pereche de teniși uzăți... Fiind rudă cu T.Z. mai de departe, m-am dus acolo, ea a început să plîngă, rugîndu-mă s-o iau la mine să-i fac o baie, căci nu poate mișca decît una din mîini. Așa am făcut». (Nu reproduc descrierea băii, ca să nu fiu acuzat de *naturalism* — n.n.)

Evident, e vorba de un caz-limită, dar am mai întîlnit asemenea situații prin cămine-spital, în care descendenți din prima sau a doua linie, zdraveni la trup (însă nu și la suflet) veneau lunar în vizită, coincidența făcînd ca, întotdeauna, ziua de vizită să fie — straniu — aceeași cu ziua plății pensiilor. Alții, mai abili, îi convinseseră pe bătrîni să ceară depunerea directă a pensiei pe C.E.C., iar la «clauză de împuternicire» să treacă și numele lor, ale celor tineri, astfel încît nepoțica ultraeleganță, de 25 de ani, apărea la bătrînul sclerozat și imobilizat în pat — spitalizat prin grija STATULUI! — ca să-și scoată de pe libretul bunicii lui niste bani pentru pantofi «Romarta»: totul era simplu, numele ei figura pe C.E.C., operațiune minimă... Intre timp, pare-se, lucrurile s-au mai limpezit în zona amintită. Ce ne facem însă cu ceilalți, aflați pe «teritoriul inviolabil» al propriei curți? Le ținem — după cum se observă — «lecții deschise» despre sensibilitate, etică și echitate, cînd dumnealor dovedesc — cum excelent spune D.C. — «lipsă de omenie față de propriul lor sînge?»

Am citit în ziare că japonezii au o «Zi a bătrînilor». La început ideea mi-a plăcut, apoi mi-am zis că nici *limitarea* la o singură zi (indiscutabil: *simbolică*) a respectului și grijii datorate antecesorilor noștri nu-i a bună. Fiindcă e vorba de «ceva» greu de exprimat în cuvinte, «intraductibil», dar categoric PERMANENT.

Mihai STOIAN

lumea de ieri

mica publicitate acum 30 de ani

- DOMNIȘOARĂ birocrată singură dorește căsătorie domn între 40-50 ani prefer liber profesionist. (7 ianuarie, 1946)
- TÂNĂR 32 ani simpatic suflet ales de bună condiție situație decepționat dorește căsătorie fată frumoasă tînără sănătoasă blondă gospodină casă blîndă vioaie muzicantă cu ceva dotă. Prefer ardeleană și fără mamă. (13 ianuarie, 1946)
- FUNCȚIONAR CFR 28 ani simpatic cult întreprinzător sănătos dorește căsătorie doamnă sau domnișoară necicălititoare. (27 ianuarie, 1946)
- TÂNĂRĂ casă aranjată centru numerar dorește cunoștință 38-40 ani «Cămin liniștit». (1 septembrie, 1947)
- VĂDUV 46 înalt elegant mobilat telefon frigid calorifer doresc căsătorie doamnă 35. (10 septembrie, 1947)
- INVENTATOR 23 ani energic caut soție frumoasă și cu zestre mare. Doresc să construiesc împreună aparate ce fac obiectul unor invenții proprii ce se află în faza de cercetare teoretică avansată și printre care se află un aparat pentru producerea unor raze de 2 ori mai penetrante decît razele cosmice. (12 septembrie, 1947)
- TÂNĂR 23 ani doresc căsătorie pentru a putea urma Conservatorul sau tehnica dentară. Ziar «Bébé» (24 septembrie, 1947)
- TÂNĂR comerciant 30 ani creștin serios caută pentru dezvoltarea comerțului căsătorie domnișoară drăguță serioasă cultă independentă numerar și teren central. «Polisportiv» (3 octombrie, 1947)
- Mă înșor cu ochii închiși cu: proprietară imobil fermă sau moșie doctoră farmacistă avocată între 25-35 etate. «Gigel» (20 octombrie, 1947)
- GARDIAN public situat fin nevicios doresc căsătorie doamnă prefer croitoreasă. (27 octombrie, 1947)
- FUNCȚIONARĂ săracă 31 ani fizic acceptabil spirit viu cultură vastă virtute

ridicolă naivitate copil. Căsătorie domn situat manierat. (2 noiembrie, 1947)

— FUNCȚIONARĂ cu gînd de studentă foarte drăguță calitate sufletești dorește căsătorie. «Cocorence 25 S» (15 noiembrie, 1947)

— DOMNIȘOARĂ 26 ani cultă blondă siluetă sinceră frumoasă dulce cuminte numai numerar doresc căsătorie cult manierat situat. (21 decembrie, 1947)

(Din colecția ziarului «România liberă») Culese de Corneliu VADIM TUDOR

UN ROMÂN PE VÎRFUL LUI NIRAGONGO. Este vorba de doctorul Nicolae Coman, de la Universitatea din Cluj, participant la prima expediție românească transafricană. Printre alte rezultate concrete ale activității sale științifice se numără și cercetările în legătură cu vegetația de pe versanții vulcanului activ Niragongo (3 500 metri), de o diversitate aproape unică în lume. (Mihai Hetco)

ÎMPOTRIVA HIPERTENSIUNII. Rețetă culesă de doctor Gh. Albulescu, comuna Udești, județul Suceava, de la o bătrână țărăncă: se ia o mână de pătrunjel verde cu rădăcini cu tot, se taie mărunț, se usucă; se fierbe în 1/2 litru apă până scade la jumătate; se beau aproximativ 300 grame pe zi. Ceaiul nu e rău la gust și are un efect diuretic și hipotensiv constat de doctorul Albulescu pe un mare număr de cazuri. (D. Ștefan)

CURAJ, DOMNIȘOARĂ MIA! Cofetăria din piața Progresul. În vitrină, o prăjitură nouă, parcă. Se numește, așa stă scris, «ENCELENT». Întreb: chiar așa? A, nu — mi se răspunde — se numește «EXCELENT», dar pe carton a scris domnișoara Mia, care are bacalaureatul. Îl are de șapte ani și tot de atâta timp n-a avut curajul să dea examen de vînzătoare. E doar ajutoare. Ce naiba? Curaj, domnișoară Mia! (E. Seceleanu)

UN TRIST RECORD este cel deținut de cooperativa «Constructorul» din Ploiești. A început urmărirea penală a foștilor salariați N. Diaconescu, G. Carbușanu, C. Cristian, I. Nistorică, C. Popescu, M. Costache (șef de șantier, șef de echipă, normator etc.), care în decurs de doi ani au prejudiciat avutul obștesc cu 700 000 lei. P.S. Să nu fim nedrepti: daunele se ridică la numai 695 557 lei. (Lionel Nițescu)

SE CAUTĂ UN BEC. Cine dispune de el, indiferent de cîți wați, să-l doneze pentru a fi aprins în perimetrul de joacă al copiilor din Cișmigiu, în partea dinspre strada Știrbei Vodă, lângă fosta «oază» a lebedelor. E neplăcut ca tinerii care caută întineric pe alei să aibă lumină, iar copiii care se joacă și după ce se înserează să nu vadă balansoarele și leagănele. (A. Munteanu)

S.O.S. POLUARE PRIN ZGOMOT. La discoteca «Scotch» din Mamaia te poți certa în voie. Aici, nici cele mai «tari» cuvinte nu pot fi auzite. (S. Constantinescu)

ICAR NU POATE MURI ME-REU. Sînt patru tineri entuziaști care vor să zboare — trupa lcar alcătuită din gimnaști dedicați trapezului. «Ca să te înalți nu-s suficiente voința, măiestria și munca. Ai nevoie și de condiții optime pentru desfășurarea repetițiilor și spectacolelor. Altfel, îți rupi gîtul», ne-a declarat Gh. Valeriu, șeful trupei. «Iar conducerea ciroului ne-a cam uitat, tocmai acum cînd pregătim un mortă!». (Toma Michinici)

AMĂNUNT RUTIER. Duminică 22 iulie 1973, seara, toate avertizoarele galbene ce încon-

jură arteziana Miorița erau «uite» stinse. Doi turiști din R.F.G. stăteau nedumeriți la limita evitării unei catastrofe în fața finitiei. Rugăm organele competente a nu mai uita aprinderea avertizoarelor seara. (A. Mihailopol)

ABREVIERI. Poftiți la «HOT... E...BAL», ne invită un foarte recent hotel, «Decebal», din centrul Bacăului, construit după ultimele cerințe de confort modern. Să fie strania schimbare de sunete a reclamei un sistem obișnuit de prescurtare a numelor ilustre? (Lulia Moldoveanu)

O EXPOZIȚIE A NEGLIJENȚEI propunem să fie deschisă în Parcul expoziției din Iași. Parcul oferă, din păcate, un cadru adecvat. (Nelu Ionescu)

TĂCEREA MULT PEA LUNGĂ A TRAMVAIULUI SILENȚIOS. Vă propunem strada Cobălcescu, de lângă Cișmigiu, în momentul cînd tramvaiele 3, 2, 12 sau 20 o iau cu asalt din ambele sensuri. Bucuria decibelilor! După o asemenea experiență, o singură întrebare: unde este tramvaiul silențios, promis încă în urmă cu mai bine de patru ani de ediliile Capitalei? Doar cu unul singur, cel de pe linia 14, nu se face liniște. (Mihai Hetco)

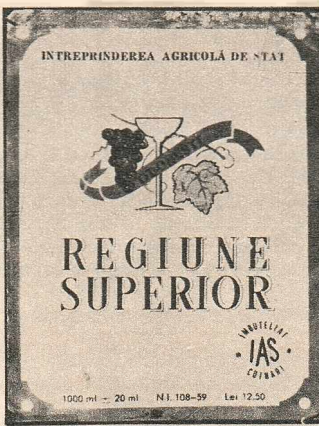

CE-AR FIDACĂ?...? Nu demult, la inițiativa conducerii județului Caraș-Severin, în Poiana Mărului s-a organizat o serbare cîmpenească (deși ne aflăm la munte!) în cinstea muncitorilor forestieri din zonă; în cinstea celor care au terminat planul de împăduriri din acest an. Atît modestia exemplară a acestor oameni, cît și entuziasmul cu care ei au participat la veritabila sărbătoare folclorică (la care și-au dat concursul o serie de formații culturale-artistice din comunele învecinate) mă determină să fac următoarea propunere: ce-ar fi dacă, așa cum există o «zi a minerului», sau «a aviației», «a constructorului», «a pompierilor» etc., ce-ar fi dacă s-ar organiza pe plan republican și o «zi a forestierilor» — meritat omagiu acestor foarte mulți oameni ai țării, care... (Horia Pătrașcu)

O CABANĂ GOALĂ PUȘCĂ. La cabana hotel Brădet de lângă Cota 1 400 (Sinaia) găseai duminică după-amiază dever mare la televizor... al personalului de serviciu. Cînd am cerut ceva am fost privit ca dușman. Mi-au spus că n-au nimic și, în continuare, și-au văzut de treabă... la televizor. N-aveau nimic! Simplu. (A. Mihailopol)

PREMIERĂ ABSOLUTĂ. Publicitate mică la Piatra Neamț: «Vînd Renault Gordini. Vizibil astăzi și mâine». Deci, de poimîine,

telefonînd la 13728, putem afla condițiile de cumpărare a unui automobil invizibil. (Nelu Ionescu)

SIROP DE ODOBESTI. Se poate și așa! De ce să nu se poată, mai ales că este îmbuteliat la I.A.S. Cotnari. (Marga Nedelea)

EMOȚIILA TULCEA. Pe platforma industrială a municipiului Tulcea intră în probe tehnologice generale noua uzină de aluminiă. Astfel, după Oradea, Tulcea devine al doilea mare centru furnizor de materie primă pentru producția de aluminiu. Uzina din Tulcea va furniza anual 250 000 tone. (Dorin Tudoran)

PRIMUL VAGON CU PLAT-FORMĂ TELESCOPICĂ. A trecut cu bine probele de funcționare primul vagon cu platformă telescopică fabricat în țara noastră. Este realizat de Întreprinderea de poduri și prefabricate din Pitești pentru a servi operațiilor de montaj și reparare a liniilor de contact aferente căilor ferate electrificate. (Dela Ștefan)

MÎNCAȚI BERE. La noul restaurant cu autoservire din incinta hotelului Pietroasa-Buzău, etajerele destinate preparatelor culinare strălucesc (sînt din inox), dar asta nu ține de foame. Începe de la deschidere, în acest local nu s-a servit decît bere... (Radu Constantinescu)

ACCELERAT, RAPIDUL VENEA. Vrei să ajungi la Arad, iei personalul. Vrei să ajungi repede, iei acceleratul. Vrei să ajungi cît mai repede, iei rapidul. Situația este valabilă și pentru distanța Arad-București. Dar cel puțin pe distanța Brașov-București (și invers) rapidul face cît acceleratul. Poate și mai mult. În schimb, în compensație, biletul costă mai mult. Pe cînd «reprocroca?». (E. Seceleanu)

CU ȘPERACLUL...? Un afiș al administrației blocurilor de pe bd. 1 Mai din Capitală previne locatarii: «Încuiați ușa numai cu cheia!! Dar cum se procedează în mod obișnuit, de-a fost nevoie de precizări? (A. Cahane)

PREA MULTĂ CANDOARE STRICĂ. «V-aș ruga să-mi arătați ceva specific sucevean». Și vînzătoarea magazinului de artizanat din centrul Sucevei îmi întinde un văsuleț de lemn pictat cu una din acele oribile pseudo-idilice și fals folclorice țărăncuțe. «Ce are specific vasul ăsta?», întreb cu stupoare. «Scrie pe el Suceava» — mi se răspunde cu candoare (pe lângă alte articole asemănătoare, în magazin erau și producții autentice folclorice). (D. Ștefan)

CU ADEVĂRAT UMOR NEGROU. Piața Unirii. Un bărbat fără mâini și fără picioare, mai precis cu ele tăiate. Șapca îi stă la ceea ce odinioară au fost pi-

cioare. Discuție între doi inși, desigur inconștienți.

— L-o fi călcat trenul?
— După cum arată, cred că două trenuri. (E. Seceleanu)

IMAGINE ȘI CUVÎNT. În București numărul celor dornici să «vadă» tot ce e nou pe pămîntul țării și dincolo de hotarele ei e mai mare decît al celor ce vor doar să audă. Cel puțin așa indică cifrele reprezentînd numărul abonaților TV și radio la sfîrșitul primei jumătăți a acestui an: 365 436 și, respectiv, 364 642. (I. Cioară)

TINEREȚE ȘI CU BĂTRÎNETE. A început Festivalul tinerețului de la Berlin. Firește, jurnalul de actualități (Studioul cinematografic «Alexandru Sahia») este prezent. Operatorul acreditat se numește Jean Michel și va ieși anul viitor din pensie. Consemnăm deci cu regret ultima sa prezentă la un festival al tinerețului. (E. Seceleanu)

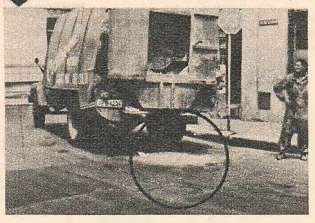
CE SPUN GURILE RELE că se găsea sub căruța cu care s-au deplasat jucătorii de la Chimia Rîmniciu Vîlcea la meciul în care au cîștigat Cupa României la fotbal. (Viorica Păis-Caransebeș)

HALAL FEMEI ÎN PLĂVĂLAR! Aglaia Colesniuc a născut pînă la 39 de ani 17 copii, Maria Bolohan 13, Victoria Butnar 12, Ștefania Cortușan 8. Toate sînt din satul Plăvălar, județul Suceava. Ce să mai spunem noi? Să le fie sănătoși! (D. Ștefan)

PE ȘOSEAUA HUEDIN-CLUJ, la kilometrul 482, automobilismul aparținînd Elisabetei Moldovan a derapat și a fost izbit de altă mașină. Doi morți și trei răniți. Accidentul s-a produs din cauza vitezei și a uzurii cauciucurilor din spate și grăbiți-vă încet. (Lionel Nițescu)

CÎT DE MICĂ POATE FI MAREA CAPACITATE. La o verificare a parcului auto din cadrul Întreprinderii de transporturi-auto Cluj, care deservește șantierul Întreprinderii de construcții de hidrocentrale-Tarînița, stupoare! S-a descoperit că șase autobasculante DAC de mare capacitate, în valoare de 1 800 000 lei, proprietatea șantierului, stau imobilizate din lipsă de piese de schimb. (Lionel Nițescu)

CETĂTENI! PĂSTRATI CURĂȚENIA ORĂȘULUI. Un îndemn deopotrivă de clar chiar și pentru salariații Întreprinderii de salubritate. (Toma Michinici)

COSTINEȘTI. Stațiunea tineretului dotată cu încă un camping (o capacitate de 1 000 de locuri). Anul acesta își vor petrece vacanța în localitate un număr impresionant de tineri — aproape 40 000. (Marga Nedelea)

AGRAMATISMUL ÎN FLOARE. Iată un afiș care se lăfăie de ani de zile în vitrina cooperativei bucureștene «Plăpumi și saltele» de pe Calea Rahovei nr. 320, sfidînd cu sadism topica frumoasei limbi românești: «Vinde sofale de 2 persoane lei 750 pentru 1 persoană și în lei 580 rate». (T. Vadim)

DIN CONSTANȚA, împreună cu «calde» salutări, vă trimit ceva pentru «Buletin de știri» (pe o ilustrată, n.r.): Oriunde la localurile din Constanța poți bea o cafea bună. Chiar și la restaurantul gării. Să nu încercați să beți însă o cafea la localul specializat «Cafeneaua Orient»; aici, cafeaua se poate asemăna cel mult cam cu ce rămîne de la spălătul ibricelor. Despre serviciu să nu mai vorbim... Cafe-neaua este la dispoziția cîtorva tineri care consumă la masă cu chelnerițele. Păcat de local, foarte reușit ca arhitectură și ca dotări. (Silviu N. Dragomir)

CURS DE RENOVARE. Magazinul de legume și fructe din Calea Dorobanților nr. 128 a împlinit respectabila vîrstă de 4 ani de cînd se renoavează. Zilele trecute s-a dat primul semnal de înnoire: a început spălarea geamurilor. Sînt șanse ca-n următorii 4 ani gospodinele din cartier să-și vadă visul cu ochii. (Lulia Moldoveanu)

DE CU VARĂ, SANIA... Stațiunea teatrală viitoare se prefigurează de pe acum. Mai devreme — și cu multă certitudine — ca în alți ani, scenele bucureștene și-au anunțat intențiile repertoriale. Reținem din repertoriul Teatrului «Nottara» trei noi premiere cu piese originale: «Paradisul» de Horia Lovinescu, «Diogene cîinele» de Dumitru Solomon și «Dialog nocturn» de Leonida Teodorescu. Rămîne să așteptăm convertirea promisiunilor în fapte scenice. (Sanda Faur)

DE LA INSPECTORATUL DE NAVIGAȚIE CIVILĂ. Două bărci plutitoare de pe lacul Herăstrău ar urma să fie sediul, după cum vedeți, «Căpitaniei lacuri». Pe cînd, căpitania copărilor proprietate personală? (Toma Michinici)

O VESTE TRISTĂ DIN LIBOTIN. Biserica, monument istoric, din satul Libotin, jud. Maramureș, a ars în întregime. (Lionel Nițescu)

PE TURIȘTII care se vor abate pentru cîteva ceasuri prin Făgăraș îi invităm să viziteze frumoasa expoziție «Istoria cetății și a Țării Făgărașului», unde vor lua cunoștință cu meșteșuguri străbune și creații artistice superbe. (Cornel Bozbiici)

SPORT ȘI SĂNĂTATE. Feriți, sosesc performerii din Craiovorolț: avertismentul va putea fi luat în serios — sîntem siguri — peste cîțiva ani cînd noua bază sportivă inaugurată recent în comuna Craiovorolț-Satu Mare (tenis de cîmp, volei, handbal, baschet, mini-fotbal) își va demonstra eficiența și rezultatele. (Sanda Faur)

ce profetim, ce profesăm

pașaportul nostru moral

Fiecare cetățean român are virtual dreptul la un pașaport pentru străinătate, drept de altfel reglementat prin lege. Posibilitatea de a uza efectiv de acest drept depășindu-te în străinătate cu treburi, pe contul statului, sau voiajînd pe buzunarul propriu, reprezintă însă fără îndoială un privilegiu dintre cele mai alese. Într-adevăr, pe scara valorilor spirituale, o călătorie în străinătate se poate înscrie pe una din treptele cele mai de sus, impresiile multiple cu care te îmbogățește putînd să dureze toată viața.

Oficial sau particular călătorînd, înainte de toate ești cetățean român, ceea ce constituie, mai ales în zilele noastre, o identitate politică și morală care se bucură nu numai de o deosebită stimă și solicită și un mare interes din partea aproape fiecărui om cu care vii în contact, fie el cît de simplu. De la poziția politică a țării noastre pînă la obiceiurile de fiecare zi, astăzi aproape totul îl interesează pe un străin cînd are prilejul să întâlnească un român. Dacă acasă ne permitem să fim uneori incompreensibili, morocănoși, puțin informați într-o chestiune sau alta de interes public, să ne placă sau nu folclorul, literatura, arta plastică, muntele sau marea, în străinătate incapacitatea de a comunica omenește și entuziasm, de a oferi informațiile cerute la tot pasul, devine o gravă infirmitate morală, afectează implicit însăși demnitatea noastră patriotică. Nimic poate mai înalt ca îndatorire patriotică decît ipostaza cînd, făcîndu-se abstracțiune de numele pe care-l ai înscris în pașaport, devii «tovarășul român», «domnul român». Pe oriunde treci, figura ț-o pot uita oamenii, numele și mai repede; pre-tutindenii însă trebuie să lași în urmă un sentiment de stimă

față de această țară care ne-a încredințat una dintre cele mai distinse cărți de vizită ce pot fi prezentate lumii.

Datoria de a fi un bun român, adică un veritabil exponent a tot ce poate să reprezinte în cel mai înalt grad pentru un străin imaginea țării atît de scumpă nouă, chipul minunatului nostru popor este în fapt adevăratul pașaport, un act moral, o investitură de conștiință. Simpla împrejurare că porți o asemenea cetățenie te scoate din rîndul persoanelor așa zis particulare, devii o entitate reprezentativă. În consecință, orice purtare aparent privată nu poate să nu lezeze în vreun fel bunul renume al țării, la impunerea căruia ești chemat să contribui.

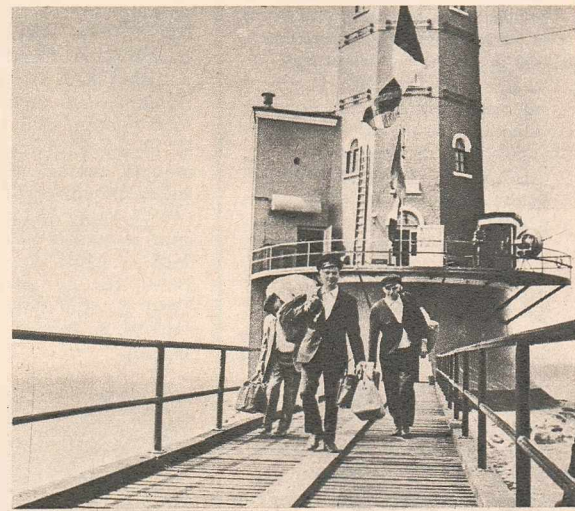
Interesul inestimabil pe care-l suscită politica țării noastre, grandioasele succese obținute în dezvoltarea sa trebuie nu mai puțin confirmate, probate de personalitatea noastră a fiecăruia dintre cetățenii care avem prilejul de a dialoga cu lumea din exterior. Să nu uităm că, parafrazîndu-l pe Alecsandri, Astăzi lumea ne cunoaște: român zice Ceaușescu zice. Pornind de la un asemenea etalon de aur—politic, spiritual, moral—fiecare străin vrea să identifice acele trăsături de umanitate, acea personalitate a unui popor în fața căruia, cum se spune, își scoate pălăria.

Sînt, pesemne, extrem de exigent în definirea acestei «vize» morale pentru străinătate. Dacă o fac în mod subliniat e pentru că practic orice cetățean român cînd se află dincolo de granițe investit cu puteri plenipotențiare. Adică stă în puterea fiecărui să facă tot mai pregnante contururile luminoase ale chipului României socialiste.

Nicolae STOIAN

computerul ușurează viața și o despoaie de poezie

Cele trei schimburi de paznici ai farului «Hoheweg» din apropiere de Bremenhaven (R.F.G.) își iau rămas bun pentru totdeauna de la romanticul lor loc de muncă și-și îndreaptă pașii spre alte destine. Îndeletnicirea lor a fost preluată de atotcaparatorul computer care și-a luat obligația să îndrume în noapte, în deplină siguranță, pe întîrziții navigatori.

vacanțe...

Bunicii (și chiar părinții noștri) știau: ca să pleci în vacanță, iei trenul. S-a zis cu trenul în vacanță? Demodații, poate. Pentru omul modern, trenul este sau prea lent, și atunci e înlocuit cu avionul (carele nici el nu se mai cheamă, banal, avion, ci jumbo-jet, sau supersonic, sau altfel), sau e prea rapid și atunci e înlocuit — ca în fotografia noastră — cu alte alea... Tinerii căsătoriți din Helsinki pleacă în vacanță cu cățel și fără purcel, întreaga gospodărie de concediu fiind încărcată într-o bicicletă cu remorcă, un fel de rulotă, dacă vreți.

replici

ORIZONTAL: 1) Cel mai mare autor de teatru al tuturor timpurilor... 2) ...și cel mai mare dramaturg al nostru. 3) Localitate în Franța — O serioasă punere în scenă. 4) Canele! — Unul dintre fondatorii Conservatorului de arte și meserii francez (N. Jaques) — «Dacă vei fi întrebat... invers!» 5) O... aceea la la nenea Iancu — Orele douăzeci... 6) Incepe repetiția! — «Ondine» (Jean Giraudoux) — «Eșire»... strict autentic! 7) Pre-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

miera I și a II-a! — O cronică în versuri. 8) Stau la intrare — Artiști în slujba bunei dispoziții. 9) Copacul lui Eminescu — Supranumele lui Mackie din «Opera de trei parale» de B. Brecht — Apar mereu pe micul ecran (abr.). 10) Accesorii teatrele în limbaj specific — Fragmente de pe scena Operei. 11) Artă de a da replici.

VERTICAL: 1) Schelet lingvistic demn de luat în seamă — Un mod sec! 2) De comedie — «Steaua fără nume». 3) Îți întoarce replica — Bună de pus pe scene. 4) Kirîșescu Al. — Perse! — Unsprezece metri. 5) Tragedie în 5 acte de Goethe — La ieșirea din scenă! 6) Scriitor român (1821 — 1892) — Epuizat (fig.). 7) Artiști care n-au nevoie de suflor. 8) Oraș în R.F. Germania — Umblă cu vorba. 9) Oraș antic în Colhida — Ironie la figurat — Rege! 10) Un antrenament dramatic. 11) Una dintre marile opere dramatice ale omeniei (Euripide) — Întruchipare a autenticității (fem. fig.).

Toma MICHINICI

Dicționar: EZA, ARA, ELTE, AEA.

Dezlegarea jocului «ÎN GRĂDINĂ» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MIREA — LABIS. 2) ISAC — NERUDA. 3) NAS — TAGORE. 4) UNANIMA — TIE. 5) LODEN — TEI — M. 6) ES — BANUS — AI. 7) S — PURUREA — N. 8) CRIN — FINETE. 9) UITATE — IRIS. 10) MA — IRAN — SC. 11) BACOVIA — LEU.

automobilistii omagiază calul

Dirigitorii Automobil clubului din Elveția sînt de părere că cea mai potrivită modalitate de a marca a 75-a aniversare a existenței sale ar fi un omagiu adus calului. Este recunoșterea unei filiațiuni tehnice de tip special, confirmată și de împrejurarea că forța de tracțiune a automobilului se măsoară în cai-putere. Cavalcadele gen Far West oferite de clubul elvețian membrilor săi au prilejuit acestora momente inedite de destindere, cu mese la iarbă verde, joc, cîntec și voie bună.

sub semnul adevărului, justiției și echității

argumentul «bani»

Pe la două-trei noaptea, cinci bărbați au devastat sălbatic o gospodărie și au bătut două femei, dintre care una în vîrstă de 85 de ani. Cealaltă, lovită cu o sticlă spartă în cap, tirată pe jos, lovită cu un bidon, a fost internată la spital cu două coaste rupte și în stare de inconștientă.

Fapta s-a petrecut în satul Căscioarele, comuna Găiseni, județul Ilfov, și Constantin Constantinescu, fiu și nepot al celor două victime, îi acuză de săvîrșirea ei pe Lazăr Purcea, Ion Brîndușescu, zis Cucu, Petre Paraschiv, Tudor Dumitrache și pe Ene Gheorghe — instigator și conducător al ticăloșiei. Se fac cercetări, dar într-un tempo care-l nemulțumește pe Constantin Constantinescu. Nedumerirea dămisale e cu atît mai mare cu cît știe că Ene Gheorghe, Petre Paraschiv și Ion Brîndușescu au mai fost condamnați tot pentru acte huliganice.

Ene Gheorghe — om care «și-a construit în comună un fel de castel pe care în prezent îl îmbracă în marmură, și-a cumpărat mobilă de sute de mii și toate astea pe spinarea unor muncitori zidari care nu îndrăznesc să spună nimic de teama lui», un om care «se laudă că el cîștigă pe puțin 15 000 lei pe lună» — mai este acuzat de Constantin Constantinescu că, acum, «se laudă că el are bani și că poate să cumpere pe oricine».

Credința în argumentul «bani» mi se pare un al doilea huliganism. Un huliganism vizavi de morala noastră. Fără îndoielă, că se va face, pînă la urmă, o anchetă completă.

metajuridicul cel uman

Mircea Florescu, împreună cu familia sa, a locuit timp de doi ani într-o cameră de 3,90 pe 3,90. A locuit fără forme legale pentru că din partea Întreprinderii Drumuri și spații verzi-București, unde lucra ca electrician, avea promisiuni ori că i se va da un spațiu mai ca lumea, deci corespunzător celor patru membri ai acestei familii, ori că i se vor face forme legale pentru încăperea pe care o ocupa.

Între timp Mircea Florescu se transferă — în interesul serviciului — la O.C.L.-Tehnometal. Urmarea: electricianul Mircea Florescu, împreună cu cei doi copii ai săi, mai mici de trei ani, și cu soția sa, însărcinată, au fost pur și simplu evacuați din «casa» lor de 3,90 pe 3,90.

Poate Mircea Florescu n-a fost destul de diligent și acum «plătește» neglijența de a nu fi pretins, la timpul potrivit, forme legale pentru spațiul pe care-l ocupa. Poate evacuarea lui Mircea Florescu este, strict juridicește, motivată.

Dar — oameni buni — oare nu se pot găsi la Întreprinderea Drumuri și spații verzi ori la O.C.L.-Tehnometal și niște soluții ome- nești?

cine te «obligă la crimă», emanoil becuș ?

Totul a început frumos: prin '68, doi tineri care munceau în aceeași fabrică, mai precis la «Vitrometan» din Mediaș, s-au cunoscut, s-au îndrăgit și s-au căsătorit.

Dar după cei doi «da» spuse înaintea ofițerului Stării civile, Emanoil Becuș s-a purtat oricum cu Elena, numai iubitor nu. Iar după cinci luni de mariaj dur a luat tot ce era în casă și a plecat.

Elena, rămasă doar cu hainele, și-a înfrînt dezamăgirea și a continuat să muncească și să facă economii, ca să-și poată reface strictul necesar. Numai că prin iulie '72 iar intervine soțul cel belicos, care între timp cumpărase, fără știrea soției lui, un apartament într-un bloc nou și care îi propune o împăcare. Elena acceptă, se mută în apartamentul cel nou și plătește — cu economiile sale — avansul pentru mobila cumpărată în rate.

Dar tot după cinci luni reîn- cepe calvarul. Vorbe grele, bătăi, amenințări, care culminează cu o hotărîre definitivă din partea soțului: nu-și mai

primește soția în casă.

Și Elena Becuș începe să alerge la miliție, la judecătorie, la comitetul de partid al întreprinderii, la diferite alte foruri de partid din Mediaș și Sibiu.

Printr-o hotărîre judecătorească Emanoil Becuș este obligat să-și reprimească soția în apartament; însă executivilor care pun în aplicare hotărîrea le declară că «aceasta îl obligă la crimă».

Și iată că în ciuda acestei hotărîri judecătorești, Elena e silită să locuiască pe la diferite colige binevoitoare, pentru că soțul tot n-o primește în casă și pentru că, plătind ratele pentru mobilă, nu mai are cu ce-și plăti și o gazdă.

Socotesc că forurile în drept din Mediaș ar trebui să fie mai categorice cu acest bărbat care își inchipuie că o căsnicie e un domeniu privat al bunului plac și al brutalității.

Iar pe Emanoil Becuș țin să-l întreb: cine te «obligă la crimă», omule? Nu cumva morala dumitale, total pe dos decît a celor din țara asta?

măcar pentru cîteva clipe să intrăm noi în pielea celor care așteaptă ajutor de la noi

Fie că dreptatea este de partea dumneai, fie că nu, situația lui H.B. din Brașov, așa cum singură o înfățișează, este cu adevărat dramatică. Mamă a patru copii, dintre care trei minori; leaflă de femeie de serviciu; și, peste toate, un soț obsedat de teama de microbi, violent și care, în lipsa ei de acasă, a violat-o pe fiica lor în vîrstă de 14 ani. Ambii soți sînt salariați ai Oficiului P.T.T.R. al municipiului.

Femeia s-a plîns în stînga și în dreapta, în cadrul serviciului și în afara lui, dar s-a

lovit de indiferență, de răspunsuri oficiale, reci.

Deci iată că încă mai sînt oameni blazați în fața durerilor altora; oameni care rezolvă cererile doar funcționărește; oameni care nu înțeleg că femeia aceasta simplă și tare necăjită n-avea nevoie doar de o rezoluție, ci și de puțină înțelegere, de puțină răbdare, de puțină căldură.

Lucrul mă surprinde pentru că se petrece tocmai la Brașov, orașul în care s-a născut acel minunat «sfat al omeniei».

Scrisori comentate de Nelu IONESCU

modul de a pune problema

Nimeni din uzina metalurgică din Iași nu se mai miră că maistrul tehnician Iancu Chiculiță rămîne adeseori, după programul de lucru, pînă noaptea tîrziu în secție. Pentru că omul acesta e autorul celor mai multe inovații din uzină — peste 90; pentru că omul acesta are un premiu întîi la un concurs al inovatorilor organizat de ministerul de resort; și pentru că omul acesta și-a propus — declarat ritos și public — «să las ca bunuri tinerilor măcar 200 inovații».

Într-o astfel de noapte de lucru prelungit sub semnul căutărilor, maistrul Chiculiță a plecat din uzină după miezul nopții. Pe stradă, în apropierea uzinei, s-a întîlnit cu un bărbat și o femeie. Bărbatul lucra în tură de noapte, femeia stătuse pînă tîrziu la un spital unde era internată fetița lor și venise să ia cheia casei de la soțul ei. Acum femeii îi era frică să se întoarcă singură acasă. Așa se face că bărbatul acela, aflînd că maistrul Chiculiță stă «tot la blocuri», l-a rugat să o însoțească pe soția lui, ca să nu meargă noaptea singură. Și maistrul Chiculiță, firește, a acceptat.

Ceva mai departe însă, el și femeia aceea necunoscută au fost atacați de trei tineri. Lovit, el și-a pierdut cunoștința. Cînd s-a trezit avea cîțiva dinți ruși, îi lipseau ochelarii de vedere și stiloul, iar haina era sfîșiată. A aflat că femeia țipase și sărîseră în ajutor niște muncitori din cîteva barăci aflate în apropiere.

A urmat un proces și cei trei tineri au fost condamnați la cîte o lună închisoare.

Pe maistrul Chiculiță îl intrigă modicitatea pedepsei, cît și faptul că el n-a fost chemat, ca parte vătămată, în proces.

«E adevărat — spune dumnealui — eu n-am o importanță așa de mare în ansamblul vieții noastre sociale, totuși sînt și eu o rotiță în mecanismul uriaș al făuritorilor de bunuri materiale și — să știți — funcționez ireproșabil!»

M-a umplut de amărăciune faptul că eu, care am crescut generații de oameni cu care mă mîndresc, la bătrînețe am fost lovit de niște copii, iar oamenii puși să aplice legea o calcă.

În cei 33 de ani de activitate în uzină și aproape 50 de viață, am fost învățat să respect omul și profesiunea lui, dar judecători care vîd numai infractori, medici care nu iubesc oamenii și cînd scriu o rețetă se uită în agenda medicală, aceștia nu ne aparțin, ne sînt străini. Asta-i părerea mea.

Am scris în nădejdea că poate veți avea timp și de cazul meu vreodată și atunci poate mi-oi vedea cazul în coloanele «Flacării»; nu de altceva dar ca să se mai trezească unii».

În ceea ce mă privește, am copiat atît de multe rînduri din scrisoarea tovarășului Iancu Chiculiță pentru că ea dovedește un lucru: și judecătorii sînt judecați. Opinia publică, în general, și mai ales conștiința muncitorească sînt deasupra noastră a tuturor, chiar și a aceluia dintre noi care au fost aleși, pe o perioadă limitată, să împartă dreptatea.

dacă ar fi numai muzica

Sorții l-au desemnat pe Mihai Constantinescu să deschidă festivalul cu piesa lui Marius Țeicu «Tineri», pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu. Același piesă, de astă dată în interpretarea Andei Călugăreanu, avea să încheie 4 zile mai târziu concursul. Alături de compozitori consacrați ca George Grigoriu, Radu Șerban, Mișu Iancu, H. Mălineanu, Temistocle Popa, Vasile Veselovschi și alții, a apărut un nume nou, Marius Țeicu, nume care de un an încoace a reușit să ne demonstreze că succesul melodiilor sale nu este întâmplător. Creații ca: «Iubire», «Soarele zărilor», «Chemarea dragostei», «Tineri», «Nu te vreau» — ultimele 3 prezente în festival — pot fi considerate reprezentative pentru muzica ușoară românească. Premiul Uniunii compozitorilor evidențiază, de fapt, talentul și seriozitatea unui om care studiază muzica de la vârsta de 7 ani. «Virfurile» acestui concurs au depășit net, din punctul de vedere al valorii muzicale, edițiile precedente, astfel încât putem consemna cu satisfacție șlagăre de factură modernă corespunzătoare anului 1973. Unor piese ca «Seara» (Radu Șerban), «Chemarea dragostei» (Marius Țeicu), «Mi-ai spus că mă iubești» (Mișu Iancu), «Ca florile» (Mihai Dumbravă), «Și m-am trezit că iubesc» (Temistocle Popa), «Apollo» (Adalbert Winkler), «Tu ești primăvara mea» (Florin Bogardo) le întrevădem un viitor frumos, asigurată de calitatea liniilor melodice, de structura lor armonică, orchestrația și concepția lor muzicală, elemente indispensabile unui produs muzical de valoare. Au fost și lucrări penibile, inacceptabile, de pildă «Teiul lui Eminescu» (Gheorghe Popovici), un fel de swing-twist-shake lent, și alte «cutezanțe ritmice» care nu au servit cu nimic textul, de altfel reușit, cum este și cel al melodiei incriminate. În noianul de ritmuri antrenante a apărut ca o binefacere «Seara» lui Radu Șerban, care prin interpretarea Andei Călugăreanu ne-a introdus într-o atmosferă de totală deconectare și liniște sufletească. Excelentă ideea de orchestrație. Totul se bazează pe secție ritmică și streich (viori, viole, violoncel, contrabas), iar scriitura, într-o manieră clasică, mi-a amintit de celebrele adagio-uri din simfoniile lui Haydn. Cred că dacă de undeva, de departe, am fi auzit o muzicuță, atunci... dar nu-i nimic, bravo Radu Șerban, bravo Andă și aplauze pentru Jold Kereștely și Paul Enigărescu, realizatorii sunetului întregului festival. O impresie deosebită a lăsat piesa lui Florin Bogardo «Tu ești primăvara mea», în a cărei interpretare Aurelian Andreescu a fost de-a dreptul

impresionant. Este regretabil că melodii valoroase ca «Mi-e inima plină de soare» (Gelu Solomonescu) și «Cintecul marinariului» (Valențiu Grigorescu) au clacat din cauza lipsei de inspirație a orchestratorilor, fie ei chiar autorii înșiși.

George Grigoriu ne-a oferit «Dulce, dulce Românie» și «Stelele», ambele pe versurile cuplului Angel Grigoriu-Romeo Iorgulescu, în aranjamentele orchestrale ale autorului. La orchestrația primei piese am remarcat o subtilă insinuare a motivului principal din Hora Unirii, mesajul cîntecului fiind astfel mai direct. Aș fi vrut să-i văd în afară de concurs pe Aurelian Andreescu și Andă Călugăreanu, dar se pare că timpul (Aurelian Andreescu a sosit prea târziu de la Atena pentru a mai putea repeta) și alte motive obiective (versiunea potrivit căreia Andei Călugăreanu nu i s-a aprobat recitalul este total eronată) au fost împotriva lor. În schimb, Dida Drăgan și Cornel Constantiniu ne-au oferit o seară memorabilă. Nu putem decât să le mulțumim cu satisfacția celor care alături de ei sînt «în al șaptelea cer» pentru fiecare succes al artei noastre interpretative, care în ultimă instanță înseamnă o victorie a muzicii ușoare românești. Excelent microrecitalul lui Mihai Constantinescu, a fost departe de ceea ce unii au numit «program de bar», iar dacă ținem seama de faptul că interpretul a intrat pe scenă grav bolnav, atunci în loc să-l ironizăm, trebuie să-l felicităm. Gestul lui a însemnat respect pentru muzică și spectatori (aceiași ghinion l-a avut și Ioana Iliant în concurs). Mare atenție la George Enache! Ar fi păcat ca acest talent să fie în continuare victima unor piese nesemnificative și să nu uităm că noi sîntem aceia care l-am adus la stadiul de «băiat vesel» pe scenă, dar trist în realitate. Avem datoria morală să-l scoatem din acest tipar. Este, dacă vreți, un apel adresat tuturor compozitorilor. Foarte bune recitalurile Marinei Voica (compoziția sa «Mama» se integrează perfect în stilul cîntăreței), al Margaretei Pîslaru (aplaudăm curajul cu care a abordat blues-ul, în calitate de compozitoare și interpretă) sau al Corinei Chiriac.

Dincolo de toate acestea, bune și rele, trebuie să recunoaștem că actualul Concurs național de creație a lansat șlagăre de talie internațională și a confirmat valoarea primei noastre gamituri de interpreți, în care debutanții Eva Kiss și Adrian Romcescu s-au integrat perfect.

Pe cînd un concurs național de interpretare?

Petre MAGDIN

TOP MUZICAL

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîni în top
1	1	O portocală	Anda Călugăreanu	15
4	2	Fetița mea	Mihai Constantinescu	5
5	3	Ciocănitorea	Aura Urziceanu	4
2	4	Alergători de cursă lungă	Margareta Pîslaru	11
3	5	Zilele	Marina Voica	13
8	6	Pastorală	Roșu și Negru	2
7	7	Ploaia	Odeon	3
6	8	Din focul primului sărut	Aurelian Andreescu	10
9	9	Dedicație	Romanticii	13
10	10	Cintec pentru Angela Davis	Folk Group Thalia	4

Compozitori: 1. Marius Țeicu. 2. Mihai Constantinescu. 3. Laurențiu Profeta. 4. Margareta Pîslaru. 5. Marius Țeicu. 6. Nancy Brandes. 7. Sorin Vasiliu. 8. Marius Țeicu. 9. Teodor Tufiș. 10. Csomo Judith.

(Urmare din pag. 14)

mică, femeile bat rufele cu maiul ca-ntotdeauna, dar acum au lîngă ele pachetul cu «Dero». «Dero»? zici. Dau din umeri: ce să facem, dacă altceva nu găsim?

Atît la vale cît și pe stradă se discută, uneori în sistemul metric: al lui cutare a rămas repetent și l-a bătut unchi-său 250 de metri. Tată-său era plecat la Voila... La actualul cămin cultural nu se dau niciodată filme, dar aproape fiecare locuitor are bicicletă. Duc cu ele porumb sau grîu la moară. Înainte foloseau căruțele. Chestie de civilizație și de gust. Am surprins și nițică discuție cu iz obștesc, la marginea unui loc cu napi. El în genunchi, cu o servietă în mînă, ea în picioare, avînd o furcă de lemn pentru întorsul finului. Dialog:

— Sivucă, te duci diseară?

— Musai.

Un timp nu mai aud. Apoi: N-auzi nici tu (ea)... Doar atît îi cer: să aibă haine frumoase și să fie om (el).

Explicația: cu trîmbița fusese anunțată adunare generală la Șercaia. (Orice lucru important se anunță cu trîmbița.) Sivucă trebuia să se ducă. «N-auzi nici tu?» Nu știu, dar sună ca un posibil tangou al unei activități obștești de calitate.

Strada respiră un aer cumsecade și plăcut. Adevăruri simple: azi e 14, mîine-15. Pseudoadevăruri: Țla de colo — de fapt unul aproape de-l poți bate pe umăr. Cerere de țigări: am auzit că ai o țigară. Am, da. Amiral. Bună și aia. Sau: moșule, zice popa că te-a trecut pe tabelul morților. Moșu: întii să-mi dea butelie de la sfat.

Cele mai apreciate sînt discuțiile de politică externă. Numai între bărbați și numai seara, pe-tuner. Majoritatea celor cu care am stat de vorbă doresc să facem comerț cu tot mai multe țări.

Se discută mult despre un oarecare profesor universitar Munteanu de la Cluj. Se zice că ar fi făcut cercetări pe dealuri, ar fi scris 15—20 cărți și că e un om foarte deștept. Bineînțeles, este o legendă. Munteanu ăsta există și în satele din Buzău, dar a venit din București.

Faptului că plouă des, că vântul e turbure, că roșiile se coc și mai târziu decît de obicei i s-a găsit explicația: umbra oamenilor pe Lună. Se crede că în București ploile sînt mai calde și că orchestra din Dăișoara e printre cele mai bune din țară. Am văzut-o și auzit-o. Cîntă la nunți și ia 3500 pe noapte. Piesa de bază e desigur: la-ți, mireasă, ziua-bună. Și cea modernă, să rupă gura diversilor colonei, ingineri, profesori veniți de la Brașov, București, Sibiu: O porumbiță, cît o boboiță.

Se fac și case, fiți fără grijă, și, cum-necum, la început arată noi. Paranteză: de ce s-or fi mirînd și entuziasmînd unii, de ce-or fi și scriind că s-au făcut case noi? Cum altcumva ar putea să se facă? Vara, biblioteca e

închisă: profesorul responsabil nu lasă cheia. Nici n-are cui. Prin bibliotecile personale alături de Rebreanu, Teodoreanu, Sadoveanu, Eminescu dăinuie și: Muncim pentru culturalizarea maselor (Dumitru Mircea); Oamenii înving (Eugen Frunză); Activiste pe cărîm obștesc (fără autor).

Activitatea culturală pare a fi în ultimele rînduri. În asemenea condiții e greu de presupus că seara pune cineva ghilimele sau vreun semn al mirării. Mai mult se vorbește decît se scrie. Sînt și cîteva televizoare luate cu banii jos.

Și acum, tovarăși, va urma un lucru important, frumos, decisiv. Urian V. Elena, Cosgarea Maria, Crișan Camelia, Pop Corneliu, Boeriu Valeria, Urian I. Elena, Damian Traian, Raica Viorica, Boer Silviu, Boca Rodica au dat anul acesta examen la diverse licee. 10 elevi din 21 de absolvenți ai școlii generale din sat. Adică 47%. Au reușit: Pop Corneliu, Urian I. Elena, Damian Traian, Raica Viorica, Boer Silviu, Boca Rodica. Cosgarea Maria spune ba că a reușit, ba că nu a reușit. 6 din 21, adică 28%. Urian I. Elena, Boca Rodica, Damian Traian — dotați de școală din comună cu premiile I, II, III — au reușit la liceu cu următoarele medii: 9,13, 9,30, 8,25. Este meritul și datoria lor, copil inteligent și frumos fiind, să-și termine liceul și să vină în facultăți, să mai salte procentele acelea de «originea socială — țărănească». Aceștia, observați numele, sînt descendenții unor oameni care în trecut — și scriu fără teamă cuvîntul «trecut» — își căutau rostul în America sau în București ca «oameni de serviciu, portari, ușieri, încasatori la bănci». Să avem, cum spuneam, grijă de ei pentru că vin dintr-un sat unde se pun ghilimele doar la școală și doar nouă luni pe an, dintr-un sat unde biblioteca e încuiată vara și film poate fi văzut numai dacă gonești pe șosea cu bicicleta peste 4 sau 15 kilometri.

Aici totuși se prefigurează personalități solide prin dragoste față de cărți puține, dar citite de mai multe ori. Iată ce scrie eleva Boca Rodica în caietul ei de lecturi suplimentare: «În Eminescu e dragoste și durere de dragoste». «Într-o asemenea situație, lumina și culorile pălesc, frunzele cad de ploaie și de vînt, norii se duc, stulurile de păsări pleacă, florile se veștejesc și se împrăstie, iar toamna devine atît de frecventă. Și: „în volumul «Călcîiul vulnerabil» spațiul poeziei scrise de Ana Blandiana este unul moral. Salvarea morală e aflată de poetă în călcîiul vulnerabil al lui Achile». Venită, după terminarea liceului, pe șoseaua națională nr. 1, în București, la facultate, eleva, dată pe brazdă la propriu, va da strălucire nativei ei inteligențe și, firește, va fi nițel mai îngăduitoare și cu Ana Blandiana.

Eugen SECELEANU

Spălățul este ocupația ta, femeie!

poluarea folclorului (XXI)

surprize elvețiene

O societate de voiaj elvețiană a organizat, cu sprijinul oficiului nostru de turism, două excursii numite *Turul folcloric al Carpaților*. Am avut prilejul să cunosc cele două grupuri de turiști în scurtele lor popasuri la București. Erau la jumătatea excursiei, entuziasmați peste măsură de priveliștile românești, de ospitalitatea neobișnuită ce o întâlniseră peste tot pe unde trecuseră și mai cu seamă de bogăția și frumusețea muzicii, jocurilor, portului românesc.

A trecut mai puțin de un an. Mă aflu în Elveția. Primesc o invitație prin care eram poftit să iau parte la reuniunea ce urma să aibă loc la *Caveau des Vignerons* (Crama viticultorilor) din localitatea Chexbres unde se vor întruni prietenii României și ai folclorului ei, așa cum s-au numit cei ce făcuseră parte din grupul «turului folcloric al Carpaților».

Am aflat că alegerea locului întrunirii a fost făcută de către o parte din grupul excursioniștilor, toți viticultori din localitatea Chexbres.

Oameni aparținând diferitelor categorii sociale, necunoscuți între ei înaintea călătoriei, s-au legat prin dragostea ce o poartă țării noastre, folclorului românesc. Sînt de față la această reuniune și nu-mi vine să cred ceea ce văd. De la țaranul simplu, care trăiește din produsele vieii sale, de la funcționarul modest pînă la intelectualul care îndeplinește muncă de răspundere în viața statului, toți (peste 50 de participanți) își mărturisesc mîndria și fericirea de a fi ascultat cîntecele, de a fi văzut jocurile noastre «la fața locului». Nu este și nici nu poate fi vorba de snobism la acești oameni care vorbesc despre cobză, despre nai, despre tipuriturile oșenești, despre nunta de la Săpînța cu multă pricepere, cu mult interes față de soarta folclorului nostru.

Iată-l pe doctorul din Berna, șeful serviciului de igienă pentru întreaga Elveție. Se desprinde dintr-un grup pentru a sta de vorbă cu mine: «De ani de zile ascult conferințele bilunare ale domnului Marcel Cellier, compatriotul meu, care prezintă, la posturile noastre de radio, muzica dumneavoastră populară. De ani de zile înregistrez pe banda magnetofonului aceste conferințe, cu bogate ilustrații muzicale. După atîta vreme mulți dintre interpreții dumneavoastră îmi sînt foarte cunoscuți, foarte dragi. Am în discoteca mea toate discurile cu Maria Tănase, și vă rog să mă credeți că am deplîns moartea Mariei Lătărețu. Aveam o mare dorință pe care sînt fericit că am realizat-o: să ascult această muzică minunată în mediul care a creat-o, să văd acolo, alături de impresionantele biserici de lemn maramureșene, «roata fetelor» și «roata feciorilor». Să ascult în peisajul românesc o doină bucovineană, în preajma frescelor de la Voroneț sau Gura Humorului, să mă pătrund încă mai puternic de ceea ce, de ani de zile, îmi produce atîta bucurie în viață: muzica populară românească».

Aflîndu-mi preocupările și activitatea, interlocutorul meu îmi mărturisește îngrijorarea față de anumite realități constatate în timpul călătoriei: «Oare noi, turiștii, nu avem cumva o influență nefastă asupra viitorului folclorului dumneavoastră? Știu că bogăția folclorului românesc se datorește tocmai repertoriului variat caracteristic dialectelor specifice diferitelor zone geografice. Spre surprinderea mea însă am avut prilejul să constat prezența jocului călușarilor, de pildă, în repertoriul multor ansambluri din regiunile cărora, din cîte știu, acest dans nu le aparține. Îmi pun întrebarea dacă acest procedeu nu este cumva consecința preferințelor noastre, știindu-se că jocul călușarilor, prin dinamica sa extraordinară, este foarte prețuit de către străini. Ar fi păcat și ne-ar părea nespun de rău să fie așa. Mi-e teamă că, pornindu-se pe acest drum al concesiilor, sistemul să nu se generalizeze, grăbindu-se procesul regretabil de standardizare, de unificare și prin urmare de sărăcire a neîntrecutului dumneavoastră folclor».

Cum oare îmi puteam închipui că, departe de hotarele țării, undeva, într-o crămă ascunsă între viile din Elveția, voi avea prilejul să întîlnesc străini mai grijulii de soarta folclorului nostru decît mulți dintre cei cărora — prin ocupația lor — le revine la noi în țară această nobilă sarcină.

Ca să nu mai vorbesc de unii dintre intelectualii noștri, care, de cum aud muzică populară la radio, întorc butonul...

Hari BRAUNER

Lausanne, iulie 1973

satul născut dintr-o ie

Într-o zi a anului 1955, meșterul Dumitru Tomoioagă tocmai terminase de clădit o nouă casă cu pridvor din stîlpi ciopliti și cu horbotă de traforuri. Se știa în satul Ciocănești (aflat pe drumul de la Iacobenii la Vatra Dornei) cît de priceput este în meseria lui Dumitru Tomoioagă, iar oamenii luau lucrul acesta cît se poate de firesc, recunoscîndu-i talentul cu adînc respect. Așa se face că Saveta Dumitru a venit la meșter cu rugămîntea de a-i trage un cheinar sub streșină cu un model cu rîuri, așa cum se află el pe ia bunicii. Ia era ruptă, putrezită, și de ce să se piardă modelul, cînd se puteau împodobi cu el pereții noii sale case, ca să se bucure astfel și bunica, odihnească-se în pace!

Meșterul a luat modelul, s-a gîndit pînă a găsit posibilitatea de a-l realiza practic în tencuială. Tehnica, foarte simplă, constă din imprimarea modelului decupat cu grijă dintr-un carton rigid în tencuiala proaspătă a zidului. După ce tencuiala s-a uscat, nu i-a mai rămas decît să picteze florile, cu culorile care i s-au părut mai potrivite, în armonie cu dealurile, cu cerul, cu stîlpii pridvorului și horbota traforului. Bunica Savetei Dumitru putea fi mulțumită.

Dar viii cu viii și morții cu morții. Iar viii au fost atît de încîntați de realizarea meșteru-

lui, încît acesta nu mai putea să lucreze nici o nouă casă din sat fără a o împodobi cu «rîuri» și mai frumoase și fără a ciopli stîlpi și mai nemaivăzuți.

Nu, nu este o legendă. Satul nu se cheamă «satul dintr-o ie» (ca «Mănăstirea dintr-un lemn»), ci se cheamă tot Ciocănești. Iar astăzi cine pășește pe ulițele satului are minunata impresie că se află într-un muzeu în aer liber. Numai că locuitorii acestui sat sînt foarte departe de a avea orgoliul expoziției și sentimentul vanității unicității. Ei există în continuare, primind tot cu omenie orice suflet călător, în interiorul frumoaselor lor case țărănești. Interior în care tu, leneș și răsfățat orășean, ai surpriza să constăți cît de armonios pot conviețui elementele de interior moderne cu cele tradiționale. Fie în casa Anei lui Crăciun, a Ioanei Țăranu sau oriunde în altă parte, studiourile, mesele radiourile contemporane se armonizează discret cu lavița cioplită de Ion, Gheorghe sau Vasile, cucitevazeci de ani în urmă, lavițe care se mai pot folosi și azi ca pat, scaun sau dulap. După cum și azi stăpîna casei își țese covoarele și-și vopșește lîna singură, tot cu ierburi: galben cu flori de dobrîță, multe nuanțe de roșu din sovirf, cafeiniu cu coji de nucă, verde cu frunze verzi de nuc, bej roșcat

din flori de tei și încă multe altele. Și după cum și astăzi, de la mic la mare, tot satul se îmbracă în portul tradițional, cu bundiță brodată și tivită cu blană de jder.

Nu, nu este un loc de legendă și nu este un loc născocit de noi pentru a exemplifica ideile vreunui teoretician, deși tare îmi vine să-l las pe însuși Lucian Blaga să vorbească: «Dragostea de frumos, de pitoresc este o patimă a românului, în care el știe să pună o măsură, un ritm, un duh atît de degajat... ea are în viața poporului o întîietate atît de precumpănitoare încît e prezentă și se manifestă și în cel mai sărac bordei».

Dar la noi în țară nu mai sînt de mult bordeie, iar patîma pentru frumos a țaranului român a rămas aceeași și în cadrul modern al civilizației socialiste. Chiar dacă dorința țaranului nostru de azi de a merge în pas cu progresul urban, însușindu-și toate realizările civilizației, a schimbat în mod simțitor cadrul vieții țărănești, înclinațiile lui native, experiența și bunul-simț îl vor îndruma să pună în continuare o pecete artistică originală noului său cadru de viață, dacă va fi lăsat s-o facă, liber de orice falsă îndrumare.

Marga BENGULESCU

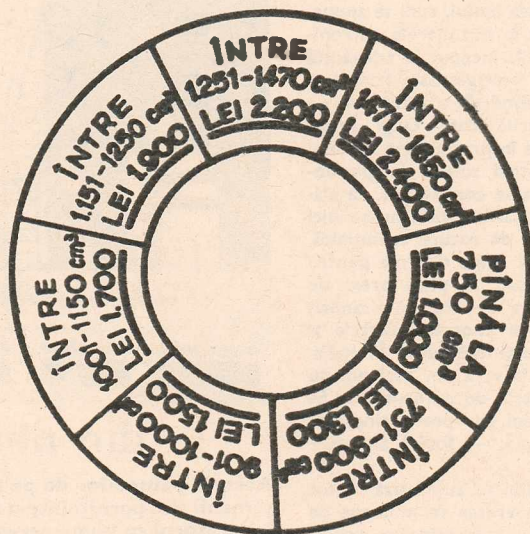

Case din Ciocănești împodobite cu motive decorative.

AUTOMOBILIȘTI!

Orice călătorie cu autoturismul este plăcută. Pentru a fi și fără griji, în cazul ivirii unor evenimente neprevăzute, care ar putea produce stricăciuni autoturismului dumneavoastră, vă recomandăm încheierea asigurării facultative pentru avarii (auto-casco).

Volumul primelor de asigurare pe care le veți plăti pentru această asigurare îl puteți calcula singuri, consultând schema de mai jos, luând ca bază capacitatea cilindrică a autoturismului dumneavoastră.

La primele de asigurare arătate în schema de mai sus puteți obține următoarele reduceri:

- 10%, dacă prima de asigurare se plătește anticipat, pe un an întreg, direct la unitățile teritoriale ADAS sau prin lucrătorii scriptici;
- 15%, dacă asigurarea — încheiată pe un an — se reînnoiește pe încă un an, iar pentru anul de asigurare anterior nu s-au plătit și nu se datorează despăgubiri.

La aceste avantaje se mai adaugă încă unul:

- puteți plăti prima de asigurare în trei, patru și șapte rate; de exemplu, la asigurările cu plata primelor în trei rate: rata I — 40% din prima anuală — se plătește la încheierea asigurării, iar ratele a II-a și a III-a, de câte 30% din prima anuală, se plătesc la 1 lună și, respectiv, 4 luni de la începutul asigurării. În acest caz, reducerea de primă se acordă la ultima rată de plată a primei. Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice, instituții, C.A.P., filiale A.C.R., agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

ASIGURARE
DESPĂGUBIRI
AVANTAJE
SIGURANȚĂ

lumea văzută de aproape

și totuși fotbalul nu este un simplu joc

Toată apa Dunării nu m-ar spăla dacă aş comite păcatul capital de a ponegri sportul rege. Prea numeroasă este armata supușilor săi «republicani», gata de orice sacrificiu. Căci el și numai el, cum spune și un cântec de iubire, este în stare să ne tulbure liniștea conjugală, să ne învrăjbească relațiile cu cel mai bun prieten ori să ne facă cei mai fericiți muritori. Fie arșiță sau vreme rea, dacă purtăm în noi microbul golului, pornim spre stadion atrași de mirajul unui meci. Ne bucurăm și suferim, sintem în stare să uităm și de propria identitate, contopindu-ne în marea și anonima oaste a suporteurilor. O, și cit de repede călcăm jurământul de a nu mai auzi de stadion, după o partidă care ne aduce în pragul infarctului. Cine pune patimă — și cine oare dintre veritabilii microbiști nu-i pățimasă? — cunoaște biografia cea mai intimă a jucătorilor favoriți, făcându-și chip cioplit din imaginea lor, pe care o țin în portvizit alături de fotografiile nevastei și ale copiilor. Oameni politici, scriitori, artiști, bunici și soacre, tineri și bătrâni, femei își părăsesc săptămână de săptămână obișnuitele ocupații, schimbându-le pentru 90 de minute cu unica și pasionanta profesie: iubitor al fotbalului. Dealtfel, istoria mai veche și mai nouă consemnează în cronici și adevărate drame — un război între două state latino-americane declanșat de incidentele din arenă, ciocniri violente între taberele de suporteri, divorțuri răsunătoare, procese etc., etc.

Dintr-un sport ca oricare altul, dintr-un divertisment, cum este logic și firesc să fie, fotbalul a devenit încetul cu încetul una din maladiile acestui secol. De aici, și statutul pe care marii jucători îl dobândesc sau li se conferă de către magnații puși pe câștiguri, ajungând, din păcate, să fie cotați în multe țări la bursa de valori mai ceva ca devizele, ca pietrele prețioase sau ca aurul. În jurul lor a înflorit o adevărată industrie a afacerilor cu picioare ce dribleză pînă și propria umbră ori care știu să marcheze și în situații din cele mai de neînchipuit. Uneori, și în casa noastră principalitatea este surprinsă în ofsaid. Sigur, nu la proporțiile de aiurea, de neconcepuit într-o societate ca a noastră. Dar felurite chibiți încearcă să eludeze legea. Sînt tentative de racolări și transferuri de la echipa X la echipa Y, născîndu-se cazuri de favoritism în contradicție flagrantă cu normele de etică și echitate, de morală, unanim repudiate de opinia publică și sancționate ca atare de forurile oficiale. Noi nu putem admite și nu vom admite niciodată ca sportul să devină o sursă de venituri ilicite, un paravan pentru parazitismul social. Ce se întîmplă pe alte meleaguri este un adevărat scandal. Mai mult chiar, o rușine. S-a ajuns pînă acolo încît în unele țări capul de afiș al actualității în presă îl dețin vânzările și cumpărările de jucători.

Am citit în numărul din 12 iulie al revistei

italiene L'Europeo un interviu al binecunoscutului om politic Luigi Preti care dezvăluie proporțiile de necrezut ale comerțului cu jucători. La hotelul milanez Hilton s-au adunat acum, în pauza dintre începutul și sfîrșitul campionatului, președinți de cluburi, antrenori, mijlocitori de afaceri, pentru a încheia afaceri veroase. Avem de-a face cu o adevărată Mafie. Autorul interviului, ziaristul Massimo Fini, notează că jucători aflați la apusul carierei și care mai au înainte doar puțini ani de activitate sînt cotați la un miliard de lire. Este cazul lui Gigi Riva, Sandro Mazzola, Pierino Prati. Alții, mai tineri și încă necunoscuți, cum este Salvadori, cumpărat de Torino cu 250 de milioane de lire, se consideră umiliți dacă nu sînt evaluați la sume exorbitante. Sigur, nu ei iau partea leului, cum se spune. Sume colosale intră în buzunarele patronilor, ale misișilor. «A început o adevărată nebunie a cifrelor, vertiginose, fără precedent în istoria mondială a fotbalului — spune în răspunsurile date Luigi Preti. Aceasta se datorește în primul rînd faptului că anumiți conducători suferă de grandomanie, de megalomanie congenitală, că alături de ei se află miliardari care nu au nici un fel de preocupări de natură economică, azvîrlind pe fereastră sume enorme pentru a-și face credit politic. În plus, presa de informații (n.a. — a se citi de scandal) exaltă într-o manieră anormală faptele și personajele din lumea fotbalului. În Italia probabil că nici 10 la sută din cetățeni nu știu cine este ministrul de externe, dar 54 de milioane de italieni știu precis cine este «magul» Herrera (n.a. — fostul antrenor al echipei Roma)».

În cadrul interviului se subliniază că tot acest tîrg are loc în vreme ce milioane de salariați luptă pentru îmbunătățirea condițiilor lor de muncă și de viață, în vreme ce curba prețurilor la bunurile de consum este ascendentă, iar țara este stăpînită de criză economică.

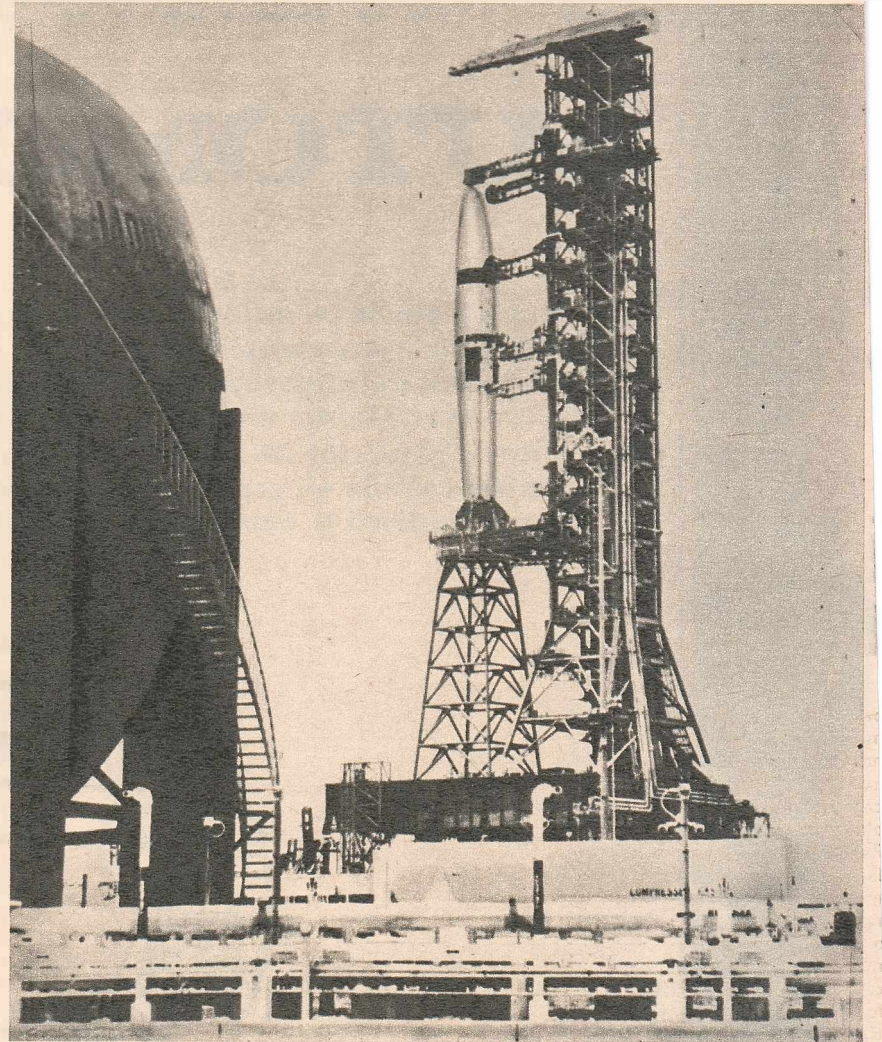
Dealtfel, cazul Italiei nu este singular. În Spania, R.F.G., Anglia, Franța, în Brazilia și Argentina, tîrgul de jucători este în floare, atîngînd cifre de afaceri de-a dreptul amețitoare.

Și atunci, stai și te întrebă: este oare fotbalul un simplu joc, un divertisment pentru sute de milioane de spectatori și o plăcere pentru cei care îl practică? Răspunsul este categoric: nu. El s-a transformat, în societățile de consum, într-o marfă ca oricare alta, într-o afacere bănoasă, susținută din punga celor care își plătesc cîștit biletul de intrare pe stadion pentru a-și satisface o plăcere. Iar de pe urma acestei pasiuni profită rechinii fotbalului și toată liota de intermediari. Văzută de aproape, această lume își dezvăluie încă o dată, sub noi ipostaze, chipul hidos.

Ion MĂRGINEANU

la dolce vita

Ca în întreaga Europă, canicula își face de cap și în Cetatea Eternă. Locuitorii Romei și numeroșii turiști aflați în oraș încearcă, cu mic cu mare, să se răcorească în apa faimoaselor fîntîni cîntate de Respighi. În imagine, Fontana di Trevi.

din nou cu treburi prin cer

Atenția oamenilor de pe mapamond este iarăși concentrată asupra a trei dintre semenii lor, porniți într-o nouă și cutezătoare cercetare a spațiului infinit. Skylab 2, laboratorul cu nume ceresc, va lansa, pentru multiple observații ținînd de ramuri științifice pînă acum cîteva decenii încă inexistențe, pe Alan Bean, Owen Garriott și Jack Lousma. Ei vor munci timp de 56 de zile (nou record cosmic) în mica lor cabină aruncată în genuni. Lansarea — mîine (duminică) ora 23.00, corespunzătoare orei noastre 5.00 (luni).

mapamond '73

un fir de păr

Ultimul meu prieten de la Roma, Francesco N., pictor amator în puținele ceasuri libere și arhitect de peruci în multe ceasuri de muncă pentru cîștigarea pînii zilnice, mi-a dezvăluit în timpul cît expoziția lui Mihai Bandac a funcționat la «Academia di Romania» odiseea firului de păr de la celulele capilare ale fetelor sârce din sudul Italiei, pînă la pompoasele și savantele peruci fabricate de firma la care lucrează scufii de mîrgăritare pentru cheliile femeilor cu stare. Sedeam sub pinzele pictorului român, care adusesse la Roma cîteva cioburi din cerul cu albastru de Voroneț al Maramureșului, iar din Sicilia o splendidă suită de tablouri cu un cer cînd violaceu, cînd piclos, dar înecat în pulbere de aur, și vorbeam despre un tîrg de fete de la Caltagirone pe care abia îl filmasem. Nu era nici Muntele Găina din Apusenii noștri, nici forfoță de isarlic oriental, ci numai tristețe, lament mediteranean, larmă de gîntă latină și lacrimi strivite cu pumnul în colțurile ochilor. Se cumpăra păr așa cum se cumpără fulgi de găină, și nu pe bani peșin, ci pe haine uzate, maldăre de trențe de talcioc contra riurilor de abanos din coșitele fetelor siciliene în care degetele specialiștilor înotau șerpuitor ca niște reptile de pradă, prinzînd cîte un fir, încercîndu-i elasticitatea, măsurîndu-l cu metrul, prețuindu-l comoara de schimbat pe bulendre, cu ochi satisfăcuți.

Păr negru, lung, cît mai lung, cît mai tînăr, cît mai viguros, păr mîngîiat în fața oglinzilor vechi, păr răsfirat peste umeri, peste sîinii feciorelnici, păr cîntat și descîntat,

păr sărutat și clămpănitul foarfecelor de oțel, mușcătura aceea sub care coșitele pîrîiau ca rădăcinile florilor smulse din pămînt, lacrima, broboada, cutiile de carton cu rochiile — șolduri și capul plecat, privirea în pămînt și pasul grăbit spre răcoarea casei în așteptarea anilor de cînt și descînt pentru ca alt păr, la fel de frumos, să crească.

Francesco N. mi-a povestit că părul cel mai valoros este cel alb, părul cărunț, argintiu, de pe creștetul bătrînelor siciliene, acel păr cu care se «împănează» perucile de alte culori pentru a face «chic», pentru a face «efect» pe capul demontabil al americanilor cochete. Părul se cumpără la kilogram pe un preț care variază în funcție de lungime, vîrstă, culoare, rezistență, de la 50 000 de lire (aproximativ o mie de lei la prețurile «vieții») pînă la 500 000, în cazuri excepționale cînd cine știe ce rarismă poadoabă capilară poate încorona tigva unei babete milionare. «Recolțat», spălat, conservat, asortat, trece apoi în mîinile țesătoarelor de peruci, apoi în cele ale coafurilor, pentru a poposi în cele din urmă pe un creștet mai mult sau mai puțin viran, sau a zace alături de alte peruci în panopliile toaletelor intime ale cuconetului. Pentru cochetele cu mai puțină stare, peruci din păr artificial, de zeci de ori mai ieftine, de zeci de ori mai ridicole și mai puțin rezistente, căci numai capul «autentic» se poate bucura de păr autentic.

Ioan GRIGORESCU

valori românești în univers

profesorul ion cantacuzino (1863-1934) personalitate marcantă a științei și culturii

venit să lucreze în laboratorul catedrei sale, foarte modest pe atunci, mulți dintre ei rămânând să se specializeze în discipline de laborator sau să devină asistenți ori preparatori la catedra sa. «Nu era cu puțință să nu te simți atras ca de o putere magnetică către el și să nu fii cucerit pentru todeauna la opera înălțătoare pe care simțai că acest mare om o întreprinsese», a scris despre el profesorul C. Ionescu-Mihăești, care i-a urmat la catedră. Nu este singura mărturie; toți elevii lui, în mod impresionant, și-au spus cuvântul lor spre a arăta ce om extraordinar fusese «dascălul» lor, cum îl numeau între ei.

Datorită imboldului imprimat de profesorul Ion Cantacuzino, s-a format ceea ce se numește o școală universitară, «Școala Cantacuzino», o comunitate însuflețită de același gând, de aceleași simțăminte, în serviciul unui înălțător țel, folositor culturii, științei și sănătății populației din țara noastră.

În timpuri grele, din epoca războaielor balcanice și a primului război mondial, formația aceasta de tineri doctori grupați în jurul noului lor maestru, sub conducerea lui, au reușit să combată cu succes și să stăvilească epidemiile de holeră și de tifos exantematic, să micșoreze sau să prevină apariția altor epidemii.

Era o realizare practică prin care se demonstra clar necesitatea permanentizării activității acestei formații medicale. Astfel s-a creat Institutul Cantacuzino în 1921, având ca scop lupta contra bolilor contagioase, care dădeau cel mai mare procent de îmbolnăviri. Acest institut pentru care s-au zidit clădiri noi, la care s-au tot adăugat altele, avea ca scop, pe lângă prepararea produselor necesare prevenirii și combaterii acestor boli molipsitoare, să întreprindă și cercetări științifice privitoare la continua lor ameliorare precum și la modul

de aplicare. De asemenea, avea încă o sarcină importantă, anume să pregătească medici specializați pentru aceste activități. Deci sarcini de producție, de cercetare și de învățămînt de specialitate, care cereau o continuă dezvoltare atât ca personal, cât și ca spațiu de laborator, aparatură și instalații.

Instituția creată de profesorul Cantacuzino, atât de necesară țării, a continuat să se dezvolte și după moartea lui, prin discipolii pe care-i formase, pe calea trasată de marele lor înaintaș. Institutul Cantacuzino și-a serbat 50 ani de la înființare în 1971, mult mărit, din toate punctele de vedere față de cum era la întemeierea lui.

Activitatea profesorului Cantacuzino a lăsat urme adânci și în afara institutului creat de el, opera sa principală. El ne-a lăsat o bogată operă științifică — de valoare mondială — avînd ca obiect studii asupra imunității (adică a științei mijloacelor de apărare a organismului față de diferiții agenți atacatori). De asemenea rămîne amintirea strădaniilor sale pentru ridicarea nivelului vieții culturale și artistice din țara noastră. Strînsese o colecție de opere de artă, tablouri, desene, stampe, de o mare valoare, alese de rafinatul său gust artistic și de cunoștințele adînci ce le avea și în acest domeniu; cea mai mare parte a rămas Muzeului de artă al Republicii Socialiste România. A scris și însemnări zilnice în timpul războaielor balcanice și în timpul primului război mondial, care atunci cînd vor fi publicate vor constitui nu numai un foarte valoros document istoric, dar și o operă literară memorialistică, produs al unei personalități unice, de umanist cu o cultură înaltă și multilaterală cu totul aparte, a poporului nostru.

Profesor doctor docent
Ion MESROBEANU

La vîrsta de 38 de ani, după o intensă pregătire de 22 de ani (în afară de cea elementară de 8 ani), Ion Cantacuzino întemeiază în țara noastră un învățămînt, o naltă școală, într-o specialitate a medicinei care-și luase zborul cu 20 de ani mai înainte prin descoperirile epocale ale lui Louis Pasteur. Noul profesor aducea cu sine, pe lângă vaste cunoștințe de specialitate, și o mare capacitate de lucru în această nouă ramură a științelor medicale de laborator. O înaltă concepție de viață universitară și multă căldură sufletească, mai ales în ceea ce privește relațiile cu tineretul universitar, foarte rar întîlnită. El însuși declara mai târziu că bucuria lui cea mai mare a fost de a împărtăși tinerilor știința pe care o dobîndise și de a deștepta în mintea lor dorința de a ști mai departe și de a-și adînci cunoștințele. Pentru el, unde nu este dragoste, de acolo fuge tineretul. Aceste calități cu totul deosebite pe care le poseda profesorul Cantacuzino, de a-și duce activitatea în continuă comuniune cu cei din jurul lui, explică faptul că atîția tineri valoroși au

cronica de trei secunde

coborînd cu poulidor

...Ce mai pot să însemne la un om ca Poulidor gînduri negre? Înțeleg la mine, eu da, din cînd în cînd, foarte rar, am cîte o derapare spre abis, mă gîndesc la el și nu mă duc, nu cad, rămîn pe bicicletă. Ca să nu am gînduri negre, mă gîndesc uneori la Poulidor — el cum face, el cum stă în șa, el cum rezistă să vină de două decenii mereu al doilea, să nu cîștige niciodată «Turul Franței», să fie mereu învinsul lui Anquetil, și după ce Anquetil s-a retras, să fie de serviciu pentru Merckx și cînd Merckx n-a mai vrut «Turul Franței» să rămînă la 26 de minute de Ocana... Un simbol al înfrîngerilor eroice, o metaforă a celui-veșnic-sosit-pe-locul-doi, Poulidor devenind în franceză un substantiv comun, poulidorism însemnînd seninătatea în acceptarea locului secund — ce gînduri negre mai poate avea un simbol?

La mijlocul săptămîinii, pe picul Telegrafului din Alpi, omul fu gata să abandoneze: «Da, e adevărat, acolo m-am gîndit să abandonez. De două ori mi-am dezlegat curelele pedalelor. O tresărire de orgoliu m-a împiedicat să cedez. Era prea multă lume. Erau prea mulți martori. A doua zi mi-am revenit, mă simțeam gata de noi atacuri și, ca printr-o vrajă, am alungat gîndurile negre...». Această schiță de Hemingway omul o declara liniștit ziaristului din fata sa, care ziarist susținea la fel de liniștit că în etapele Pirineilor — profilați pe fereastra barului — Poulidor avea șanse să urce cîteva locuri în clasamentul general. Desigur, nu pe locul al doilea. Vremurile acelea au apus. Au venit vremurile existenței printre primii zece. Omul rezista căci chiar și printre primii zece într-un «Tur al Franței» viața se mai poate numi viață: «Cel mai grav pentru mine ar fi să provoc mila; în ziua cînd aș auzi: «Săracul, face și el ce mai poate», retragerea va fi aproape...»

N-a provocat mila, n-a avut gînduri negre. În Pirinei, într-o coborîre, cu stîncă la dreapta și vidul la stînga, Poulidor a derapat, s-a răsturnat, s-a rînit, singele i-a țîșnit din frunte, exact ca în celebra cădere din '68, de lângă Albi. Sonat, amețit, mai avu puterea să-și întrebe antrenorul:

— Ce fac?

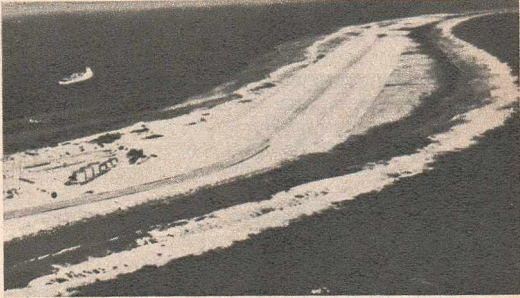
Și omul acela care purta straniul și forțatul nume de Caput îi strigă:

— Ce să faci? Să nu faci pe prostul, asta-i tot... Oprește-te, pentru tine totul s-a sfîrșit...

Din tot ce mi-a dat Poulidor împotriva gîndurilor negre — imi lipsea această poruncă: Să nu faci pe prostul... A venit și vremea ei, în toată frumusețea ei sălbatică. O accept fără nici o tresărire de orgoliu.

Radu COSAȘU

Imagini, transmise de agenția britanică Keystone, de pe atolul Mururoa (Pacificul de Sud), locul de desfășurare a recentelor experiențe franceze cu bombe nucleare.

de la lume adunate

SEÑOR, LĂSAȚI-VĂ DE FUMAT! Zi-cala «fumează ca un turc» se va schimba, probabil, în «fumează ca un spaniol». După cum arată revista «Actualidad tabaquera», în 1972 spaniolii au consumat aproape 53 de miliarde de țigări, cu peste un miliard și jumătate mai mult decît în anul precedent, media zilnică a creșterii fiind de 5 țigări.

FEMEILE FUG DE SINGURĂTATE? O englezoaică în vîrstă de 26 ani, Charmaine Johnstone, se pregătește să efectueze o traversare solitară a Atlanticului, în ambele sensuri, fără escală. Navigatoarea și-a proiectat singură ambarcațiunea, pe care a denumit-o «Tamborada».

CHIAR NIMIC SFÎNT? Tezaurul catedralei de la Chieri, în apropiere de Torino, a fost furat vineri de o bandă de infractori. Hoții au aruncat în aer ușa blindată a casei de fier în care se afla tezaurul, dispărînd apoi cu 28 de piese de o valoare inestimabilă, între care mai multe statuete datînd din epoci cuprinse între secolele XII și XVII.

SCRIPTA NON MANENT. Un incendiu uriaș a cuprins clădirea arhivei militare din orașul american Coverland, din statul Missouri — cel mai mare depozit de documente militare din S.U.A. — unde se află, printre altele, dosarele complete ale celor peste 56 milioane de foști combatanți, din toate armele, ai forțelor armate ale Statelor Unite.

DE UN MILION DE MĂRCI, STUPEFIANTE. E STUPEFIANT! Poliția vest-germană a capturat în localitatea Erlangen (Bavaria) 3 kilograme de amfetamină și 50 pachete de L.S.D. care ar fi permis producerea a 300 000 doze de stupefiante cu o valoare pe piața neagră de aproape un milion de mărci. Trei persoane au fost arestate.

oameni despre care se vorbește

ADRIAN HASTINGS, preotul catolic ale cărui dezvăluiri în legătură cu monstruoasele masacre ordonate de colonialiștii portughezi în satul mozambican Wiriyamu au declanșat o largă și profundă campanie de proteste în lumea civilizată. Comitetul O.N.U. pentru decolonizare ține o ședință specială dedicată acestei oribile recrudescențe a genocidului de tip fascist.

JUAN PERON. Numele conducătorului Frontului justițalist din Argentina, din nou la ordinea zilei. Sprijinit de principalele forțe politice ale țării, Juan Peron își va relua foarte probabil, în scurtă vreme, fotoliul de președinte al republicii.

BRIAN FAULKNER. În fotografia pe care o punem la dispoziția cititorilor, Brian Faulkner, noul prim ministru al Irlandei de Nord (Ulster), desemnat de Adunarea provincială, zîmbește. Are, probabil, temei — deși evenimentele ultimelor zile arată altceva — să creadă în capacitatea sa de a rezolva marile probleme care frămîntă țara-î divizată.

VALÉRY GISCARD D'ESTAING, ministrul francez al economiei și finanțelor, este de părere că situația financiară și comercială mondială ar trebui să se normalizeze în anul 1974. Valoarea reală a dolarului fiind mai mare decît cea cotată la burse, S.U.A. ar trebui să intervină, susținînd dolarul fals subevaluat.

HABIB BOURGHIBA, președintele Tunisiei, sprijină ideea dialogului direct dintre părțile implicate în conflictul din Orientul Mijlociu. Personal, ar fi de acord să aibă o întrevvedere cu un reprezentant al statului Israel pentru discuții în legătură cu problemele fundamentale din regiune.

CAUCIUCURI CARE SAR ÎN POM ȘI NOTE DE PLATĂ CARE SAR ÎN AER

Sîntem în microbuzul redacției cu destinația Săftica-Tîncăbești. Iată o imagine care se încapăținează să devină tip: un autoturism într-o stare nefericită tras la marginea șoselei, proprietarul lui într-una și mai nefericită, străjuit de doi milițieni aflați la datorie. Oprim microbuzul și coborîm. Accidentatul e un om slab, între două vîrste, cu pete de sînge pe cămașă și pe brațul stîng. Stă în fața noastră incapabil să scoată o vorbă.

— Cum s-a întimplat?, întreb pe tovarășul, care se recomandă locotenent-colonel Mărgăreanu Nicolae.

— Cum!?, exclamă el, clătînd reprobat din cap. A explodat cauciucul.

— Din vina proprietarului?

— Păi din a cui! Ajunsese într-o stare de uzură maximă. Nu știu cum poate exista la cineva atîta indolență.

— Era singur în mașină?

— Nu, cu soția. Cînd a explodat cauciucul ușa s-a deschis, ea a căzut și mașina s-a răsturnat peste dînsa. A fost trimisă de urgență cu salvarea la Periş.

— Numele proprietarului?

Tovarășul Mărgăreanu citește de pe carnetul de conducere auto: Minu Stan, tehnician, vîrsta — 52 de ani, domiciliat în strada Maria Rosetti nr. 5, numărul de înmatriculare al mașinii 3-B-6004.

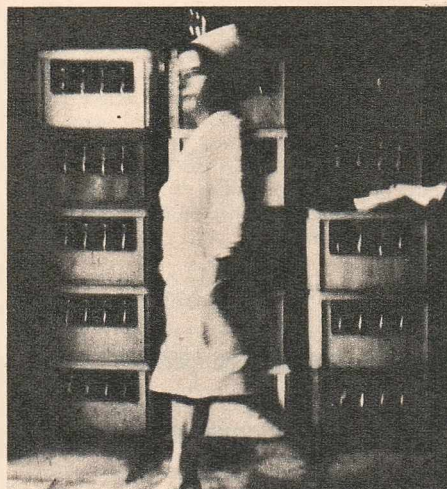
Iulia MOLDOVEANU

DA, RECUNOAȘTEM: NE-AM COMPORTAT SCANDALOS LA TERASA TÎNCĂBEȘTI

Liniștea aproape bucolică ce domnea peste Terasa Tîncăbești a fost cu brutalitate risipită într-o după-amiază de mijloc de iulie. În acea zi fatală, cîțiva comensali, pînă atunci pașnici consumatori de cîrnați cu fasole sau varză cu (ierțați cacofonia imposibil de evitat) carne, au pretins (nici mai mult, nici mai puțin) verificarea notei de plată. Ospătarul Constantin Hîra, proaspăt, angajat (șpă sezon, stau acilea trei luni!), dar vechi în meserie, a zîmbit, a transpirat, a recalculat, concedînd în fine că a încărcat numita notă de plată cu un leu la salată, cu circa 2 lei la o friptură și alți cîteva zeci de bani la cîrnatii cu fasole. O gluma acoio, o scapare din vedere, ce dracu' dom'le, vă vād oameni serioși, se poa' să vă țineți de fleacuri?! Doar că pașnicii consumatori au arătat o legitimație, ceea ce le-a dat dreptul să procedeze la o verificare mai atentă a notelor de plată în general. Din acel moment liniștea sus-numitei terase a fost scurtcircuitată, personalul a devenit nervos, ceea ce nu-l împiedica să ne fulgere cu o privire gen «nouă nu ne pasă, faceți ce vreți!». «Ce, noi nu cunoaștem proverbul din bătrîni: apa trece, pietrele rămîn?!»

Mai întîi s-a enervat Alexandrina Tudor, ajutor bucătar, care a chemat prin telefon pe responsabilul restaurantului, Nicolae Tudor, potrivire de nume nu într-un totuș întîmplătoare, avînd în vedere că șeful este totodată soful dumneaei. Respectivul își face destul de repede apariția la volanul unei Dacii 1100. «Degeaba vă uitați, am fost dați și la ilicit, dar n-au avut ce să ne facă!», ne ghicește ușoara surpriză din priviri ajutoarea de bucătar.

Se procedează în continuare la verifi-

În local numai bere brună. În depozit, bere blondă berechet. Pentru cine, cu ce ocazie? Mister... (stînga).

1+1=2; 2+2=4. În nici un caz, 4,40 sau 5. «Așa-i!» aprobă și Constantin Hîra, ospătarul. Doar nițel cam tîrziu (dreapta).

care a unor note de plată care pot nedumeri chiar și pe cel mai naiv client din lume. De pildă, reiese — din bonierul ospătarului Constantin Hîra — că un original a comandat un cîrnat și... 20 de chifle!!!

În tot acest răstimp starea de tensiune crește și înregistrăm din partea ajutoarei de bucătar, care pesemne se consideră un fel de purtătoare de cuvînt a întregului personal, delicate reproșuri, precum:

«Nu sînteți la miliție!»

«Ce vremuri, dom'le!»

«Să nu mai faceți pe subtilii, că nu se prinde!»

S-a dus naibii toată tîhnita pace a Terasei Tîncăbești. Oamenii vociferază. Prîmprejur își fac apariția, timid, cîțiva localnici.

SALUTĂRI DE LA FOSTUL ȘI ACTUALUL ȘEF AL RESTAURANTULUI „SĂFTICA“

Îl recunoașteți, nu? Este Dragoș Crăciun, șeful restaurantului «Săftica», personajul principal al articolului «Vreți do-lari, mărci, lovele, găini sau carne?». Deoarece am fost întrebant de mai multe ori dacă totul a fost autentic, spun: da. Nimic nu a fost inventat. Și totuși Dragoș Crăciun continuă să fie șef de restaurant, să coordoneze munca celor din subordine,

Află ce și cum, și nu le vine să creadă! Adicătelea, se poa' da și rest la bere, la coniac, fiindcă eu de cînd mă știu, aici la așa ceva nu se dă restul, mi-am zis că or fi alte prețuri... (Ion V. Petcu, tîmplar la serele Piperă).

Cîntăreața de la difuzor a început brusc să cînte fals, muștele, pînă în acel moment decente, se izbesc în geamuri și se sinucid cu sutele.

Miroase a penal.

Și asta unde? La cîțiva kilometri doar de restaurantul «Săftica» unde marele boss își continuă, în ciuda tuturor evidențelor, domnia.

Să fie o întîmplare?

Mihai HETCO

Cooperativa de consum «București» este obligată să răspundă revistei noastre și să precizeze ce măsuri urmează să se ia.

Altfel, Dragoș Crăciun este bine mersi! Restaurantul are un galantar demn de invidiat, plin cu tot ceea ce dorești, proaspăt și de calitate. Explicația ne-o furnizează Dragoș Crăciun: de la articolul matala se trage totul. Mă cunoaște acum toată lumea, mi-am făcut relații. Nici n-apuc bine să cer ceva și mi se și dă... Pe stradă femeile se uită lung după mine, mă recunosc. Nevastă-mea e chiar și supărată din cauza asta.

Acum, după publicarea articolului, Dragoș Crăciun susține că mai nimic n-a fost adevărat, că el, «cetățean conștient», nu poate accepta asemenea chestii. Am greșit, zice el, pentru că prea am scris gaze-tărește, adică am făcut publică o discuție între patru ochi. Exceptînd unele momente în care umorul său «la Săftica» a răzbătut vioi și cu aplomb, în rest mi-a vorbit în termeni așa-ziși sindicali. «Da, tovarășu'... Vă vorbesc ca de la un cetățean la alt cetățean... Să lichidăm rapid lipsurile semnalate».

În final mi-a mărturisit un lucru esențial și-i mulțumesc pentru aceasta: mai bine nu veneam în după-amiaza aia la local, nu stăteam bine cu ardeii umpluți pe masă?

Eugen SECELEANU

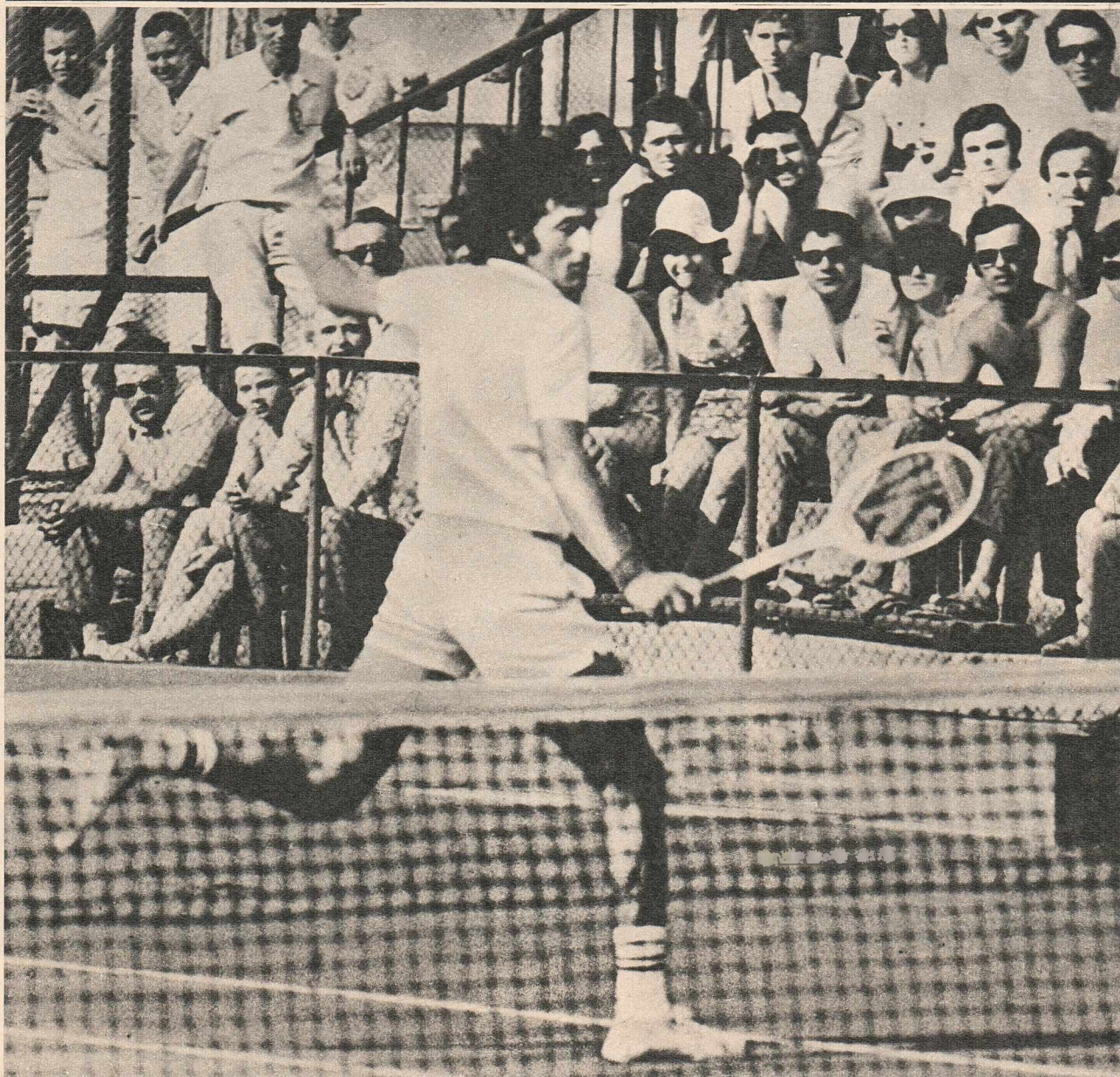

Mai puțin vesel, Dragoș Crăciun continuă să fie unit cu funcția de responsabil.

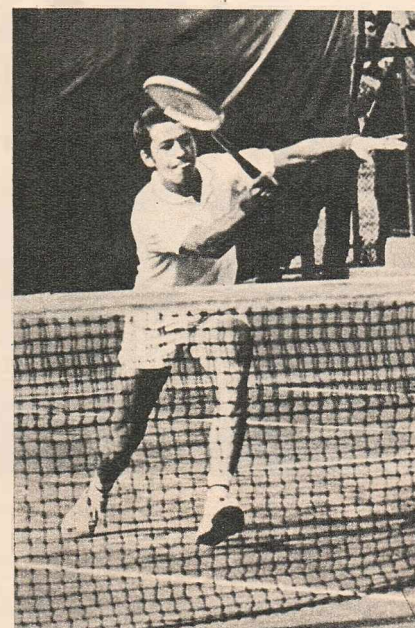
Marele boss asistă atent și autoritar la întocmirea notei de plată ce ne este adresată.

SEMIFINALA EUROPEANĂ A CUPEI DAVIS: ROMÂNIA - NOUA ZEELANDĂ 4-1

Fotografii de Dragoș NEAGU

AM TRECUT UȘOR PESTE O ÎNCERCARE GREA

«STAI LINISTIT, BĂIATULE, CĂ NU TE PRICEPI LA TENIS»

Sîmbătă seara, căpitanul ne jucător al echipei Noii Zeelande îmi mărturisea: «Dacă mi-ar fi spus cineva că după primele două zile românii ne vor conduce cu 3-0 i-aș fi răspuns: «Stai liniștit, băiatule, că nu te pricepi la tenis». Și totuși așa s-a întîmplat. Ne-am asigurat incredibil calificarea după primele două zile. Pentru noi lucrurile au mers șnur, și la sfîrșitul meciului cu Noua Zeelandă am găsit un prim răspuns la multe din întrebările ce ni le puneam de câteva luni în legătură cu echipa noastră. Mai întîi Ovici, nerecunoscînd excelențele victoriei ale lui Fairlie asupra unor jucători ca Ashe, Okker sau Cox, ne-a arătat că, în Cupa Davis, odată echilibrat jocul și găsite mijloacele de contracarare, orice rezultat devine posibil. Relaxat, îndrăzneț, Ovici nu s-a lăsat copleșit de importanța punctului său și ne-a adus o victorie ce avea să însuflească întreaga echipă. La dublu, Santei, supravegheat pînă la urmă de Năstase, s-a arătat un slujitor harnic și conștiincios al planului de bătaie. După un asemenea început cota dublului nostru pentru viitoarele întîlniri crește surprinzător și evident. În sfîrșit, Ilie Năstase avea să fie strălucitor în toate

cele trei zile, punînd în slujba echipei uriașul său potențial actual.

RADIOGRAFIA NOII ECHIPE

Despre jocul lui Năstase, despre fantezia lui am scris și vom mai scrie cu siguranță. Acum vrem să scriem despre altceva, despre ceva care nu are decît tangențială legătură cu mingea și racheta. Prin rezultatele sale, prin experiență, prin strălucita lui carieră, Năstase și-a cîștigat un binemeritat prestigiu în rîndurile jucătorilor de tenis din lumea întreagă. A dobîndit o însemnată autoritate morală în fața tinerilor tenismani de la noi. Se înțelege că părerile lui Ilie, simpatiile sau antipatiile sale au darul să stimuleze ori, din contră, să dărîme evoluția unui tînar și cu atît mai mult a unui tînar coechipier. Am fost curioși, în timpul meciului cu Noua Zeelandă, să vedem cum va decurge colaborarea lui Năstase cu Santei, ce atmosferă va imprima supercampionul acestui cuplu inedit care încerca marea cu degetul. Mărturisim că felul în care Ilie a știut să fie alături de partenerul său în momentele grele ale luptei a fost cu totul remarcabil. Pe lîngă virtuțile sale tehnice, sîmbătă, în meciul de dublu, Ilie a cheltuit și o întreagă gamă de calități psihice și umane, care pot contribui decisiv la nașterea

și consolidarea unui cuplu valoros.

Ovici și Santei au realizat în meciul cu Noua Zeelandă performanțele lor cele mai bune, adevărate recorduri personale, dacă în tenis se poate vorbi de așa ceva. Faptul ni se pare semnificativ, gîndindu-ne că din totdeauna Cupa Davis, mai mult ca oricare altă competiție, a strivit caracterele slabe. Responsabilitatea punctului ce trebuie să-l aduci echipei este adesea covîrșitoare, paralizînd energia și uneori chiar ambițiile. Iată de ce coechipierii lui Năstase au generat prin realizări și manieră plăcute surprize. Nu am văzut la ei acea crispă caracteristică lipsei de experiență, ci, dimpotrivă, i-am simțit lucizi, stăpîni pe ei înșiși. Dificultatea planului de luptă conceput de Ovici în meciul cu Fairlie, subtilitatea luptătorului, au avut intensitatea accesibilă doar jucătorilor de o anume factură, și faptul mă face să cred că resursele lui Ovici sînt realmente mai mari decît se consideră. Păcat însă că acea splendidă broderie pe care Ovici o realizează pe fundul terenului nu are corespondent egal în jocul din apropierea fileului. El face încă față cu greu atacurilor insistente ale adversarilor veniți la plasă (am văzut-o clar în meciul cu Parun), pentru că nu poate opune, la rîndul său, un astfel de joc. După părerea noastră soluția nu poate fi decît una singură: cîteva luni de turnee pe suprafețe rapide (iarbă, parchet,

ciment etc.) de joc, unde fiind nevoit să atace permanent, Ovici ar avea posibilitatea să-și diversifice arsenalul tehnic.

Odată intrat în joc și simțindu-și spatele bine acoperit de voința lui Năstase, Santei nu s-a mulțumit să-și apere cum era de așteptat numai jumătatea sa de teren, ci a reușit curajoase interceptări pe partea cealaltă. La returul de serviciu el avea să aleagă o variantă curajoasă, lovind puternic de la începutul pînă la sfîrșitul meciului, ceea ce a creat numeroase ocazii lui Năstase pentru a interveni eficace. În duelurile din apropierea plasei, Santei, cu reflexe caracteristice excelente, a salvat numeroase mingi ce păreau pierdute. Ne-am temut de calitatea serviciului lui Santei, care, precum se știe, constituie una dintre deficiențele jocului său. Pe lîngă progresul de ultimă oră înregistrat la acest capitol, aveam să remarcăm și dibăcia cu care el a știut să-și mascheze această scădere. Partenerul lui Năstase a preferat un prim serviciu mai puțin riscant, îndreptat totdeauna spre reverul adversarilor, scutindu-se singur de nesiguranța celui de-al doilea serviciu și de pericolul unei duble greșeli. Procedînd așa pe parcursul întregii partide, Santei nu și-a pierdut decît o singură dată șansa oferită de serviciu, dibăcie despre care am zice noi că reprezintă marea său merit.

În sfîrșit, nu putem trece cu vederea, atunci cînd vorbim de o nouă echipă națională, meritele căpitanului ne jucător Cristea Caralulis. Ele aveau să se materializeze, deopotrivă, în frumoasa victorie ca și în atmosfera de colaborare prezentă între jucători pe toată durata întîlnirii.

Urmează importantul meci cu echipa Uniunii Sovietice, pe același teren, la București!

Ștefan GEORGESCU

VIATA LUI DIMITRIE CANTEMIR

UN FIU DE RĂZES PE TRONUL MOLDOVEI

Primul portret al lui D. Cantemir, găsit la Rouen. Portretul «il arată cu ochii vii în fața fină, isprăvită cu o bărbie de voință. Are haina de brocat de aur a situației sale și sabia feciorului domnesc. Cravata infoaiată de la gît spune de legături prețioase cu saloanele ambasadei și coloniei franceze... Dar pe buclele crețe ale perucii sistem Ludovic al XIV-lea turbantul alb și albastru arată contactul cu cealaltă cultură: a Stambulului turc». (N. Iorga).

Anul acesta, la 26 octombrie, se împlinesc 300 de ani de la nașterea fostului domn al Moldovei Dimitrie Cantemir, unul dintre cei mai de seamă cărturari pe care i-a dat țara noastră în decursul veacurilor și primul mare savant român de renume european.

Tot anul acesta, la 21 august, se comemorează împlinirea a 250 de ani de la moartea acestui mare patriot român. Cu acest prilej, partidul și guvernul nostru au hotărât pregătirea unor manifestări de mare amploare consacrate vieții și operei lui Dimitrie Cantemir.

Se înțelege că revista «Flacăra» nu poate lipsi de la această sărbătorire. Cu acest număr vom începe publicarea unei serii de articole dedicate vieții și operei marelui savant român.

«OM DE ȚARĂ, MOLDOVEAN DREPT»

Viitorul domn al Moldovei și marele învățat de renume european Dimitrie Cantemir a fost fiu de răzes din ținutul Fălciului, ținut în care trăiau vestiții codreni, viteji căliți în luptele cu tătarii.

Toți cronicarii moldoveni cunosc originea modestă a familiei, mărturisind că tatăl său «au fost de oameni proști (adică simpli) de la ținutul Fălciului, «om prost mai de gios, că nici carte nu știa», «om de țară, moldovean drept». Din cercetările genealogistului Sever Zotta rezultă că — deși de origine modestă — Cantemir se înrudea cu familia boierești ale Moldovei, printre care și cu Eustratie Vodă Dabija, fostul domn al Moldovei (1661—1665), ceea ce ar explica alegerea lui Constantin Cantemir ca domn. Cronicarii îi spun «om de țară, moldovean drept», și acest fapt a fost interpretat în sensul că făcea parte dintr-o familie veche din Moldova.

În *Istoria ieroglifică*, tânărul Dimitrie a recunoscut el însuși că tatăl său era din «părinți oaie zămislit și născut», ceea ce, la cheia lucrării, se explică prin «din oameni proști (simpli) din stepena (treapta) mai de gios». Mai târziu însă, trăind într-o lume care puna mare preț pe vechimea familiei și pe titlurile de noblete, Dimitrie Cantemir s-a rușinat de o astfel de origine modestă și și-a creat o genealogie fantezistă.

UN TINĂR SĂRAC ÎMBRĂȚIȘEAZĂ CARIERA ARMELOR

Tatăl lui Dimitrie se numea Constantin și era fiul lui Teodor Silișteanu. Fiind sărac, a îmbrățișat de tânăr cariera armelor, care deschidea pe atunci posibilități de afirmare celor viteji și norocoși. În tinerețe a adoptat numele de Cantemir în amintirea luptelor purtate cu tătarii celebrului mirzac Cantemir din Bugeac. În *Istoria ieroglifică*, Dimitrie va mărturisi el însuși această schimbare de nume a tatălui său, dar mai târziu, pornind de la acest nume, va susține că familia sa era de origine tătară din «vechiul neam al Cantemirilor».

După ce a fost vreme de 12 ani mercenar în Polonia, Constantin Cantemir s-a întors în Moldova, unde a ocupat diverse dregătorii: vornic de Bîrlad, armaș, serdar și clucer. În anul 1685 a ajuns domn al țării datorită sprijinului acordat de Șerban Cantacuzino, domnul Țării Românești (1678—1688), ca și de boierii moldoveni, care sperau că, fiind bătrîn și lipsit de avere, «l-or purta precum le va fi voia».

Despre bătrînul Cantemir ni s-a păstrat unul din cele mai frumoase portrete din vechea noastră literatură, zugrăvit de pana măiastră a cronicarului Ion Neculce: «Carte nu știa, ce numai iscălitura învățase de o făce. Practică. bună ave la voroavă, era

sănătos, minca bine și be bine. Semne multe avea pe trup de la războaie, în cap și la mâini, de pe cînd fusese slujitor oștean în Țara Leșească. La stat nu era mare; era gras, burduhos, rumân la față, buzat». Acest bătrîn sănătos și simplu a fost tatăl marelui învățat.

Mama lui Dimitrie, Ana Bantaș, era și ea moldoveancă, descendentă din Dragoș de la Stăvnic, din secolul XV, familie ajunsă la dregătorie în secolul XVII. Imaginea acestei femei bune și blinde ne-a păstrat-o chiar fiul său, după părerea căruia ar fi fost o «femeie vrednică de pomenit printre cele dintii femei ale veacului acela, știutoare de bună carte, foarte pricepută la treburile gospodăriei», calități la care se adăugau «toate însușirile de laudă ale unei femei înzestrate cu virtute». Cum mama sa a murit cînd Dimitrie avea doi ani, este de presupus că el nu putea aprecia asemenea calități.

Originea modestă a familiei și disprețul arătat de marea boierime și de Constantin Brîncoveanu, bogatul domn al Țării Românești (1688—1714), care-i considerau pe Cantemirești ca fiind «de neam prost», stau la baza aversiunii acestei familii modeste față de marea boierime și de domnul Țării Românești, aversiune ce se face simțită în operele lui Dimitrie Cantemir.

Dimitrie a fost cel de-al doilea fiu al lui Constantin Cantemir; primul a fost Antioh, ajuns și el domn al Moldovei în două rînduri (1695—1700 și 1705—1707).

CÎND ȘI UNDE S-A NĂSCUT DIMITRIE CANTEMIR, CONTROVERSE

Cu privire la anul nașterii lui Dimitrie trebuie să semnalăm aici o nepotrivire între datele furnizate chiar de învățatul principe.

În *Viața lui Constantin Vodă Cantemir* el spune că s-a născut la 26 octombrie în primul an al celei dintii domnii a lui Dumitrașco Cantacuzino, care «l-a botezat îndată după naștere și i-a zis după numele său Dimitrie, dăruindu-l cu o moșie foarte întinsă din satele domnești, anume Valea Ilei». Același domn l-ar fi numit pe tatăl său, Constantin, în dregătoria de mare serdar. Cum prima domnie a lui Dumitrașco Cantacuzino a început în februarie 1674, ar rezulta că Dimitrie s-ar fi născut în acest an, nu în 1673. Despre același an, 1674, se mai vorbește tot în *Viața lui Constantin Vodă Cantemir* în paragraful privind intenția văduvei lui Șerban Vodă Cantacuzino de a-și da fiica după Dimitrie Cantemir, care ar fi avut, la 1689, vîrsta de 14 ani.

Pe de altă parte, în introducerea la *Istoria ieroglifică*, autorul declară despre sine că avea 31 de ani la data cînd a compus-o. Cum lucrarea a fost scrisă în anul 1704 și la începutul anului 1705 (acțiunea terminîndu-se cu urcarea pe tron a lui Antioh Cantemir, în februarie 1705), înseamnă că anul nașterii este 1673, an în care, dealtfel, Constantin Cantemir este amintit în mod sigur în documentele contemporane în funcția de mare serdar.

O altă problemă controversată este aceea a locului nașterii. Unii istorici au afirmat că Dimitrie s-ar fi născut în satul Silișteni—Fălciu, fostă proprietate a familiei Cantemir. Cum însă în vremea nașterii celui de-al doilea fiu Constantin Cantemir era serdar — însărcinat cu paza hotarului de răsărit al Moldovei, unde trebuia să locuiască — este foarte probabil că viitorul mare învățat și domn al Moldovei s-a născut în altă parte decît în satul amintit.

Nicolae STOICESCU
(Va urma)

ANGELO NICULESCU comentează pentru dumneavoastră fotbalul nostru cu plusurile și minusurile sale (II)

Și acum, despre *pregătirea fizică* (actul I III-lea) a jucătorilor noștri. Cum pot să lerge continuu (bineînțeles cu viteze diferite), timp de 90 de minute, fotbaliști care nu acordă nici un interes, ba privesc chiar le sus pe cei ce încearcă să le impună orele antrenament pentru creșterea rezistenței, pentru mărirea vitezei și a forței, pentru ca — toate la un loc — să asigure acea admirabilă capacitate fizică? Cum pot oare marii jucători de pe glob să ajungă, în interval de câteva secunde, de la poarta proprie la poarta adversă (și invers), cum pot oare să fie prezenți și în atac și în apărare, să realizeze demarcări oportune și superiorități numerice succesive în ambele faze de joc?

Nu cumva, pentru a se încadra în exigențele fotbalului modern, jucătorii noștri au nevoie de un statut al drepturilor (pe care ei le reclamă la orice ocazie), dar și al obligațiilor (prea deseori uitate)?! Lipsa unei serioase, temeinice pregătiri fizice îi duce și la frecvente accidentări, dar și la fuga de recuperare, îndată după meci, care, unită cu un foarte labil simț de răspundere, îi scoate repede din viața sportivă.

De aceea, acum mai mult ca oricând se simte nevoia ca actul al IV-lea (pregătirea morală) să fie pus în ecuații cu cât mai puține necunoscute pentru ca munca de educație, de disciplinare a voinței, dar și de includere a principiilor etice și a spiritului de echitate, să atingă cele mai înalte

cote. Modelarea caracterelor trebuie să capete, și prin munca antrenorilor, o importanță majoră. Să nu se treacă prea ușor peste abateri dese, superficialitatea să nu fie taxată drept surplus de inteligență, chiulul să nu fie tratat drept blazon al supercampionului.

Nu poate fi neglijat nici actul al V-lea, (pregătirea teoretică), realizată nu atât prin «lecții la tablă», cât prin creșterea gustului de informare, de învățare, de ținere la zi cu tot ce apare nou și interesant în publicațiile sportive de la noi și de peste hotare. Chiar dacă vrem să jucăm «românește» sîntem datori să pătrundem și concepțiile de joc și metodele de pregătire ale celorlalte echipe de pe glob.

Pentru aceasta este nevoie ca, rezistînd maratonului intern, să ne dezvoltăm la nivel mondial parametrii tehnici, gîndirea tactică, forța fizică, disciplina moral-volitivă, orizontul intelectual.

«Fotbalul — a spus cineva, cîndva — se joacă nu numai cu picioarele, dar și cu capul (și asta în afară de lovirea mingii cu acest prețios sediu al creierului).

Iar, pe deasupra, fotbalul se mai joacă și cu inima, care înseamnă pasiune pentru pregătire și dăruire în joc. Fără aceste două imperative talentul fotbalistului este o biată floare de seră care se ofilește repede la orice atingere cu realitățile aspre ale terenului.

(Sfîrșit)

accente

Rar, dacă nu chiar absolut singular în lume la această oră: 5 (cinci) echipe studențești în prima divizie fotbalistică a unei țări! Și această țară este țara noastră, iar cele cinci se numesc Universitatea Craiova, Universitatea Cluj, Sportul studențesc, Politehnica Iași și Politehnica Timișoara. Cum am ajuns aici, se știe prea bine — avem o premianță (cununa de argint), două corigente (trecute fără reexaminare) și două promovate dintr-o clasă inferioară. Aceasta fiind situația, e firesc să ne întrebăm în ce măsură puternicul «fenomen studențesc» de pe prima scenă a soccerului nostru reprezintă un plus sau, dimpotrivă, un minus pentru valoarea fotbalului românesc?

La această întrebare, specialiștii răspund — i-am auzit de nenumărate ori — în două feluri diametral opuse. *Răspunsul nr. 1:* «Invazia» echipelor studențești — la nivelul performanței — prejudiciază valoarea de ansamblu a fotbalului nostru, pregătirea jucătorilor studenți neputîndu-se face, din motive obiective și subiective, la nivelul exigențelor moderne. (Argumente «clasice»: mulți fotbaliști studenți «se joacă» de-a fotbalul, boama lor viață «invizibilă» are efecte directe asupra calității jocului prestat etc.) *Răspunsul nr. 2:* afirmarea a numeroase echipe studențești este un semn de vitalitate a fotbalului nostru, demonstrîndu-i marile resurse.

Judecînd unilateral, după cum se prezintă sau s-a prezentat cîte o anume echipă studențească-subiect, găsim destul de lesne atât argumente în favoarea fotbalului estu-

diantin de performanță, cât și împotriva lui. Este clar, credem, pentru oricine că o echipă ca Universitatea Cluj, de pildă, luată în considerație exclusiv după evoluția ei penibilă din trecutul campionat, nu prezintă nici o garanție valorică pentru cel viitor. La polul opus se află Universitatea Craiova, «11»-le care a furnizat «sarea și piperul» trecutei ediții, reușind prin evoluția sa bună și adeseori foarte bună să salveze, oarecum, o întrecere pe ansamblu cenușie.

Dar poate că nu greșim evocînd două cazuri de foarte plăcută memorie. Ne gîndim la de toți îndrăgitele «Poli» Timișoara de altădată și la... «U» Cluj (sora mai mare a celei de azi), echipe studențești NU NUMAI IUBITE, dar și foarte STIMATE pentru fotbalul valoros pe care-l practicau. Echipele lui Curcan, Dinulescu, Ciosescu, Manolache, Mazăre, Gîrleanu, Mircea Luca, Toni Dascălu, Coracu, Joja, Medrea jucau nu numai frumos, generos, risipitor chiar, dar și eficace! Cîștigau des și se aflau spre vîrfurile piramidei valorice a fotbalului românesc! Deci se poate să avem (pentru că am mai avut, iar Universitatea Craiova ne dovedește că mai putem avea) fotbal studențesc de valoare.

Cum? Prin muncă — nu prin vorbe, prin competență — nu prin declarații, prin entuziasm — nu prin paradă, prin dragoste — nu prin ipocrizie.

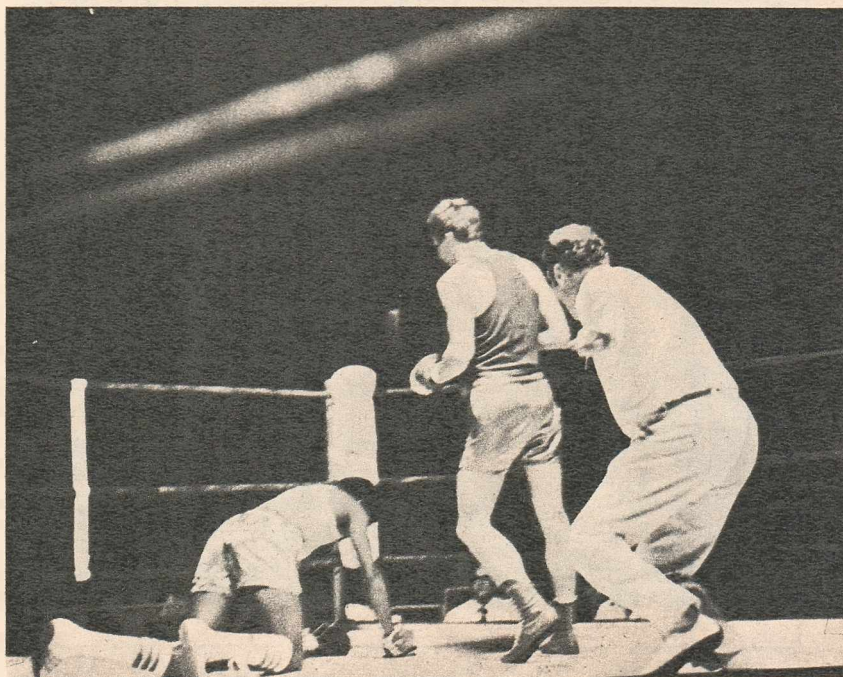
Cît de pasionați strigam, vă aduceți aminte, mulți dintre noi, mai ieri, «Haide U!», «Haide Poli!».

Marius POPESCU

«CRONICA DE FOTBAL» A SCRITORULUI EUGEN BARBU VA APĂREA, ÎNCEPÎND DE SĂPTĂMÎNA VIITOARE, ÎN PAGINILE REVISTEI NOASTRE.

Cupon de participare la concursul nostru de
CITITORI-COMENTATORI NR. 23

cronica ringului

Necruțătoarele croșeri ale lui Mircea Simon l-au expediat la podea pe «semigreul» american Tommy Brooks.

Foto: Paul ROMOȘAN

Întrecerile din Cupa Davis nu au reușit să eclipseze disputele pugilistice din săptămîna trecută, în ciuda faptului că în ring nu s-au aflat campionii noștri de la Belgrad, ci boxerii juniori. Aceștia i-au avut ca oaspeți pe tinerii boxeri americani, veniți tocmai de peste ocean în România să-și verifice forțele, să-și cîntărească de pe acum șansele pentru Jocurile Olimpice de la Montreal.

Îmi amintesc bine cu cîtă strîngere de inimă am așteptat în 1970 prima confruntare dintre reprezentativele României și Statelor Unite. Selecționerii noștri au ales cea mai bună echipă de care dispuneam la ora aceea, antrenorii i-au pregătit pe băieții ca pentru un examen greu, spectatorii bucureșteni au umplut pînă la refuz patinoarul «23 August». Echipa României boxa cu reprezentativa din care făcuse parte cu ani în urmă Patersson, Clay sau Frazier. Deși aveam în formație pe vremea aceea nu mai puțin de patru campioni ai Europei — Ciucă, Dumitrescu, C. Cuțov și Alexe — ne așteptam la o luptă deosebit de grea. Cu atât mai mare a fost surpriza noastră, cînd am reușit să învingem comod cu 9-2...

Mulți au spus atunci că rezultatul de la București a fost un accident pentru echipa americană. Dar în anul următor băieții noștri i-au învins pe americani la ei acasă: 6-5 la Lake Geneva, 8-0 la Peint Pont și 9-2 la Albany. Comentariile erau de-acum de prisos.

Jocurile Olimpice au întrerupt pentru un an întîlnirile dintre boxerii români și cei americani. Au fost reluate acum, dar nu la nivelul primelor formații. Forurile de spe-

cialitate din cele două țări au ajuns la concluzia că un schimb de experiență între echipele de juniori ar fi mult mai util, avîndu-se în vedere pregătirile pentru viitoarele J.O. de la Montreal. Și «copiii noștri teribili», despre care scriam într-un număr trecut că au intrat în vacanța mare, au învins reprezentativa americană la București cu 6-5. Dincolo de bucuria succesului, am avut marea satisfacție de a constata că «noul val» are elemente de certă valoare: Paul Dragu (Craiova), Niță Robu (Brăila), Carol Hajnal (Salonta), Ion Truță (București) și, mai ales, Mircea Simon. Satisfacția noastră e cu atât mai mare cu cît este cunoscută criza de «semigreii» valoroși din boxul românesc. Mircea Simon l-a învins prin abandon pe Brooks, în runda a doua. De reținut că «semigreul» american este elevul fostului campion mondial Archie Moore.

Întrecerile dintre juniorii noștri și cei americani ne-au demonstrat că avem elemente valoroase, gata să pătrundă pe porțile consacrării. Se observă însă la toți lipsa experienței internaționale. Copiii aceștia pierd aproape jumătate din potențialul lor de luptă numai la gîndul că vor trebui să înfrunte boxeri străini, necunoscuți lor. Pentru a înlătura acest complex, federația trebuie să le organizeze cît mai multe întîlniri internaționale, acasă și peste hotare. În felul acesta își vor cunoaște viitorii adversari din marile concursuri și vor înțelege că nu toți boxerii de culoare sînt... campioni mondiali.

Petre HENȚ

cititori-comentatori

Vara a venit ezitant, deși între două prize pluvioase se exprimă la dimensiunile sale caniculară. A venit — într-un fel sau altul — și vacanța. A sosit și în sport cu cortegiul său de rememorări și promisiuni. S-a pus punct și fotbalului, după un supliment neașteptat de cupă-lecție severă a outsiderilor lipsiți de blazon. Gustăm tenis TV, și cam atât. Și dacă bucureștenii și locuitorii marilor orașe au privilegiul unor compensații estivale (înot, polo etc.), ceilalți oftează la gîndul confruntărilor sportive. Nu putem pretinde sportivilor activitate perpetuă. Ar fi inuman. Dar există mentalitatea, cu exprimări mai ales provinciale, ca pauza să fie totală. Și e nepotrivit atât pentru sportivi, cît și pentru spectatori. De aceea, mi se pare firesc, ca la orice serviciu

dealtfel, să nu dispară toată suflarea și de pe terenul de sport. Muntele sau marea pot primi eșalonat și oamenii sportului, iar cei rămași ar putea să ne ofere, printr-o planificare judicioasă, prezențe de întrecere. Este ora la care elita ar trebui, mărîmimoasă, să facă pelerinaje de prezentare pe tot cuprinsul țării. Și fotbaliștii, și handbaliștii, și baschetbaliștii și toți ceilalți.

Și, apoi, televiziunea s-ar cuveni să fie mai pentru telespectatorii sportivi și să prezinte, eventual, reluări antologice, riguros alese. Cred că toți amatorii de sport, prin rotație (avînd în vedere concediile), ar saluta permanența sezonului sportiv, fie el și neoficial.

Lucian Grigorescu
Tîrgoviște

ADAS

vă oferă

ASIGURAREA DE ACCIDENTE „TURIST”

Necesitatea unei binemeritate odihne, după un an de muncă, nu cunoaște limită de vîrstă. Azi, mai mult ca oricînd, țara întregă este străbătută în lung și în lat de tineri și vîrstnici.

La plecarea în concediu, în excursie, fiecare dintre noi se preocupă să pregătească totul, să nu neglijeze nimic, pentru a se simți cît mai bine și a se întoarce cu amintiri cît mai plăcute.

De multe ori însă se mai întîmplă ca anumite evenimente neprevăzute să ne răpească din farmecul excursiei sau concediului, iar urmările acestora să fie cu greu înlăturate.

De aceea nu lăsați nimic la voia întîmplării, luați din timp măsuri de prevedere, încheind la ADAS un contract de asigurare «Turist».

Asigurarea «Turist» este o asigurare combinată; prin aceeași poliță sînt asigurate:

— persoana care încheie contractul (pentru cazurile de invaliditate permanentă sau deces, ambele din accidente);

— bunurile din gospodărie și cele luate în deplasare de asigurat (pentru cazurile de vătămare sau distrugere).

Durata asigurării este de o lună, iar suma care se plătește de către asigurat este de numai 15 lei.

Sumele asigurate pentru care Administrația Asigurărilor de Stat își asumă răspunderea sînt următoarele:

	pentru invali- ditate permanentă	pentru deces
— pentru accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— pentru accidente la domiciliul asiguratului ca urmare a unui incendiu, trăsnet, explozii etc.	20 000 lei	10 000 lei
— pentru celelalte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— pentru bunurile gospodărești	20 000 lei	

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice, instituții, C.A.P., agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

NICI O DRUMETIE, NICI O EXCURSIE, NICI UN CONCEDIU FĂRĂ ASIGURAREA DE ACCIDENTE «TURIST»!